

Investește în oameni!

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Axa prioritară 5 „Promovarea măsurilor active de ocupare”

Domeniul major de intervenție 5.1. „Dezvoltarea și implementarea măsurilor active de ocupare”

„Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013”

POLITICA ZONALĂ
PRIVIND OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ ȘI
INCLUZIUNEA SOCIALĂ
ZONA METROPOLITANĂ BAIA MARE

BAIA MARE

2012

Documentul “Politica zonală privind ocuparea forței de muncă și incluziunea socială” a fost realizat în cadrul proiectului “**Rețea de măsuri active de ocupare în 15 unități administrativ teritoriale din regiunea Nord-Vest**” ID: POSDRU/104/5.1/G/79044, finanțat prin Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013, Axa prioritară 5 „Promovarea măsurilor active de ocupare”, Domeniul major de intervenție 5.1. „Dezvoltarea și implementarea măsurilor active de ocupare”.

Proiectul este implementat de către **Federația Organizațiilor Neguvernamentale din Județul Maramureș**, în calitate de *beneficiar*, în *parteneriat* cu: Asociația “**Centrul de cercetare și formare al Universității de Nord Baia Mare**”, Asociația de Dezvoltare Intercomunitară “**Zona Metropolitană Baia Mare**” (ZMBM), **Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Maramureș** (AJOFM) și Asociația **Consortiul Zonal Pentru Dezvoltare Socială Maramureș** (CODES_MM).

Abrevieri

ADR	Agenția de Dezvoltare Regională
AJOFM	Agenția Județeană de Ocupare a Forței de Muncă
ANOFM	Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
APL	Administrație publică locală
BIM	Biroul Internațional al Muncii
CES	Consiliul Economic și Social
CND	Consiliul Național de Dezvoltare
FSE	Fondul Social European
INS	Institutul Național de Statistică
IPT	Invățământ Profesional și Tehnic
MECTS	Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului
MMFPS	Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale
OI	Organism Intermediar
OIM	Organizația Internațională a Muncii
OIR	Organism Intermediar Regional
ONG	Organizație Neguvernamentală
PNAO	Planul Național de Acțiune pentru Ocupare
PO	Program Operațional
POR	Programul Operațional Regional
POS	Program Operațional Sectorial
POS DRU	Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane
PLAI	Planul Local de Acțiune pentru Dezvoltarea Invățământului Profesional și Tehnic
PRAI	Planul Regional de Acțiune pentru Dezvoltarea Invățământului Profesional și Tehnic
PRAO	Planul Regional de Acțiune pentru Ocuparea Forței de Muncă și Incluziune Socială
PROIS	Pactul Regional privind Ocuparea și Incluziunea Socială
SPAS	Serviciul Public Asistență Socială
UTP	Unitate teritorială de planificare, conform metodologiei de planificare a Agenției de Dezvoltare Regională Nord Vest- Transilvania de Nord
ZMBM	Zona Metropolitană Baia Mare

Termeni de referință

Forța de muncă reprezintă populația din grupele de vârstă care înregistrează rate de activitate semnificative, fiind numită și populație potențial activă. În lucrările Biroului Internațional al Muncii forța de muncă/ populație în vârstă de muncă este cuprinsă în intervalul de la 15-64 ani (Popescu, 2007).

Rata de ocupare a forței de muncă, calculată ca raport procentual între populația ocupată și populația în vârstă de muncă (la valorile și la tendințele dinamicii principalilor indicatori demografici), ilustrează capacitatea economiei naționale/ regionale de a oferi locuri de muncă forței de muncă.

Șomer este persoana care îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

- a) este în căutarea unui loc de muncă de la vârsta de minimum 16 ani și până la îndeplinirea condițiilor de pensionare;
- b) starea de sănătate și capacitățile fizice și psihice o fac aptă pentru prestarea unei munci;
- c) nu are loc de muncă, nu realizează venituri sau realizează din activități autorizate potrivit legii venituri mai mici decât indemnizația de șomaj ce i s-ar cuveni;
- d) este disponibilă să înceapă lucrul în perioada imediat următoare dacă s-ar găsi un loc de muncă;
- e) este înregistrată la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă sau la alt furnizor de servicii de ocupare, care funcționează în condițiile prevăzute de lege.

Șomeri de lungă durată sunt tineri șomeri între 16-24 ani, după șase luni de la intrarea în șomaj și adulți șomeri, 25-64 ani, după o perioadă de peste 12 luni.

Protecția socială a șomerilor constă în „ansamblul măsurilor politice luate de societate în scopul protejării membrilor săi împotriva efectelor negative economice și sociale cauzate de pierderea sau reducerea substanțială a activității datorită șomajului” (S. Ghimpu, A. Țiclea, C. Tufan).

Persoane inactive sunt persoanele în vârstă de peste 16 ani care în momentul înregistrării desfășoară numai activități casnice (prepararea hranei, menținerea curățeniei, îngrijirea și educarea copiilor) în gospodăria proprie sau a unei rude (de exemplu: soțiile casnice sau părinții care nu sunt pensionari și fac menajul în gospodăria copiilor sau îngrijesc nepoții), neavând o sursă de venit proprie).

Persoana în căutarea unui loc de muncă- persoana înregistrată la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă sau la alt furnizor de servicii de ocupare, acreditat în condițiile legii, pentru a fi sprijinită în ocuparea unui loc de muncă.

Locul de muncă reprezintă cadrul în care se desfășoară o activitate din care se obține un venit și în care se materializează raporturile juridice de muncă sau raporturile juridice de serviciu.

Angajator este persoana juridică sau persoana fizică cu sediul, respectiv domiciliul, în România ori sucursala, filiala, agenția, reprezentanța din România a unei persoane juridice străine cu sediul în străinătate, autorizată potrivit legii, care încadrează forța de muncă în condițiile legii.

Măsuri de stimulare a ocupării forței de muncă sunt acele măsuri care au ca scop sprijinirea persoanelor în căutarea unui loc de muncă și, în mod deosebit, a șomerilor pentru a dobândi statutul de persoană ocupată.

Indemnizația de șomaj este o *masură pasivă de stimulare a ocupării forței de muncă*, urmărind acordarea unui sprijin financiar temporar, însă dimensionarea sa stimulează șomerul să caute activ un loc de muncă, să urmeze programele de formare și să acceseze serviciile de ocupare

acordate gratuit de către agențiile de ocupare a forței de muncă. Acestea reprezintă măsuri active de ocupare și sunt obligatorii în temeiul art. 44 din Legea nr. 76/2002¹.

Dintre *măsurile active de ocupare a forței de muncă* menționăm: prevenirea șomajului, respectiv servicii de preconcediere; creșterea șanselor de ocupare a forței de muncă prin servicii de mediere și plasare pe piața muncii, de consiliere și informare în carieră, de formare profesională, consultanță și asistență în începerea unei activități independente; subvenționarea forței de muncă, respectiv a angajatorilor pentru a încadra anumite categorii de șomeri, acordarea de credite pentru crearea de noi locuri de muncă și facilități fiscale.

Procesul de incluziune socială reprezintă setul de măsuri și acțiuni multidimensionale din domeniile protecției sociale, ocupării forței de muncă, locuirii, educației, sănătății, informării-comunicării, mobilității, securității, justiției și culturii, destinate combaterii excluziunii sociale.

Nevoia socială reprezintă ansamblul de cerințe indispensabile fiecărei persoane pentru asigurarea condițiilor de viață, în vederea integrării sociale.

Prestațiile sociale sunt măsuri de redistribuție financiară destinate persoanelor sau familiilor care întrunesc condițiile de eligibilitate prevăzute de lege.

Serviciile sociale reprezintă ansamblul complex de măsuri și acțiuni realizate pentru a răspunde nevoilor sociale ale persoanelor, familiilor, grupurilor sau comunităților, în vederea prevenirii și depășirii unor situații de dificultate, vulnerabilitate ori dependență, pentru creșterea calității vieții și promovarea coeziunii sociale; serviciile sociale se pot organiza în forme diverse, stabilite prin nomenclatorul serviciilor sociale.

Furnizorii de servicii sociale sunt persoanele fizice sau juridice, de drept public ori privat, care acordă servicii sociale în condițiile prevăzute de lege.

¹ "Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă", cu modificările și completările ulterioare, publicată în *Monitorul Oficial*, nr. 103, din 6 februarie 2002.

CUPRINS

INTRODUCERE	9
Capitolul I - SCURTĂ DESCRIERE A PROIECTULUI	10
Capitolul II - CONTEXT	11
2.1. Context zonal - Analiza sistemului de furnizare a serviciilor pe piața muncii	11
2.2. Context extern - Politici sectoriale (în domeniul ocupării și incluziunii sociale) de rang superior.....	16
2.2.1. Politici ale Uniunii Europene	16
2.2.2. Politici naționale	19
2.2.3. Politici regionale	23
2.2.4. Politici locale.....	25
2.2.5. Alte Programe naționale pentru ocupare și incluziune socială	26
2.3. Principalele provocări și tendințe	28
2.4. Cadrul de referință extern al politicilor de rang superior pentru elaborarea Politicii Zonale de Ocupare și Incluziune Socială.....	29
Domeniul Prioritar 1: Ocuparea Forței de Muncă	30
Domeniul Prioritar 2: Incluziune Socială	32
Domeniul Prioritar 3: Dezvoltarea Structurilor de Cooperare Sectorială	34
2.4. Factori implicați în elaborarea și implementarea politicii de ocupare și incluziune socială	34
Capitolul III - METODOLOGIE	37
3.1. Etapele procesului de planificare strategică	37
3.2. Abordarea procesului de planificare strategică	38
Capitolul IV - REZULTATE ALE APLICĂRII METODOLOGIEI.....	39
4.1. Analiza diagnostic asupra potențialului privind ocuparea forței de muncă în localitățile membre ale Zonei Metropolitană Baia Mare. Potențialul local de ocupare a forței de muncă	39
4.2. Analiza ” Arborele Problemelor” – ”Arborele Obiectivelor”	42
Capitolul V - POLITICA ZONALĂ DE OCUPARE A ZONEI METROPOLITANE BAI A MARE (PENTRU PERIOADA 2014-2020)	45
5.1. Viziunea de Dezvoltare a Ocupării și Incluziunii Sociale a Zonei Metropolitană Baia Mare	45
5.2. Obiective strategice	47
5.3. Domenii prioritare și obiective specifice	47
5.3. Corelarea Politicii Sectoriale cu Strategia de dezvoltare a Zonei Metropolitană Baia Mare.....	50
5.3.1. Activități orientative corelate cu obiectivele și măsurile Politicii Zonale de Ocupare a Forței de Muncă și Incluziune Socială pe zonele de dezvoltare identificate	50
5.3.2. Integrarea Politicii Zonale de Ocupare a Forței de Muncă și Incluziune Socială în Strategia de Dezvoltare Zona Metropolitană Baia Mare (2010 – 2020).....	55
5.3.3. Corelarea obiectivelor Politicii Zonale de Ocupare a Forței de Muncă și Incluziune Socială cu specializare economică UTP – ADR NV / PDR NV: 2007 – 2013)	59
5.4. Aranjamente instituționale pentru implementarea politicii - Pactul Social Zonal	60
5.5. Rețeaua de specialiști locali pentru implementarea Politicii Zonale de Ocupare și Incluziune Socială	60
5.5.1. Rețeaua Zonală a Facilitatorilor Locali.....	60
5.5.2. Rețeaua Zonală a Experților Sociali Locali	61
5.6. Instrumente de implementare a Politicii Zonale de Ocupare și Incluziune Socială - Platforma zonală IT de cooperare în domeniul furnizării măsurilor active de ocupare	62
Capitolul VI - INDICATORI DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE	64
Capitolul VIII - ANEXE	67
ANEXA I - Analiza de Potențial - Zona 1 (<i>Baia Mare, Recea, Tăuții Măgherauș și Groși</i>).....	67
ANEXA II - Analiza de Potențial - Zona 2 (<i>Baia Sprie și Căvnic</i>)	73
ANEXA III - Analiza de Potențial - Zona 3 (<i>Șomcuta Mare și Seini</i>)	76
ANEXA IV - Analiza de Potențial - Zona 4 (<i>Dumbrăvița, Copalnic Manăștur, Săcălășeni, Cicârlău, Mireșu Mare, Valea Chioarului și Satulung</i>)	79
ANEXA V - Model Chestionar Prioritizare Probleme	86
BIBLIOGRAFIE	88

INTRODUCERE

Disparitățile actuale ale pieței forței de muncă sunt rezultatul suprapunerii a numeroase modele de organizare a spațiului și de dezvoltare a activităților industriale desfășurate de-a lungul timpului. Factorii care mențin aceste diferențieri sunt: poziția geografică, tradițiile în activitățile industriale, calitatea capitalului uman, costurile salariale ale forței de muncă, capacitatea de a atrage investiții, spiritul antreprenorial, gradul de dezvoltare a infrastructurii de transport (Pavelescu, 1998).

Capitalul uman reprezintă principala sursă și resursă de dezvoltare și de creștere economică; gradul de instruire a forței de muncă, în special a populației ocupate, oferă potențialilor investitori o forță de muncă mai bine integrată cerințelor acestora privind calificarea și capacitatea de adaptabilitate permanentă la noile nevoi ale pieței.

Zonele cu forță de muncă mai bine instruită au capacitatea de a atrage investiții, care asigură o mai bună ocupare, pe o piață mai dinamică și mai flexibilă. Comunitățile regionale și locale, care s-au bazat până în prezent pe procesele de dezvoltare inițiate de administrația centrală și pe marile întreprinderi, nu și-au dezvoltat încă o capacitate de inovare și nu au devenit mai flexibile pentru a putea răspunde eficient provocării și cerințelor de restructurare (Popescu, 2007).

Criza economică nu a avut aceleași dimensiuni și același impact asupra structurilor economico-sociale locale, criza utilizării forței de muncă fiind resimțită diferit în plan teritorial. Factorii care influențează șomajul la nivel local sunt: gradul de maturitate economică și socială a structurilor locale, capacitatea agenților economici și a actorilor sociali de a se adapta unui mediu în schimbare, spiritul antreprenorial, apt să genereze activități noi și noi locuri de muncă, gradul de dezvoltare a infrastructurii necesare dezvoltării activităților economice private și atragerii de investitori, gradul de dependență a mediului economico-social față de evoluția și declinul activităților industriale.

De aceea, un obiectiv important al politicii zonale este acela de a crea condiții pentru dezvoltarea unui spirit antreprenorial al comunităților locale, pentru realizarea noilor tipuri de activități și creșterea flexibilității pe piața muncii.

Politica zonală trebuie să se fundamenteze pe acțiuni comune ale actorilor economici și sociali vizând dezvoltarea IMM-urilor, pentru a avea un impact pozitiv asupra pieței forței de muncă zonale, prin crearea de noi locuri de muncă, atractive și stabile, asigurând astfel un grad de ocupare mai ridicat.

Disparitățile intraregionale, rezultate din asocierea în cadrul aceluiași județ a unor localități cu diferite nivele de dezvoltare, sunt atenuate datorită solidarității zonale, având scopul maximizării șanselor de dezvoltare a unor localități mai mici și canalizării investițiilor spre zonele mai puțin dezvoltate, pentru a susține dezvoltarea comună.

Obiectivul major al politicii zonale este acela de atenuare a acestor disparități, prin creșterea nivelului de ocupare, dezvoltarea resurselor umane din întreaga zonă și creșterea incluziunii sociale, cu beneficii pentru toate localitățile implicate.

Capitolul I - SCURTĂ DESCRIERE A PROIECTULUI

Proiectul, primul de dezvoltare a resurselor umane, aplicat în 15 comunități membre (urbane și rurale) ale unei asociații de dezvoltare intercomunitară, afectate “în integritate” de schimbările structurale ale reconversiei industriale a zonei, a fost construit ca un instrument integrat, inovativ și proactiv de aplicare a politicii comune de “repoziționare a forței de muncă” pentru atingerea obiectivului social al asocierii inter-comunitare: “îmbunătățirea calității vieții și înlăturarea disparităților dintre localități”.

Elementele de planificare a dezvoltării sociale în zona operațională a proiectului au fost **corelate cu obiectivele** specifice: 6. Promovarea (re)inserției pe piața muncii a persoanelor inactice, inclusiv în zonele rurale și 8. Facilitarea accesului la educație și pe piața muncii a grupurilor defavorizate, ale DRP_RU NV (2007 – 2013) aflat într-un proces de revizuire integrată (PROIS NV) în care sunt implicați direct și membri ai parteneriatului proiectului.

Proiectul care are ca scop: transferul și dezvoltarea capacității operaționale la nivelul autorităților locale din zona pentru aplicarea măsurilor active (preventive, inovative prin abordarea inter-instituțională - APL / AJOFM și partenerială – public / privată și prin suportul informatic; flexibile și personalizate) de facilitare a integrării pe piața muncii locale a grupurilor sociale defavorizate (populația inactivă, șomerii pe termen lung) atât din spațiile urbane și rurale ale zonei de aplicare a proiectului) susține prin obiectivele proprii obiectivele specifice ale Strategiei POS_DRU 2007 – 2013: Os. 4. – Dezvoltarea unei piețe a muncii moderne, flexibile și inclusive; Os. 5 – Promovarea inserției/reinserției pe piața muncii a persoanelor inactice, inclusiv din zonele rurale), cadru de referință pentru proiectarea și aplicarea POS_DRU (DCI), susținând astfel proactiv toate obiectivele operaționale ale AP 5_DMI 5.1.

Indicatorii de output ai proiectului (440 șomeri de lungă durată beneficiari ai serviciilor integrate furnizate în cadrul proiectului, din care 23% femei și 10% tineri; dintre aceștia majoritatea vor proveni din localitățile rurale ale zonei) și cei de rezultat (ponderea beneficiarilor proiectului, șomeri de lungă durată care au participat la programe integrate certificați 440; proiectul își propune să susțină ocuparea unui loc de muncă pentru 22 dintre acest tip de beneficiari.

Zona Baia Mare, alcătuită preponderent din foste comunități (urbane și rurale) miniere sau din care provenea forța de muncă pentru activitatea tradițională miniero – metalurgică din limita nordică a zonei, a făcut față, începând cu anul 1994 până în ianuarie 2007 (moment în care ultima mină din zonă și-a oprit activitățile de extracție), unei conversii industriale extrem de dure. Aceasta a dus la pierderea a peste 25.000 de locuri de muncă, din care 15.000 numai în minerit, cu un impact general dramatic asupra situației socio – economice locale, sursă majoră a creării grupurilor țintă ale proiectului.

Proiectul ca instrument de implementare al planului de dezvoltare a zonei, sprijină soluționarea integrată a nevoilor socio – economice locale, implicit ale grupului țintă: a) Creșterea capacității antreprenoriale, a competitivității economice locale pe baza resurselor tradiționale locale: naturale, fizice – materiale, umane, sociale, financiare; b) Corelarea profilului și formării angajaților cu oportunitățile economice locale în spiritul reponsabilității și responsabilizării sociale și ; c) Furnizarea unor servicii integrate pe piața forței de muncă corelate cu profilul psiho - social al persoanei,

grupului social vulnerabil (personalizarea serviciului furnizat) având ca scop schimbarea mentalității și creșterea dinamicității grupului țintă pe piața forței de muncă locale.

Proiectul propune o alternativă la abordarea prioritar pasivă a autorităților locale (APL), orientată spre furnizarea prestațiilor sociale acordate membrilor grupului țintă în baza Legii 416/2001, privind Venitul Minim Garantat, prin: a) elaborarea și aplicarea politicilor specifice locale; b) concentrarea resurselor partenoriale (ale autorității sectoriale de profil AJOFM și ale furnizorilor privați de servicii pe piața forței de muncă din zona proiectului); c) în cadrul unei rețele de cooperare, administrată și coordonată de un centru de resurse localizat în polul de dezvoltare al zonei (municipiul Baia Mare) prin care d) vor fi furnizate și aplicate proceduri și instrumente pentru personalizarea furnizării unor servicii integrate, pro-active, flexibile și inovative grupurilor țintă ale proiectului.

Capitolul II - CONTEXT

2.1. Context zonal - Analiza sistemului de furnizare a serviciilor pe piața muncii

Zona Metropolitană Baia Mare (ZMBM) este o asociație de dezvoltare intercomunitară, constituită în anul 2006, formată din municipiul Baia Mare, 5 orașe (Seini, Tăuții Măgherauș, Baia Sprie, Cavnic, Ulmeni) și 9 comune (Copalnic Mănăștur) din aria limitrofă a municipiului centru de dezvoltare zonală. Reprezentanții acestor comunități au semnat o convenție de asociere privind dezvoltarea durabilă a zonei.

Populația comunităților care alcătuiesc ZMBM reprezintă aproximativ 25% din populația județului Maramureș, iar populația activă 35 % din totalul județean. ZMBM, alcătuită din foste comunități miniere și comunități din care provenea forța de muncă pentru activitatea tradițională miniero – metalurgică din limita nordică a zonei, a făcut față, începând cu anul 1994 până în ianuarie 2007 (moment în care ultima mină din ZMBM și-a oprit activitățile de extracție), unei restructurări industriale extrem de dure. Aceasta a dus la pierderea a peste 25.000 de locuri de muncă, din care 15.000 numai în minerit, cu un impact general asupra identității socio – economice locale și în special asupra categoriilor sociale vulnerabile la schimbare (populația cu venituri mici, locuințe improprii, grad de educație și/ sau nivel de calificare profesională scăzut, membrii ai unor familii numeroase, la care se adaugă factorii agravanți legați de gen, grad de handicap, stare de sănătate, agravate de gradul de poluare istorică și condițiile de muncă din industria grea, de tradițiile și cutumele locale), creat prin efectul sinergic al impacturilor asociate:

- Șomaj crescut. Pentru un număr relativ mare de persoane, a fost necesară identificarea și asigurarea altor locuri de muncă (apariția fenomenului migrației externe în căutarea unui loc de muncă).
- Declin al economiilor locale, ca rezultat al schimbărilor structurale, mai ales în cazul antreprenorilor care depindeau de industria primară și secundară sau de facilitățile acestora – este cunoscut faptul ca unitățile miniere au susținut în zona lor de operare și programe de investiții și administrare a unor rețele de utilități urbane: apă, canal, electricitate, acces pe drumuri industriale, etc;
- Efort bugetar pe plan local. În ceea ce privește veniturile locale, a avut loc o scădere a acestora datorită veniturilor mai mici din taxe locale. În ceea ce privește cheltuielile locale, au fost

necesare cheltuieli mari pentru, de exemplu, serviciile sanitare și sociale sau infrastructura fizică, întreținute înainte de către mină sau prin aportul industriei miniere la bugetul local;

- Îmbunătățirea situației mediului și a sănătății publice au reprezentat un impact pozitiv, dar populația rămâne afectată de poluarea istorică a solului și apei cu metale grele și a aerului cu dioxid de sulf (din industria metalurgică);
- Un impact indirect dar important rămâne riscul excluderii sociale provocat de schimbările structurale care au loc în întreaga zonă (începând cu anul 2007, județul Maramureș înregistrează cel mai mare număr de persoane intrate în evidența AJOFM ca efect al disponibilizărilor, la nivelul Regiunii Nord Vest) pe fondul agravant al crizei financiare globale.

Obiectivul social al cooperării intercomunitare al ZMBM este "îmbunătățirea calității vieții și înlăturarea disparităților dintre localități". Acest obiectiv este susținut și prin una dintre politicile de dezvoltare ale ZMBM: "Repoziționarea forței de muncă" care urmărește "spargerea" cercului marginalizării sociale (nivel scăzut de educație – oportunități limitate – lipsa locurilor de muncă – venituri insuficiente – condiții improprii de locuit – stare de sănătate precară), prin măsuri de facilitare a integrării pe piața forței de muncă zonale (urbane și rurale) a grupurilor dezavantajate, prioritar fiind cel al persoanelor inactive și în special al șomerilor pe termen lung.

Asigurarea echității sociale a dezvoltării zonale se sprijină pe corelări multiple între:

- inițiativele antreprenoriale locale cu resursele tradiționale locale: naturale, fizice – materiale, umane, sociale, financiare;
- profilul și formarea angajaților cu inițiativele economice locale în spiritul reponsabilității sociale corporative și comunitare;
- furnizarea serviciilor pe piața forței de muncă cu profilul psiho - social al persoanei, grupului social vulnerabil (personalizarea serviciului furnizat).

Pentru a aplica această abordare a dezvoltării zonale administrațiile locale membre ale ZMBM nu au ca instrument propriu de intervenție, cel pasiv al prestațiilor sociale acordate în baza legii Venitului Minim Garantat pentru atenuarea impactului social al lipsei de venituri corelat cu munca în folosul comunității. Celelalte instrumente (și resurse) de intervenție aparțin autorității sectoriale de profil, AJOFM, și furnizorilor privați de servicii pe piața forței de muncă (informare, consiliere, mediere, formare profesională) majoritatea localizați în centrul de dezvoltare zonal, municipiul Baia Mare.

Proiectul propune o abordare profesională (fundamentată pe o cercetare participativă), inter-instituțională (administrativ – sectorială), partenerială (public – privată), inovativă și proactivă prin personalizarea procedurilor de furnizare a serviciilor dedicate celor mai vulnerabile grupuri dezavantajate pe piața forței de muncă: șomerii pe termen lung și persoanele inactive.

Datele statistice prezentate mai jos relevă transferul efortului public de asistență socială acordată grupului țintă: șomerii pe termen lung, dinspre autoritatea sectorială (AJOFM / Legea privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă - 76/2002) înspre autoritățile locale (Legea privind Venitul Minim Garantat – 416/2001), susținute din aceeași sursă financiară centrală respectiv componenta socială a bugetului de stat. Datele se referă la întregul județ Maramureș și sunt mai mult decât reprezentative la nivelul ZMBM, având în vedere aportul său major pe piața județeană a forței de muncă (35% din totalul de 205,7 mii persoane, populație activă județeană/ 2007, poziția a treia în regiunea de Nord Vest, după Cluj și Bihor).

Maramureș (nr persoane)	2006/ Dec	2007/ Dec	2008/ Dec	2009/ trim I
Număr șomeri (AJOFM), din care:	8.153	7.068	7.577	11.960
femei	3.144	2.825	3.435	5.375
romi	737	755	740	893
Număr șomeri de lungă durată	1.093	928	1.290	1.830
Număr șomeri neindemnițați	4.297	3.921	5.114	4.688
din care, femei	1.872	1.741	2.140	1.950

Sursa info: INS + ANOFM

Ajutor Social (APL):

Nr beneficiari	8.968,0	8.195,0	7.977,0	8.092,0
Sume aprobate (mii lei)	1.018,3	925,7	943,9	1.240,7
Sume plătite (mii lei)	1.816,1	1.651,0	1.175,3	1.181,5

Sursa info: DGMPS Maramureș

Interpretarea datelor statistice arată că evoluția numărului de șomeri influențează (după perioada de 12 luni de furnizare a prestațiilor de susținere) evoluția beneficiarilor ajutorului social. Analiza calitativă (interviuri locale, focus grup) efectuată de echipa proiectului asupra furnizării serviciilor de asistență socială în cadrul administrațiilor publice locale membre ale ZMBM referitoare la grupul țintă al proiectului relevă următoarele:

- APL susțin majoritar proiectele de investiții în creșterea calității vieții - infrastructura de utilități și servicii publice) în defavoarea proiectelor de dezvoltare economică (restrictive ca orizont de impact, condiții de co-pre finanțare, etc.) care pot să asigure sustenabilitatea pieței forței de muncă locale și își asumă formal în mică măsură competențe în domeniul dezvoltării economice locale și a aplicării unor măsuri active pe piața forței de muncă (cu excepția unor aplicații în cadrul programului de ocupare temporară beneficiarilor de ajutor social în lucrări publice de interes comunitar, aceste servicii rămânând un apanaj al autorității sectoriale – AJOFM și al furnizorilor privați de servicii specifice);
- utilizarea prestațiilor sociale în cadrul APL, ca măsură pasivă, preponderentă, de susținere a grupului țintă fără acompanierea acestora prin măsuri active (cu excepția limitată a lucrărilor publice de interes comunitar);
- un procent estimativ de 50% din numărul de cereri de plată în baza legii 416/2001, provin de la persoane apte de muncă integral sau cu handicap de gradul III;
- asistenții sociali ai APL sunt orientați majoritar spre furnizarea de prestații sociale, nu au și nu aplică abilități profesionale, proceduri și instrumente de facilitare a accesului persoanelor asistate social pe piața forței de muncă locale (servicii sociale primare – informare, consiliere, mediere, sau specializate - organizarea de cursuri de formare profesională, etc), implicit neconsiderându-le de competența asistenței sociale „tradiționale” în pofida specificațiilor legale existente: Legea 116/ 2002 privind prevenirea și combaterea marginalizării sociale.
- reducerea drastică a resurselor APL alocate perfecționării personalului din sistemele locale de asistență socială pentru diversificarea și dezvoltarea serviciilor sociale în comunitate. Iar instrumentul utilizat cu preponderență în programele de perfecționare a resurselor umane a fost training-ul cu avantajele și marile dezavantaje ale sale.

- cooperarea interinstituțională APL – AJOFM se rezumă la transferul datelor statistice și a informărilor cu privire la programele de ocupare iar relația APL - furnizori privați de servicii pe piața forței de muncă sunt conjuncturale, legate de oportunități de finanțare a unor măsuri sociale.
- AJOFM furnizează servicii standard, nepersonalizate, încadrând beneficiarii în categoria șomeri fără analiza contextului socio – economic local, al (sub)grupurilor țintă, a profilului psiho – social și potențialului profesional al persoanei asistate;
- AJOFM furnizează aceste servicii centralizat la sediul din Baia Mare și la alte 5 puncte de lucru în localități urbane din afara ZMBM; furnizarea locală de servicii depinzând de numărul de beneficiari solicitanți și implicarea APL în asigurarea formalităților birocratice și a logisticii minimale (spațiu amenajat pentru activități, informarea beneficiarilor, etc).
- Rolul partenerilor privați este limitat la acela de contractor al instituțiilor publice în furnizarea unor servicii pe piața forței de muncă și în cazul ONG și la furnizarea către membri, beneficiari, a unor informații colectate cu resurse proprii;
- Lipsa unor intervenții planificate, partenerial - convergente, continue, orientate prioritar înspre schimbarea atitudinii beneficiarilor vs competențe profesionale orientate pe termen scurt.
- Creșterea marcantă a numărului șomerilor absolvenți de ciclul primar, liceu și școli postliceale față de creșterea semnificativ mai lentă a numărului șomerilor cu studii superioare.

În aceste condiții, parteneriatul proiectului (constituit tocmai pe structura relației Autoritate Locală – Autoritate Sectorială – Partener privat reprezentativ pentru grupul țintă și furnizor de servicii pe piața forței de muncă) propune prin acest proiect:

- Trecerea de la abordarea instituțională individuală la o abordare inter-instituțională și partenerială public – privată a intervențiilor sociale asociate (asistența socială – piața forței de muncă) în sprijinul grupului țintă;
- Evaluarea relațiilor extinse: individ – grup – comunitate din punct de vedere economic și social pentru evaluarea zonei de „cooperare”, zona intereselor comune;
- Furnizarea unui pachet integrat socio - profesional pentru abordarea personalizată, bazată pe mentorat, a furnizării serviciilor sociale pentru îmbunătățirea situației beneficiarilor;

Grupul țintă al proiectului este alcătuit din persoane inactive, defavorizate, înregistrate (ca mijloc de identificare și recrutare) de către sistemele locale de asistență socială ca (potențiali) beneficiari de prestații sociale conform Legii 416/2001, iar în cadrul acestuia a grupului șomerilor pe termen lung (cu deosebire: persoane ieșite din baza de date a AJOFM, tineri, persoane peste 45 de ani, romi, inclusiv lucrători familiari neremunerați în zona agricolă) – grup țintă al ocupării și integrării/reintegrării pe piața muncii prin măsuri active de ocupare al POSDRU.

Datele statistice județene, reprezentative la nivelul zonei Baia Mare, prin aportul său major pe piața muncii din MM, indică creșterea șomajului pe termen lung între anii 2007 (928 persoane din 7068 total șomeri) și trimestrul I 2009 (1830 din 11960) ca urmare a contextului socio – economic global. Numărul beneficiarilor ajutorului social pentru venitul minim garantat indică un fenomen similar de creștere în 2009 (8092 persoane) față de 2008 (7.977 persoane). Aceste date arată că șomajul pe termen lung și inactivitatea influențează evoluția beneficiarilor ajutorului social. Interviewarea și focus grupul efectuat de echipa proiectului cu reprezentanții serviciilor locale de asistență socială, au identificat problemele specifice întâmpinate de factorii implicați în domeniul ocupării:

Grupul țintă: peste 50% din numărul de cereri de plată în baza legii 416/2001, provin de la persoane apte de muncă integral sau cu handicap de gradul III – caracterizate printr-o atitudine oportunist - pasivă, fără resurse sau cu resurse limitate: naturale (terenuri agricole), fizice (locuințe, dotări, acces la utilități publice), umane (nivel de educație; stil de viață), sociale (relații inter-personale, familiale, de grup, statut social), financiare (venituri, economii, acces la credite);

APL - susțin proiectele de investiții în creșterea calității vieții - infrastructura de utilități și servicii publice, în defavoarea proiectelor și serviciilor de dezvoltare economică (restrictive ca orizont de impact, condiții de co-pre finanțare dar care asigură sustenabilitatea pieței forței de muncă); utilizează preponderent ajutorul social ca măsură pasivă de susținere a grupului țintă fără acompanierea acestuia prin măsuri active, cu excepția limitată a lucrărilor de interes comunitar; iii) asistenții sociali locali nu au și nu aplică proceduri și instrumente de susținere a persoanelor asistate social pe piața forței de muncă locale; au redus resursele alocate perfecționării personalului pentru diversificarea și dezvoltarea serviciilor sociale în comunitate;

AJOFM - furnizează servicii nepersonalizate, încadrând beneficiarii în categoria șomeri fără analiza contextului socio – economic local, a profilului psiho – social, profesional al (sub)grupurilor țintă, al persoanei asistate; furnizează servicii centralizat, pentru zona proiectului la sediul din Baia Mare.

Cooperarea partenerială: APL/ AJOFM – are loc sub forma transferului datelor statistice și a informărilor cu privire la programele de ocupare. Furnizarea locală de servicii depinde de numărul de beneficiari solicitanți și implicarea APL în susținerea formală, logistică a acestor servicii; **APL/ AJOFM – furnizori privați** de servicii pe piața forței de muncă sunt conjuncturale, legate de oportunități de finanțare a unor măsuri, servicii specifice. Rolul partenerilor privați este limitat la acela de contractor al instituțiilor publice în furnizarea serviciilor pe piața forței de muncă și la furnizarea către membri (ONG), beneficiari, a informațiilor colectate cu resurse proprii; lipsa intervențiilor parteneriale planificate, convergente, continue, orientate prioritar înspre schimbarea atitudinii/ mentalității beneficiarilor vs competențe profesionale neargumentate de profile psiho-sociale sau studii de marketing.

Proiectul creează premisele valorificării locale a măsurilor active din Programul Național de Ocupare și totodată diversificarea și creșterea aportului serviciilor sociale în comunitate în defavoarea prestațiilor sociale. Prin asigurarea **specificității locale** (corelarea dintre piața muncii locale și resursele tradiționale ale dezvoltării locale, asigurarea unui proces participativ de elaborare și asumare publică a politicilor locale de ocupare) și a **personalizării serviciului social** (promovarea mentoratului și a cooperării în rețea profesională ca metode de furnizare a serviciului social pe baza unui plan de intervenție individualizat, elaborat pe baza profilului psiho social al beneficiarului), activitățile proiectului susțin **nevoile diferite ale beneficiarilor, în funcție de spațiul locuirii (urban, rural) și de starea socială (personală, familială, de grup sau comunitară) identificată**. Prin acestea, proiectul dorește să obțină creșterea responsabilității APL în soluționarea problemelor sociale locale și a responsabilizării grupului țintă în creșterea accesului la resursele locale: economice, sociale și financiare.

2.2. Context extern - Politici sectoriale (în domeniul ocupării și incluziunii sociale) de rang superior

2.2.1. Politici ale Uniunii Europene

Obiectivele sociale generale sunt eradicarea sărăciei, realizarea solidarității sociale, un nivel crescut al ocupării forței de muncă, reducerea inegalității sociale, realizarea coeziunii, păcii și incluziunii sociale, realizarea echității și justiției sociale.

Politicile de protecție socială își propun reintegrarea categoriilor defavorizate în societate, prin stimularea măsurilor active de ocupare, prin creșterea capacității acestora de a face față perioadelor de criză pe care nu reușesc să le depășească singure.

Se poate observa în ultima perioadă o extindere a obiectivelor protecției sociale de la o protecție pasivă, axată pe riscuri, la o promovarea „securității socio-economice active” (M. Molnar, M. Poenaru) prin strategii și politici proactive de prevenire, de promovare a potențialului uman în depășirea riscurilor.

Obiectivele politicilor socio-economice referitoare la fenomenul șomajului vizează asigurarea unui trai decent provenit din muncă sau prin intermediul protecției sociale.

Convenția OIM nr. 122/ 1964 privind politica de ocupare a forței de muncă², susține dezvoltarea activităților apte de a promova angajarea; în special orientarea, formarea și reeducarea profesională, oferă cea mai bună protecție contra efectelor nefaste ale șomajului involuntar. Astfel, în vederea stimulării creșterii și dezvoltării economice, a ridicării nivelului de trai, a satisfacerii necesităților de forță de muncă și a rezolvării problemei șomajului și subocupării forței de muncă, orice stat membru va formula și aplica, ca un obiectiv esențial, o politică activă urmărind promovarea ocupării depline a forței de muncă, în scop productiv și în condiții de liberă alegere a muncii (art. 1).

Convenția OIM nr.168/1988 privind promovarea ocupării și protecția șomajului prevede în art. 7 necesitatea formulării ca obiectiv prioritar, de către orice stat membru, a unei politici care să vizeze promovarea deplinei angajări, productive și liber alese, prin toate mijloacele adecvate, inclusiv securitatea socială. Aceste mijloace ar trebui să includă, în special, serviciile de angajare, pregătire și orientare profesională.

Promovarea ocupării a fost adăugată pe lista obiectivelor Comunității Europene odată cu intrarea în vigoare a **Tratatului de la Amsterdam** (1997), Titlul VIII “Ocuparea forței de muncă”, ce cuprinde prevederi referitoare la politica de asigurare a locurilor de muncă și de protecție socială.

Obiectivele acestei politici sociale sunt promovarea ocupării, îmbunătățirea condițiilor de viață și de muncă, protecție socială adecvată, dialog între conducerea întreprinderii și lucrători, dezvoltarea resurselor umane în vederea ocupării și combaterea excluziunii. Tratatul mai prevede, de asemenea, că unele domenii trebuie reglementate prin legislație specială, la nivel de directive, elaborate cu consultarea partenerilor sociali reuniți în **Consiliul Economic și Social** și aprobate cu unanimitate prin procedura co-deciziei – Consiliu - Parlament.

² Organizația Internațională a Muncii, *Convenția nr. 122/1964 privind politica de ocupare a forței de muncă*, accesată la: <http://www.mmuncii.ro/pub/imagemanager/images/file/Domenii/Relatii%20bilaterale-organizatii/Conventii-OIM/122.pdf> în data de 12.09.2011.

Obiectivul stabilit prin tratat era acela de a atinge un înalt nivel al ocupării forței de muncă (art. 2 Tratatul CE), fără însă ca aceasta să afecteze competitivitatea. Statele membre trebuie să promoveze o politică de coordonare a creării de locuri de muncă în vederea dezvoltării capacității de elaborare a unei strategii comune privind nivelul ocupării forței de muncă (art. 3 Tratat CE) cu scopul de a promova o forță de muncă formată, calificată și adaptabilă, precum și piețe ale muncii capabile să reacționeze rapid la evoluția economiei. Principalul element al acestei strategii îl constituie un set de linii directoare comune.

Vizavi de formarea profesională, Capitolul 3 al Titlului XI din Tratat conține prevederi în acest domeniu, și anume: Comunitatea contribuie la dezvoltarea unei educații de calitate, prin încurajarea cooperării dintre statele membre.

Strategia Europeană de Ocupare, lansată cu ocazia Summit-ului de la Luxemburg din noiembrie 1997, este organizată sub forma unor linii directoare, aprobate prin Decizie a Consiliului European. Strategia se concretizează în desfășurarea unui dialog între statele membre și Comisia Europeană, pe baza unor documente oficiale, cum ar fi orientările, recomandările și raportul anual comun privind ocuparea forței de muncă. Acesta este completat printr-un dialog al Comisiei Europene cu partenerii sociali, precum și cu alte instituții europene, inclusiv cu Parlamentul European, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor.

Strategia de la Lisabona reînnoită, lansată în 2005, se bazează pe un pachet de linii directoare integrate care acoperă dimensiunea economică, socială și privind mediul înconjurător. Pe baza liniilor integrate, statele membre își elaborează planurile naționale de reformă (PNR) care stabilesc strategia acestora privind realizarea creșterii economice și crearea de noi locuri de muncă. Comisia Europeană realizează evaluarea cu privire la abordarea problemelor legate de ocuparea forței de muncă în cadrul programelor naționale de reformă și o prezintă în proiectul de raport comun privind ocuparea forței de muncă.

Decizia CE nr. 869/2008 privind liniile directoare ale politicilor de ocupare a forței de muncă ale statelor membre prevede ca priorități pe termen mediu din cadrul **liniilor directoare**:

- Atragerea și menținerea pe piața muncii unui număr sporit de persoane (...);
- Îmbunătățirea adaptabilității lucrătorilor (...);
- Creșterea investițiilor în capitalul uman prin îmbunătățirea educației și a competențelor.

Criza economico-financiară actuală impune continuarea reformelor structurale în statele membre, menținerea priorităților pe termen mediu și lung, dar și necesitatea de adoptării unor acțiuni imediate în direcții precum îmbunătățirea potențialului de angajare, îmbunătățirea competențelor, inclusiv pentru persoanele mai vulnerabile, și a gradului de adecvare a acestora la necesitățile pieței muncii.

Decizia CE nr. 10614/2008 privind liniile directoare ale politicilor de ocupare a forței de muncă ale statelor membre prevede ca obiective: obținerea ocupării depline, reducerea șomajului și inactivității, printr-o abordare integrată privind flexibilitatea.

Liniile directoare trebuie să răspundă provocărilor imediate legate de creșterea șomajului și excluziunea socială. **Raportul comun privind ocuparea forței de muncă**, evaluând progresul programelor naționale de reformă, propune aplicarea imediată a politicilor de flexibilitate, menite să

faciliteze tranziția înspre muncă, alocarea adecvată a șomerilor către locurile de muncă existente și îmbunătățirea competențelor, în conformitate cu **planul european de redresare economică**.

În cadrul Consiliului European din 25-26.03.2010 s-a discutat noua strategie pentru ocuparea forței de muncă, **Europa 2020**, ce se va concentra asupra domeniilor cheie ce necesită acțiune. *Strategia Europa 2020* își propune ca prioritate realizarea unei creșteri favorabile incluziunii, promovarea unei economii cu o rată ridicată a ocupării forței de muncă, care să asigure coeziunea socială și teritorială. Prin creșterea favorabilă incluziunii se dorește asigurarea accesului și oportunităților pe tot parcursul vieții pentru toți cetățenii.

Dintre obiectivele comune menționăm: o rată de ocupare ridicată, cu participarea sporită a tinerilor, lucrătorilor în vârstă și mai puțin calificați; promovarea incluziunii sociale, în special prin reducerea sărăciei. Sunt promovate acțiuni de consolidare a sistemelor de protecție socială, prin creșterea participării pe piața muncii și prin reducerea somajului structural, prin creșterea responsabilității sociale corporative. Se pune accent pe facilitarea accesului populației la centre de îngrijire a copiilor și a altor persoane aflate în întreținere, pe concilierea vieții profesionale cu cea privată și promovarea de politici de îmbătrânire activă și de sporire a egalității de șanse.

Strategia Europa 2020 stabilește o serie de inițiative emblematică pentru atingerea obiectivelor menționate, dintre care în domeniul ocupării forței de muncă s-a lansat **“O agendă pentru noi competențe și noi locuri de muncă”**. Această inițiativă acoperă o gamă largă de probleme, de la flexibilitate- o mai bună funcționare a piețelor muncii, însușirea competențelor necesare pentru a găsi un loc de muncă, până la îmbunătățirea calității locurilor de muncă și a condițiilor de lucru și crearea de noi locuri de muncă.

Decizia Consiliului Uniunii Europene nr. 707/2010³ stabilește următoarele orientări pentru politicile de ocupare a forței de muncă ale statelor membre:

- Orientarea 7: creșterea participării pe piața muncii în rândul femeilor și al bărbaților, reducerea șomajului structural și promovarea calității locurilor de muncă.

Statele membre sunt orientate să promoveze îmbătrânirea activă, egalitatea de gen, integrarea pe piața muncii a tinerilor, persoanelor cu handicap, migranților legali și altor grupuri vulnerabile, menținerea echilibrului dintre viața profesională și cea privată, promovarea unor activități independente și a spiritului antreprenorial și crearea de locuri de muncă în toate domeniile, inclusiv locuri de muncă ecologice și serviciile de îngrijire ecologică și promovare a inovării sociale.

- Orientarea 8: dezvoltarea unei forțe de muncă calificate care să răspundă nevoilor pieței muncii și promovarea învățării pe tot parcursul vieții.

Statele membre sunt orientate să promoveze șansele de ocupare a unui loc de muncă prin furnizarea adecvată de cunoștințe și competențe care să răspundă cererii actuale și viitoare de pe piața muncii, consolidarea procesului de anticipare a nevoilor în materie de competențe.

- Orientarea 9: îmbunătățirea calității și a performanței sistemelor de educație și formare la toate nivelurile și creșterea participării la învățământul terțiar.
- Orientarea 10: promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei.

³ Decizia Consiliului Uniunii Europene nr. 707 din 21 octombrie 2010 privind orientările pentru politicile de ocupare a forței de muncă ale statelor membre.

Rezoluția Parlamentului European referitoare la Europa 2020⁴ - Inițiativa emblematică „O platformă europeană de combatere a sărăciei și a excluziunii sociale”, reamintește că strategia Europa 2020 prevede un obiectiv de scoatere din propria stare a cel puțin 20 de milioane de persoane care trăiesc sub pragul de sărăcie sau foarte aproape, și care suferă de pe urma excluziunii sociale.

In concluzie, integrarea în muncă este un element fundamental în obținerea incluziunii sociale a persoanelor aflate în situații de dificultate. Participarea pe piața muncii constituie o condiție preliminară pentru creșterea economică și pentru bunăstarea socială și economică a persoanelor, precum și pentru îmbunătățirea coeziunii sociale în Europa, precizează *Concluziile Președinției* adoptate în cadrul Consiliului European de la Bruxelles (29 - 30 octombrie 2009).

Potrivit lui S. Costache și V.R. Vilău, există o relație directă între „muncă și dezvoltare economică, bunăstare și echitate sau justiție socială”. De aceea politicile trebuie orientate înspre promovarea unei piețe a forței de muncă incluzive și eficiente.

Raportul Comun privind Protecția și Incluziunea Socială 2009 prevede necesitatea coordonării serviciilor sociale cu cele de ocupare, pentru a îndepărta obstacolele din calea participării integrale și de durată pe piața muncii.

2.2.2. Politici naționale

Obiectivul central al protecției sociale este, potrivit M. Molnar și M. Poenaru, asigurarea unui „minim de bunăstare pentru întreaga populație, garantarea accesului la bunurile și serviciile de bază și redistribuirea veniturilor în vederea reducerii sărăciei și a inegalității sociale”⁵.

Politicile de protecție socială își propun reintegrarea categoriilor defavorizate în societate, prin stimularea măsurilor active de ocupare, prin creșterea capacității acestora de a face față perioadelor de criză pe care nu reușesc să le depășească singure.

Se poate observa în ultima perioadă o extindere a obiectivelor protecției sociale de la o protecție pasivă, axată pe riscuri, la o promovare a „securității socio-economice active”⁶ prin strategii și politici proactive de prevenire, de promovare a potențialului uman în depășirea riscurilor.

În ceea ce privește incluziunea socială, M. Molnar și M. Poenaru⁷ clasifică obiectivele privind incluziunea socială în trei categorii și anume:

- asigurarea accesului tuturor la resursele, drepturile și serviciile necesare participării în societate, prin prevenirea și combaterea excluziunii, precum și prin combaterea tuturor formelor de discriminare care duc la excludere;
- incluziune activă pentru toți, prin promovarea participării pe piața muncii și prin combaterea sărăciei și excluziunii;
- buna coordonare a politicilor de incluziune socială și implicarea tuturor nivelurilor administrației publice și a actorilor relevanți inclusiv a persoanelor sărace, politici eficiente și

⁴ Parlamentul European, *Rezoluția Parlamentului European din 17 februarie 2011 referitoare la Europa 2020*, Strasbourg, 2011, disponibilă la: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2011-0068+0+DOC+XML+V0//RO&language=RO>, accesată la data de 15.05.2011.

⁵ M. Molnar, M. Poenaru, *op. cit.*, p.20.

⁶ *Ibidem*, p. 21.

⁷ *Ibidem*, p. 205.

integrate în toate politicile publice relevante, inclusiv politicile economice, bugetare, de educație și formare profesională, precum și în programele fondurilor structurale.

La nivel național obiectivele acoperă diverse zone, de la crearea unei societăți prospere, coezive social, până la obiective specifice, sectoriale, în domeniul dezvoltării resurselor umane, social, infrastructură, educație, ocuparea forței de muncă.

Planul Național de Dezvoltare 2007-2013 are rolul de a orienta politica națională de dezvoltare și a stimula dezvoltarea socio-economică a României în conformitate cu prioritățile comunitare de dezvoltare și politica de coeziune a Uniunii Europene.

Printre *prioritățile naționale de dezvoltare* în perioada 2007-2013 documentul stabilește și dezvoltarea resurselor umane, promovarea ocupării și incluziunii sociale și întărirea capacității administrative. Obiectivul strategic general al acestei priorități îl reprezintă dezvoltarea capitalului uman și creșterea competitivității acestuia pe piața muncii, prin asigurarea oportunităților egale de învățare pe tot parcursul vieții și dezvoltarea unei piețe a muncii moderne, flexibile și inclusive care să conducă, până în 2015, la integrarea durabilă pe piața muncii a 900.000 persoane.

La nivel național, pentru alinierea la Strategia Europeană de Ocupare și implementarea Memorandumului Comun pentru Incluziunea Socială au fost asumate: Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2004-2010, Planul Național de Acțiune pentru Ocupare 2006, Planul Strategic privind Incluziunea Socială și Raportul Național Strategic pentru Protecție Socială și Incluziune Socială, Planul Național de Dezvoltare și Cadrul Strategic Național de Referință 2007- 2013 – Programul Operațional Sectorial „Dezvoltarea Resurselor Umane” (POS DRU).

Planul Național Anti-Sărăcie și Promovare a Incluziunii Sociale prevede obiectivele strategice pe termen mediu/lung, într-un orizont de timp de 10 ani: 2002 – 2012 și stabilește drept obiectiv crearea unei societăți prospere, activă economic, social și politic, cu un nivel ridicat de responsabilitate colectivă și individuală, coezivă social, cu un nivel ridicat de oportunități pentru toți.

Incluziunea socială a persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile, facilitarea accesului lor pe piața muncii și promovarea unei societăți inclusive, prin care să se asigure bunăstarea tuturor cetățenilor săi, reprezintă un obiectiv specific al intervenției Fondului Social European în România.

Strategia națională de dezvoltare a serviciilor sociale și Planul de Acțiune 2006-2013 (HG nr. 1.826/2005⁸) urmărește să promoveze consolidarea coeziunii sociale prin stimularea solidarității în cadrul comunităților față de categoriile cele mai vulnerabile ale populației, în conformitate și cu Recomandarea Consiliului European 92/441/CEE privind criteriile comune referitoare la resurse și prestațiile sistemelor de protecție socială.

Strategia națională de dezvoltare a serviciilor sociale prevede: integrarea familiei în problemele comunitare prin organizarea serviciilor de consiliere familială în fiecare oraș sau prin asociere a mai multor orașe sau comune; reorganizarea serviciilor de creștere, îngrijire și educație a copiilor în afara familiei și lărgirea rețelei din mediul rural; măsuri pentru reducerea abandonului de copii și sprijinirea dezvoltării potențialului familial de păstrare a copiilor; sprijinirea victimelor violenței în familie;

⁸ „H.G. nr. 1826/2005 pentru aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare a serviciilor sociale”, publicată în *Monitorul Oficial*, nr. 14 din 16 ianuarie 2005.

descentralizarea serviciilor sociale destinate protecției drepturilor copilului, integrarea copiilor și tinerilor dezinstituționalizați; construcția de cămine noi pentru persoanele vârstnice, dezvoltarea serviciilor socio-medicale integrate la domiciliu pentru persoanele vârstnice; reformarea sistemului de protecție a persoanelor cu handicap și sporirea ponderii protecției active a acestora; dezvoltarea și promovarea programelor naționale pentru ameliorarea condițiilor de viață ale populației rome, etc.

În actualul context, marcat de consecințele crizei economico-financiare care a debutat în 2008, obiectivele politicii sociale s-au deplasat înspre eficientizarea programelor de asistență socială printr-o mai bună țintire a acestora, precum și consolidarea celor aproximativ 200 de prestații sociale, potrivit **Strategiei fiscal bugetare pe perioada 2011-2013**.

➤ Politicile în domeniul *ocupării forței de muncă* propuse în acest document vizează obiective precum:

- Echilibrarea pieței muncii și creșterea gradului de ocupare a forței de muncă.
- Creșterea gradului de flexibilitate a pieței muncii.
- Întărirea dialogului social la toate nivelurile în scopul creșterii aportului acestuia la dezvoltarea economică și socială.

Principalele direcții de acțiune își propun creșterea gradului de ocupare și promovare a participării forței de muncă la formarea profesională; susținerea înființării și funcționării comitetelor sectoriale.

➤ Politicile în domeniul *asistenței sociale* prevăzute în Strategia fiscal-bugetară pe perioada 2011-2013 vizează dezvoltarea și diversificarea serviciilor sociale pentru grupurile vulnerabile care nu sunt acoperite de serviciile existente și reducerea alocațiilor pentru sistemul de ajutoare sociale.

Principalele obiective urmăresc:

- redimensionarea măsurilor de protecție socială pentru familiile cu nevoi speciale și dinamizarea măsurilor active de solidaritate familială;
- sporirea participării active a societății civile și dezvoltarea durabilă a parteneriatului în beneficiul dezvoltării și protecției familiei;
- asigurarea echilibrului socio-economic al familiilor din mediul urban și rural, al familiei și persoanelor de vârstă a treia, al persoanelor cu dizabilități și al familiilor aparținătoare;
- promovarea participării active a femeii la luarea deciziei și în structurile de reprezentare publică; diminuarea discriminărilor de orice natură;
- revizuirea concepției programelor de asistență socială prin orientarea acestora în funcție de nivelul veniturilor realizate pe familie și restructurarea celor aproximativ 200 de prestații sociale existente atât la nivel național, cât și local, astfel încât acestea să reprezinte o formă complementară de protecție socială și să nu constituie unica sursă de venit pentru cei care au capacitate de muncă.

Programul Național de Reformă 2011-2013 (PNR) stabilește în domeniul *ocupării forței de muncă* următoarele obiective naționale:

- Îmbunătățirea funcționării pieței muncii, propunând măsuri de flexibilizare a relațiilor de muncă, consolidarea dialogului social, promovarea egalității de șanse, prelungirea vieții active;
- Facilitarea tranzițiilor de la șomaj sau inactivitate către ocupare, prin măsuri:
 - de stimulare a ocupării și adaptarea modului de implementare a acestora la cerințele pieței muncii;

- de sprijinire a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă prin consolidare a capacităților individuale de ocupare;
- de anticipare a schimbărilor pe piața muncii și adecvare a intervențiilor publice pentru îmbunătățirea ocupării;
- Consolidarea competențelor profesionale ale forței de muncă;
- Creșterea calității ocupării persoanelor rezidente în mediul rural, a tinerilor și femeilor.

În privința *incluziunii sociale/ reducerii sărăciei*, obiectivele naționale prevăzute de PNR 2011-2013 sunt:

- Reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială, prin măsuri focalizate către grupurile cele mai dezavantajate, reducerea excluziunii sociale în rândul copiilor și tinerilor și creșterea calității vieții acestora;
- Întărirea coeziunii sociale și reducerea excluziunii sociale, prin acces la prestații și servicii sociale pentru persoanele care nu au posibilitatea să își asigure nevoile sociale, să își dezvolte propriile capacități și competențe pentru a se putea integra social;
- Incluziunea socială activă, prin măsuri de facilitare a accesului și participării persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile pe piața muncii;
- Dezvoltarea activităților și serviciilor generatoare de profit pentru a ajuta persoanele expuse riscului de excluziune socială să se reintegreze pe piața muncii, în întreprinderile economiei sociale și/ sau în economia formală; dezvoltarea programelor specifice pentru reintegrarea pe piața muncii aparținând grupurilor vulnerabile și a programelor de formare pentru dezvoltarea competențelor și calificărilor de bază pentru acestea.

Strategia națională privind reforma sistemului de asistență socială a României 2011- 2013 vizează crearea unui sistem de asistență socială sustenabil, echilibrat, bazat pe principiile justiției sociale, care promovează incluziunea socială prin măsuri active. Măsurile promovate pentru modernizarea sistemului vor contribui la atingerea următoarelor obiective: reducerea sărăciei; promovarea muncii ca cea mai bună formă de protecție pentru cei care pot munci, în paralel cu protecția veniturilor persoanelor și familiilor cu venituri mici; îmbunătățirea măsurilor de dezvoltare de oportunități egale pentru persoanele cu handicap; acordarea prestațiilor și serviciilor sociale numai celor îndreptățiți, prin limitarea nivelului erorilor sau a fraudelor.

Strategia națională privind reforma sistemului de asistență socială a României 2011- 2013 stabilește ca obiective: îmbunătățirea echității; creșterea gradului de activare/participare socială a beneficiarilor de servicii și prestații sociale; eficientizarea utilizării fondurilor în sistemul de asistență socială; îmbunătățirea eficienței funcționale a sistemului de asistență socială; creșterea capacității de analiză, prognoză, planificare strategică, monitorizare și evaluare; îmbunătățirea calității resurselor umane.

Planul Strategic în domeniul asistenței sociale 2011-2013 promovează în domeniul ocupării forței de muncă și incluziunii sociale:

Obiectiv 2: Creșterea gradului de activare/ participare socială a beneficiarilor de servicii și prestații sociale prin creșterea gradului de participare la cursuri de formare profesională a beneficiarilor de VMG; condiționarea menținerii prestațiilor sociale pentru cei apti de muncă de participarea la programele disponibile de activare socială.

Obiectiv 5. Creșterea capacității de analiză, prognoză, planificare strategică, monitorizare și evaluare, prin interconectarea sistemelor de baze de date referitoare la beneficiarii de drepturi sociale cu alte surse de date; elaborarea de planuri de acțiuni sectoriale pentru toate departamentele MMFPS.

Programul de convergență 2011-2014, elaborat de Guvernul României, vizează măsuri de eficientizare a programelor de asistență socială printr-o mai bună direcționare a acestora și eliminarea programelor ce nu fac obiectul testării mijloacelor financiare, prin raționalizarea și consolidarea prestațiilor acordate de diferite niveluri ale administrației, sporirea controlului, dar și plafonarea prestației maxime pe persoană.

2.2.3. Politici regionale

Planul de Dezvoltare Regională Nord-Vest⁹ 2007-2013 (PDR Nord-Vest) reprezintă documentul fundamental privind necesarul de finanțare din fonduri europene și alte fonduri internaționale și naționale la nivel regional, fiind instrumentul prin care regiunea își promovează prioritățile și interesele în domeniul economic și social.

PDR Nord-Vest realizează o planificare multianuală a dezvoltării economice și sociale, fiind integrat sectorial și local cu strategiile regionale sectoriale de dezvoltare și corelat cu prioritățile Planului Național de Dezvoltare 2007-2013 și cu Programele Operaționale Sectoriale și Regionale, cu orientările strategice la nivel european. Acesta a fost elaborat de către Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest prin Direcția Dezvoltare – Departamentul Planificare și Asistență Tehnică într-un larg cadru partenerial, potrivit HG nr. 1115/2004¹⁰.

Obiectivul general al Strategiei de Dezvoltare a Regiunii Nord-Vest 2007-2013 este creșterea economiei regionale prin dezvoltare policentrică și specializare funcțională pentru diminuarea disparităților intra- și inter-regionale, la nivel economic, social și de mediu și creșterea standardului de viață regional.

Printre *obiectivele specifice* menționăm:

2. Creșterea accesibilității regiunii prin îmbunătățirea infrastructurilor regionale, ca suport pentru susținerea activităților economice și sociale din poliile de dezvoltare ai regiunii.
3. Dezvoltarea resurselor umane pentru creșterea gradului de ocupare pe piața muncii, prin modernizarea învățământului, dezvoltarea de abilități antreprenoriale și promovarea educației adulților și a formării continue.

Planul Regional de Acțiune pentru Ocuparea Forței de Muncă și Incluziune Socială¹¹ (PRAO-NV 2009-2013), aprobat de Adunarea Generală a Asociației „Pactul Regional Nord-Vest pentru Ocupare și Incluziune Socială” (PROIS-NV) în 18.03.2010 și de Consiliul pentru Dezvoltare Regională Nord-Vest¹², este un document strategic pe termen mediu care descrie prioritățile și acțiunile ce vizează dezvoltarea forței de muncă și promovarea incluziunii sociale și a parteneriatelor la nivel regional.

⁹ Vezi: <http://www.nord-vest.ro/genpage.aspx?pc=prezentarepdr.aspx>

¹⁰ „HG nr. 1115/2004 privind elaborarea în parteneriat a Planului Național de Dezvoltare”, publicată în *Monitorul Oficial*, nr. 694 din 02 august 2004.

¹¹ Vezi: <http://www.stp-nv.ro/desprenoi.php>.

¹² Aprobat prin Hotărârea nr. 338/31.03.2010 a Consiliului pentru Dezvoltare Regională.

Obiectivul general vizează creșterea investițiilor în capitalul uman al Regiunii de Nord Vest, pentru asigurarea unei forțe de muncă bine instruite, cu un nivel de calificare ridicat, competitivă și dinamică, bine adaptată la o piață a muncii flexibilă și incluzivă, susținută de parteneriate eficiente.

Priorități: creșterea competitivității și adaptabilității forței de muncă din regiune; promovarea învățării pe tot parcursul vieții, pentru o mai bună adaptare la piața muncii; creșterea nivelului de ocupare în Regiunea Nord Vest; dezvoltarea parteneriatelor la nivel comunitar; promovarea egalității de gen și a incluziunii sociale.

Strategia Regională de Dezvoltare a Invățământului Profesional și Tehnic (PRAI)¹³ 2009-2013 își propune creșterea investițiilor în capitalul uman și social al Regiunii, în vederea asigurării suportului pentru o dezvoltare durabilă. Din perspectiva integrării României în Uniunea Europeană, dezvoltarea resurselor umane reprezintă o prioritate națională, în concordanță cu obiectivele europene, stabilite prin Agenda de la Lisabona.

Strategia stabilește următoarele *obiective specifice*:

1. Creșterea atractivității regiunii prin îmbunătățirea competitivității activităților economice prioritare și stimularea activităților inovatoare în scopul obținerii unor produse cu valoare adăugată ridicată.
2. Creșterea accesibilității regiunii prin îmbunătățirea infrastructurilor regionale, ca suport pentru susținerea activităților economice și sociale din poliile de dezvoltare ai regiunii.
3. Dezvoltarea resurselor umane pentru creșterea gradului de ocupare pe piața muncii, prin modernizarea învățământului, dezvoltarea de abilități antreprenoriale și promovarea educației adulților și a formării continue.
4. Promovarea dezvoltării durabile și diversificarea activităților din mediul rural.

Documentul sectorial regional de programare “Dezvoltarea resurselor umane în Regiunea Nord-Vest, 2007-2013”¹⁴ (DRU NV) arată că dezvoltarea resurselor umane reprezintă o prioritate națională majoră, alături de creșterea gradului de ocupare și combaterea excluziunii sociale.

Prioritatea este stabilită în acord cu Agenda Lisabona și cu prevederile Strategiei Europene de Ocupare revizuite, cu Liniile Directoare pentru politicile de ocupare, care trebuie să sprijine trei obiective strategice interdependente: ocuparea deplină, calitatea și productivitatea muncii și coeziunea și incluziunea socială.

Obiectivele stabilite prin acest document sunt:

- Dezvoltarea educației și formării profesionale în sprijinul creșterii ocupării forței de muncă și creșterii competitivității economice.
- Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii.
- Creșterea adaptabilității forței de muncă și a companiilor pentru a răspunde nevoilor pieței muncii și pentru asigurarea competitivității economice.
- Promovarea incluziunii sociale.
- Creșterea capacității administrative.

¹³ Accesibil la: <http://www.nord-vest.ro/genpage.aspx?pc=DPRS.aspx>

¹⁴ Accesibil la: <http://www.nord-vest.ro/genpage.aspx?pc=DPRS.aspx>

Analizând obiectivele prevăzute de strategiile din Regiunea de Nord Vest observăm că acestea se adresează în principal îmbunătățirii infrastructurii sociale și impulsiei pieței forței de muncă prin măsuri active de dezvoltare a resurselor umane, formare pe tot parcursul vieții și stimularea ocupării.

2.2.4. Politici locale

Strategia de Dezvoltare a Județului Maramureș pentru perioada 2007 – 2013 se axează pe aceleași sectoare prioritare ca și strategia regională: competitivitate, transporturi, resurse umane, dezvoltare rurală și mediu.

Obiectivele prioritare la nivelul județului Maramureș sunt următoarele: asigurarea infrastructurii pentru crearea condițiilor de atractivitate a investitorilor; asigurarea coeziunii teritoriale a județului cu țările membre UE prin interconectarea cu rețeaua de autostrăzi; creșterea calității și productivității muncii prin educarea și formarea continuă a forței de muncă, promovarea adaptabilității și antreprenoriatului; reactivarea structurilor sociale tradiționale; îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale prin diversificarea economiei rurale; dezvoltarea economică durabilă a fermelor și a exploatațiilor agricole; creșterea competitivității sectoarelor agricol și forestier și adaptarea ofertei la cerințele pieței.

Obiectivele strategice au fost elaborate în funcție de sectoarele prioritare: creșterea competitivității economice și dezvoltarea economiei bazate pe cunoaștere; dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport; dezvoltarea economiei rurale și creșterea productivității în sectorul agricol; dezvoltarea turismului prin punerea în valoare a potențialului recunoscut al județului; protejarea și îmbunătățirea calității mediului înconjurător; dezvoltarea resurselor umane, creșterea gradului de ocupare și combaterea excluziunii sociale.

Strategia Zonei Metropolitane Baia Mare – viziunea de dezvoltare a zonelor urbane: din punct de vedere al utilizării eficiente a utilităților și serviciilor publice, dezvoltarea economică și socială a Zonei Metropolitane Baia Mare va trebui susținută de către instituțiile publice și/sau private implicate în oferta de servicii publice, în scopul emiterii de decizii comune privind locul unde investițiile publice vor trebui realizate cu prioritate, iar creșterea economică va trebui încurajată.

Obiectivele și politicile la nivelul Zonei Metropolitane Baia Mare stabilesc ca priorități: susținerea creșterii economice, re poziționarea forței de muncă, susținerea cooperării între instituții publice și sectorul privat, parteneriat urban-rural pentru dezvoltare.

Obiectivele strategice în domeniul ocupării și incluziunii sociale vizează dezvoltarea capitalului uman prin asigurarea accesului egal al tuturor cetățenilor din Zona Metropolitană Baia Mare la servicii publice de calitate. *Obiective specifice:* favorizarea grupurilor dezavantajate și sau cu handicap și susținerea reintegrării acestora în societate.

Strategia de Dezvoltare a Serviciului Public Asistență Socială a Municipiului Baia Mare își propune ca obiective specifice:

- dezvoltarea și aplicarea de programe speciale pentru integrarea persoanelor aflate în stare de risc social, pentru îmbunătățirea condițiilor de viață a persoanelor/famiiliilor aflate într-un grad

de risc social, pentru facilitarea accesului grupurilor sociale la serviciile de bază ale comunității: educație/ formare profesională, ocupare, sănătate, locuințe, utilități;

- implicarea comunității în procesul decizional local și promovarea voluntariatului, responsabilității sociale, pentru întărirea solidarității cetățenilor;
- promovarea activităților și vieții asociative pe plan local prin încurajarea parteneriatelor public-private.

2.2.5. Alte Programe naționale pentru ocupare și incluziune socială

Autoritățile române au implementat măsuri active de informare și consiliere pentru asistarea persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă în vederea asigurării unei inserări durabile pe piața muncii prin Programul de ocupare a forței de muncă, implementat de către Serviciul Public de Ocupare. De asemenea, s-au implementat programe speciale de promovare a ocupării pentru grupurile vulnerabile (persoane de etnie romă, persoane cu dizabilități, persoane din mediul rural, tineri aflați în risc de marginalizare socială).

Prin implementarea programului *De la școală, la viață profesională, spre carieră*, au fost organizate ședințe de informare și consiliere pentru elevii învățământului preuniversitar (elevi în clasele terminale), în vederea creșterii nivelului de angajare după absolvire.

Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, prin programul **PHARE 2005 Acces la educație pentru grupurile dezavantajate**, a promovat programe de remediere școlară și de îmbunătățire a accesului la educație pentru grupurile dezavantajate, programe de învățământ la distanță pentru tinerii din comunitățile române care vor să devină institutori, programe de formare a mediatorilor școlari, iar prin Programul A Doua Șansă au fost implementate măsuri de corecție a abandonului școlar, potrivit Raportului de implementare a PNR.

Programul Phare TVET 2005 a susținut acțiunile de creștere a capacității de răspuns/de adaptare a învățământului profesional și tehnic la cerințele pieței muncii. Astfel, oferta de ÎPT se fundamentează pe instrumente de planificare (PRAI, PLAI) care presupun anticiparea timpurie a nevoilor de formare profesională și implicarea mediului de afaceri în redefinirea finalităților învățării.

Fondul Social European, în perioada 2007-2013, vizează obiectivele Lisabona și se va concentra pe modernizarea sistemelor de educație și formare inițială și continuă, creșterea accesului la servicii de educație și formare, creșterea adaptabilității lucrătorilor și întreprinderilor, modernizarea serviciului public de ocupare, precum și promovarea măsurilor active de ocupare și a celor destinate incluziunii sociale.

Fondul Social European, prin POS Dezvoltarea Resurselor Umane sprijină dezvoltarea economică și schimbările structurale. Direcțiile cheie sunt creșterea adaptabilității forței de muncă, dezvoltarea antreprenoriatului, ca premisă pentru creșterea gradului de ocupare, formarea profesională continuă și învățarea pe parcursul întregii vieți, asigurarea accesului egal la educație și pe piața muncii, creșterea gradului de incluziune socială.

Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane (POS DRU)¹⁵, reprezintă documentul strategic în domeniul resurselor umane, vizând grupuri vulnerabile precum vârstnicii,

¹⁵ Adoptat prin Decizia Comisiei Europene C(2007) 5811/22.11.2007

copiii din instituțiile pentru protecția copilului, copiii străzii, familiile cu mai mult de 2 copii și familiile monoparentale, tinerii peste 18 ani care părăsesc sistemul de stat pentru protecția copilului, populația de etnie roma, persoanele cu dizabilități.

Obiectivul general al POS DRU este dezvoltarea capitalului uman și creșterea competitivității acestuia pe piața muncii, prin asigurarea oportunităților egale de învățare pe tot parcursul vieții și dezvoltarea unei piețe a muncii moderne, flexibile și inclusive care să conducă, până în 2015, la integrarea durabilă pe piața muncii a 900.000 persoane.

Obiectivele specifice identificate sunt: creșterea nivelului de educație și de pregătire profesională a capitalului uman; dezvoltarea resurselor umane în sistemul de educație; promovarea culturii antreprenoriale; facilitarea accesului tinerilor pe piața muncii; dezvoltarea unei piețe de muncă cuprinzătoare, flexibilă și modernă; promovarea (re)inserției pe piața muncii a persoanelor inactive, inclusiv în zonele rurale; îmbunătățirea serviciului public de ocupare; facilitarea accesului la educație și pe piața muncii a grupurilor vulnerabile.

POS Dezvoltarea Resurselor Umane, vizează, în cadrul axei prioritare 4, întărirea capacității Serviciului Public de Ocupare, care-și va crește capacitatea de furnizare a măsurilor active de ocupare și a programelor de formare profesională pentru șomeri, va crește calitatea serviciilor de ocupare oferite și se vor îmbunătăți competențele angajaților în oferirea serviciilor către clienți.

POS Creșterea Capacității Economice promovează în cadrul axei 1 un sistem inovativ și eco-eficient de producție, prin intermediul investițiilor productive și pregătirea pentru concurența pe piața a întreprinderilor, în special IMM-uri, propunând măsuri pentru dezvoltarea unui antreprenoriat sustenabil.

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013 este centrat pe:

1. Facilitarea transformării și modernizării structurii duale a agriculturii și silviculturii, precum și a industriilor procesatoare aferente, pentru a le face mai competitive și pentru a contribui la creșterea economică și convergența veniturilor din spațiul rural (acolo unde este posibil), în paralel cu asigurarea condițiilor de trai și protecția mediului din aceste zone.
2. Menținerea și îmbunătățirea calității mediului din zonele rurale ale României, prin promovarea unui management durabil atât pe suprafețele agricole, cât și pe cele forestiere.
3. Gestionarea și facilitarea tranziției forței de muncă din sectorul agricol către alte sectoare care să le asigure un nivel de trai corespunzător din punct de vedere social și economic.

Axa 1 vizează creșterea competitivității sectoarelor agroalimentar și forestier din România.

Obiective specifice: sprijinirea fermierilor și persoanelor care își desfășoară activitatea în sectoarele agroalimentar și forestier, pentru îmbunătățirea capitalului uman prin sprijinirea acestora în vederea adaptării la noul context.

Axa 3: Încurajarea diversificării economiei rurale și îmbunătățirea calității vieții din spațiul rural.

Obiective strategice:

- Menținerea și dezvoltarea activităților economice, prin creșterea numărului de locuri de muncă.
- Dezvoltarea abilităților și stimularea conștientizării actorilor locali cu privire la importanța guvernantei locale.

Obiective specifice: diversificarea activităților economice non-agricole din gospodăriile agricole și încurajarea micilor întreprinzători în spațiul rural; crearea, îmbunătățirea și diversificarea facilităților și atracțiilor turistice.

Axa 4 are ca scop îmbunătățirea guvernancei locale și promovarea potențialului endogen al spațiului rural.

2.3. Principalele provocări și tendințe

Politica de ocupare și incluziune socială dobândește o relevanță sporită în actualul context, marcat de consecințele majore produse de criza economică din 2008 la nivel global, care a produs pierderi importante în ceea ce privește locurile de muncă și a dus la o deteriorare dramatică a finanțelor publice și a situației sociale.

Evoluția protecției sociale este influențată în această perioadă de efectele crizei economico-financiare. Legat de posibilitățile de finanțare a protecției sociale, principalele provocări la scară globală în urma crizei financiare din 2008 sunt legate de “riscuri la adresa sustenabilității financiare, redresarea incompletă a sectorului financiar, șomaj ridicat, volatilitatea prețurilor mărfurilor globale și re-emergența inechilibrului macroeconomic globale”¹⁶, potrivit *Concluziilor Consiliului European* din octombrie 2010.

În aceste condiții, statele membre trebuie să se concentreze pe domeniile-cheie în care sunt necesare acțiuni în vederea stimulării potențialului de creștere durabilă și de competitivitate al Europei. Ca parte a unei strategii comprehensive de ieșire din criză, statele membre trebuie, potrivit *recomandărilor Comisiei Europene*, să implementeze programe de reforme care să asigure stabilitatea macroeconomică și sustenabilitatea finanțelor publice, să îmbunătățească competitivitatea și să reducă dezechilibrele macroeconomice.

Sustenabilitatea finanțelor publice a fost grav afectată de pierderile masive de locuri de muncă/ creșterea numărului de șomeri, tendințele demografice/ creșterea numărului de pensionari, efectele crizei asupra celor de aflați în nevoie, fapt care a condus la o politică de reducere a cheltuielilor pentru protecția socială. Există tendința de implicare crescută a statului, pentru a minimiza efectele negative asupra economiei și bunăstării cetățenilor, dar prin reglementare, monitorizare și control.

Intervenția statului în actualul context, potrivit tendințelor din majoritatea statelor europene, se referă la o mai bună reglementare, stabilirea unor priorități strategice și concentrarea resurselor și de monitorizare atentă a resurselor alocate și a rezultatelor.

Evoluțiile recente arată că în toate statele europene s-a ajuns la concluzia necesității unei intervenții a statului pentru a regla mecanismele financiare, economiile și impacturile nefaste asupra cetățenilor. Rolul statului nu mai este unul pasiv, de creștere a beneficiilor și resurselor alocate, ci se conturează o abordare mai activă, de creștere a capacității cetățenilor de a reacționa în fața schimbărilor socio-economice și de a se adapta.

Astfel, potrivit noii legi a asistenței sociale se instituie responsabilitatea persoanei și familiei acesteia de a-și dezvolta propriile capacități de integrare socială și implicare activă în soluționarea situațiilor de dificultate, în timp ce autoritățile statului intervin prin crearea de oportunități egale și, în subsidiar prin acordarea de beneficii de asistență socială și servicii sociale adecvate.

¹⁶ Consiliul European, *Concluziile Consiliului European* din 28-29 octombrie 2010, Bruxelles, 30.11.2010, EUCO 25/1/10, disponibil la: http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ec/117496.pdf, accesat în data de 13.08.2011.

Sistemul național de asistență socială intervine subsidiar sau complementar sistemelor de asigurări sociale și se compune din beneficii de asistență socială și servicii sociale, ca pachet unitar de măsuri corelate și complementare.

Crearea unui sistem de asistență socială sustenabil, echilibrat, bazat pe principiile justiției sociale, care promovează incluziunea socială prin măsuri active reprezintă unul dintre obiectivele promovate prin *Strategia națională privind reforma sistemului de asistență socială a României 2011-2013*, alături de promovarea muncii, ca cea mai bună formă de protecție pentru cei care pot munci.

În conformitate cu *Strategia fiscal-bugetară 2011-2013*, se urmărește reducerea alocărilor pentru sistemul de ajutoare sociale, iar în paralel se pune un accent sporit pe caracterul proactiv al serviciilor sociale, pe incluziunea socială activă, prin măsuri de facilitare a accesului și participării persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile pe piața muncii (*Programul Național de Reformă 2011-2013*).

Totodată, se promovează o abordare multisectorială, a nevoilor persoanei, prin furnizarea de servicii sociale în sistem integrat cu serviciile de ocupare, de sănătate, de educație, precum și cu alte servicii de interes general. În paralel, apare ca necesară creșterea capacității de analiză, prognoză, planificare strategică, monitorizare și evaluare, prin interconectarea sistemelor de baze de date referitoare la beneficiarii de drepturi sociale cu alte surse de date (*Planul Strategic în domeniul asistenței sociale 2011-2013*).

Reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială, prin măsuri focalizate către grupurile cele mai dezavantajate, reducerea excluziunii sociale în rândul copiilor și tinerilor și creșterea calității vieții acestora reprezintă și un obiectiv al României propus prin *Programul Național de Reformă 2011-2013*.

Facilitarea tranzițiilor de la șomaj sau inactivitate către ocupare (*PNR 2011-2013*), creșterea gradului de ocupare și promovare a participării forței de muncă la formarea profesională (*Strategia fiscal-bugetară 2011-2013*) reprezintă cheia ieșirii persoanelor din situația de nevoie socială și a creșterii nivelului de bunăstare al cetățenilor.

Obiectivele promovate în această direcție constau în dezvoltarea resurselor umane pentru creșterea gradului de ocupare pe piața muncii, prin modernizarea învățământului, dezvoltarea de abilități antreprenoriale și promovarea educației adulților și a formării continue, creșterea competitivității și adaptabilității forței de muncă, corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii (*PRAI NV 2009-2013*).

Întărirea dialogului social la toate nivelurile, în scopul creșterii aportului acestuia la dezvoltarea economică și socială, sporirea participării active a societății civile și dezvoltarea parteneriatelor la nivel comunitar reprezintă elemente cheie în consolidarea coeziunii economice și sociale.

2.4. Cadrul de referință extern al politicilor de rang superior pentru elaborarea Politicii Zonale de Ocupare și Incluziune Socială

Corelarea obiectivelor în domeniul ocupării forței de muncă și incluziunii sociale, identificate participativ la nivelul localităților membre ale Zonei Metropolitane Baia Mare, cu prioritățile de dezvoltare la nivelul zonei metropolitane și cu prioritățile regionale, naționale și europene este prezentată în cele ce urmează:

Domeniul Prioritar 1: Ocuparea Forței de Muncă

Documente/ Nivel de planificare	Ocupare (măsurile ofensive)		
Uniunea Europeană:	nivel crescut al ocupării forței de muncă		
Reintegrarea categoriilor defavorizate în societate:	prin stimularea măsurilor active de ocupare		
Decizia CE nr. 869/2008 privind liniile directoare ale politicilor de ocupare a forței de muncă	Atragerea și menținerea pe piața muncii a unui număr sporit de persoane	îmbunătățirea adaptabilității lucrătorilor	creșterea investițiilor în capitalul uman prin îmbunătățirea educației și a competențelor
Decizia CE nr. 10614/2008 privind liniile directoare ale politicilor de ocupare a forței de muncă (abordare integrată privind flexicuritatea)	obținerea ocupării depline	reducerea șomajului și inactivității	
Europa 2020 - noua strategie pentru ocuparea forței de muncă	o rată de ocupare ridicată, cu participarea sporită a tinerilor, lucrătorilor în vârstă și mai puțin calificați		
Decizia Consiliului Uniunii Europene nr. 707/2010	orientarea 7: creșterea participării pe piața muncii în rândul femeilor și al bărbaților, reducerea șomajului structural și promovarea calității locurilor de muncă	orientarea 8: dezvoltarea unei forțe de muncă calificate care să răspundă nevoilor pieței muncii și promovarea învățării pe tot parcursul vieții	orientarea 9: îmbunătățirea calității și a performanței sistemelor de educație și formare la toate nivelurile și creșterea participării la învățământul terțiar
România:	Dezvoltarea capitalului uman și creșterea competitivității acestuia pe piața muncii	Dezvoltarea resurselor umane	Promovarea ocupării forței de muncă
Planul Național de Dezvoltare 2007-2013		Asigurarea oportunităților egale de învățare pe tot parcursul vieții	Dezvoltarea unei piețe a muncii moderne, flexibile și
Planul Național Anti-Sărăcie și Promovare a incluziunii sociale	Crearea unei societăți prospere, activă economic, social și politic, cu un nivel ridicat de responsabilitate colectivă și individuală, coezivă social, cu un nivel ridicat de oportunități pentru toți		
Strategia fiscal-bugetară 2011-2013	Echilibrarea pieței muncii și creșterea gradului de ocupare a forței de muncă	Creșterea gradului de flexibilitate a pieței muncii	Creșterea gradului de ocupare și promovare a participării forței de muncă la formarea profesională

Programul Național de Reformă 2011-2013	Îmbunătățirea funcționării pieței muncii, propunând măsuri de flexibilizare a relațiilor de muncă, consolidarea dialogului social, promovarea egalității de șanse, prelungirea vieții active	Facilitarea tranzițiilor de la șomaj sau inactivitate către ocupare	Consolidarea competențelor profesionale ale forței de muncă Creșterea calității ocupării persoanelor rezidente în mediul rural, a tinerilor și femeilor
Regiunea Nord-Vest	dezvoltarea resurselor umane pentru creșterea gradului de ocupare pe piața muncii prin: a) modernizarea învățământului, b) dezvoltarea de abilități antreprenoriale și c) promovarea educației adulților și a formării continue.		
PDR Nord-Vest (2007-2013)			
PRAO-NV 2009-2013	creșterea competitivității și adaptabilității forței de muncă din regiune	promovarea învățării pe tot parcursul vieții, pentru o mai bună adaptare la piața muncii	creșterea nivelului de ocupare în regiunea nord vest
PRAI NV 2009-2013			
Priorități	creșterea atractivității regiunii prin îmbunătățirea competitivității activităților economice prioritare și stimularea activităților inovatoare în scopul obținerii unor produse cu valoare adăugată ridicată.	creșterea accesibilității regiunii prin îmbunătățirea infrastructurilor regionale, ca suport pentru susținerea activităților economice și sociale din polii de dezvoltare ai regiunii.	dezvoltarea resurselor umane pentru creșterea gradului de ocupare pe piața muncii, prin modernizarea învățământului, dezvoltarea de abilități antreprenoriale și promovarea educației adulților și a formării continue.
Obiective	dezvoltarea educației și formării profesionale în sprijinul creșterii ocupării forței de muncă și creșterii competitivității economice	corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii	creșterea adaptabilității forței de muncă și a companiilor pentru a răspunde nevoilor pieței muncii și pentru asigurarea competitivității economice
MM - PJDD	creșterea calității și productivității muncii prin educarea și formarea continuă a forței de muncă	promovarea adaptabilității și antreprenoriatului	îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale prin: a) diversificarea economiei rurale; b) dezvoltarea economică durabilă a fermelor și a exploatațiilor agricole; c) creșterea competitivității

sectoarelor agricol și forestier și
d) adaptarea ofertei la cerințele pieței.

Zona Metropolitană
Baia Mare

repoziționarea forței de muncă

Domeniul Prioritar 2: Incluziune Socială

Documente/ Nivel de planificare	Incluziune socială (măsuri defensive)
Uniunea Europeană:	eradicarea sărăciei realizarea solidarității sociale reducerea inegalității sociale realizarea coeziunii, păcii și incluziunii sociale realizarea echității și justiției sociale
Reintegrarea categoriilor defavorizate în societate:	prin creșterea capacității acestora de a face față perioadelor de criză pe care nu reușesc să le depășească singure
Europa 2020 - noua strategie pentru ocuparea forței de muncă	promovarea incluziunii sociale, în special prin reducerea sărăciei
Decizia Consiliului Uniunii Europene nr. 707/2010	orientarea 10: promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei.
România:	
Planul Național de Dezvoltare 2007-2013	Promovarea incluziunii sociale
Planul Național Anti-Sărăcie și Promovare a incluziunii sociale	Crearea unei societăți prospere, activă economic, social și politic, cu un nivel ridicat de responsabilitate colectivă și individuală, coezivă social, cu un nivel ridicat de oportunități pentru toți
Strategia națională de dezvoltare a serviciilor sociale și Planul de Acțiune 2006-2013	Consolidarea coeziunii sociale prin stimularea solidarității în cadrul comunităților față de categoriile cele mai vulnerabile ale populației
Strategia fiscal-bugetară 2011-2013	Dezvoltarea și diversificarea serviciilor sociale pentru grupurile vulnerabile care nu sunt acoperite de serviciile existente și reducerea alocațiilor pentru sistemul de ajutoare sociale Redimensionarea măsurilor de protecție socială pentru familiile cu nevoi speciale și dinamizarea măsurilor active de solidaritate familială
Programul Național de Reformă 2011-2013	Reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială, prin măsuri focalizate către grupurile cele mai dezavantajate, reducerea excluziunii sociale în rândul copiilor și tinerilor și creșterea calității vieții acestora Întărirea coeziunii sociale și reducerea excluziunii sociale, prin acces la prestații și servicii sociale pentru persoanele care nu au posibilitatea să își asigure nevoile sociale, să își

	dezvolte propriile capacități și competențe pentru a se putea integra social
	Incluziunea socială activă, prin măsuri de facilitare a accesului și participării persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile pe piața muncii
	Dezvoltarea activităților și serviciilor generatoare de profit pentru a ajuta persoanele expuse riscului de excluziune socială să se reintegreze pe piața muncii, în întreprinderile economiei sociale și/ sau în economia formală; dezvoltarea programelor specifice pentru reintegrarea pe piața muncii aparținând grupurilor vulnerabile și a programelor de formare pentru dezvoltarea competențelor și calificărilor de bază pentru acestea
Strategia națională privind reforma sistemului de asistență socială a României 2011-2013	Crearea unui sistem de asistență socială sustenabil, echilibrat, bazat pe principiile justiției sociale, care promovează incluziunea socială prin măsuri active
	Reducerea sărăciei
	Promovarea muncii ca cea mai bună formă de protecție pentru cei care pot munci, în paralel cu protecția veniturilor persoanelor și familiilor cu venituri mici
	Îmbunătățirea măsurilor de dezvoltare de oportunități egale pentru persoanele cu handicap
	Eficiențizarea utilizării fondurilor în sistemul de asistență socială; îmbunătățirea eficienței funcționale a sistemului de asistență socială
Planul Strategic în domeniul asistenței sociale 2011-2013	Creșterea gradului de activare/ participare socială a beneficiarilor de servicii și prestații sociale prin creșterea gradului de participare la cursuri de formare profesională a beneficiarilor de VMG
	Condiționarea menținerii prestațiilor sociale pentru cei apti de muncă de participarea la programele disponibile de activare socială
	Creșterea capacității de analiză, prognoză, planificare strategică, monitorizare și evaluare, prin interconectarea sistemelor de baze de date referitoare la beneficiarii de drepturi sociale cu alte surse de date
Programul de convergență 2011-2014	Eficiențizarea programelor de asistență socială
Regiunea Nord-Vest:	
PRAO-NV 2009-2013	Promovarea egalității de gen și a incluziunii sociale.
PRAI NV 2009-2013	Promovarea incluziunii sociale
Maramureș:	
PJDD MM	Dezvoltarea resurselor umane, creșterea gradului de ocupare și combaterea excluziunii sociale.
Zona Metropolitană Baia Mare	Dezvoltarea capitalului uman prin asigurarea accesului egal al tuturor cetățenilor din Sistemul Urban Baia Mare la servicii publice de calitate
	Favorizarea grupurilor dezavantajate și sau cu handicap și susținerea reintegrării acestora în societate.

Domeniul Prioritar 3: Dezvoltarea Structurilor de Cooperare Sectorială

Documente/ Nivel de planificare	Dezvoltarea structurilor de cooperare sectorială
Uniunea Europeană:	
Reintegrarea categoriilor defavorizate în societate:	
Decizia CE nr. 869/2008 privind liniile directoare ale politicilor de ocupare a forței de muncă	
Decizia CE nr. 10614/2008 privind liniile directoare ale politicilor de ocupare a forței de muncă (abordare integrată privind flexicuritatea)	
Europa 2020 - noua strategie pentru ocuparea forței de muncă	
Decizia Consiliului Uniunii Europene nr. 707/2010	
România:	
Planul Național de Dezvoltare 2007-2013	Întărirea capacității administrative
Strategia fiscal-bugetară 2011-2013	Întărirea dialogului social la toate nivelurile în scopul creșterii aportului acestuia la dezvoltarea economică și socială
	Sporirea participării active a societății civile și dezvoltarea durabilă a parteneriatului în beneficiul dezvoltării și protecției familiei
PDR Nord-Vest (2007-2013)	
PRAO-NV 2009-2013	dezvoltarea parteneriatelor la nivel comunitar
PRAI NV 2009-2013	promovarea dezvoltării durabile și diversificarea activităților din mediul rural
MM - PJDD	reactivarea structurilor sociale tradiționale
Zona Metropolitană Baia Mare	susținerea cooperării între instituții publice și sectorul privat, parteneriat urban-rural pentru dezvoltare

2.4. Factori implicați în elaborarea și implementarea politicii de ocupare și incluziune socială

Pentru diminuarea decalajelor economice și sociale dintre diferitele regiuni și zone a fost aprobată Legea nr. 315/2004 privind dezvoltarea regională în România, care stabilește cadrul instituțional necesar implementării programelor de dezvoltare regională. *Consiliul de Dezvoltare Regională*, alcătuit din președinții consiliilor județene și locale, coordonează politica de dezvoltare regională (rol deliberativ) și *Agenția de Dezvoltare Regională* (elaborează strategiile și programele de dezvoltare regională și le implementează). Structurile regionale sunt completate de cele naționale (CNRD).

Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale are în domeniul ocupării forței de muncă următoarele atribuții: urmărește tendințele de pe piața muncii și elaborează strategii, prognoze și programe naționale privind ocuparea forței de muncă, formarea profesională a șomerilor și egalitatea de șanse

pe piața muncii; exercită controlul asupra realizării politicilor, strategiilor, planurilor și programelor privind forța de muncă de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.

Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă are ca principal obiectiv creșterea gradului de ocupare a forței de muncă și implicit scăderea ratei șomajului. Serviciile sale se adresează șomerilor și agenților economici.

Obiectivele principale ale Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă sunt:

- Instituționalizarea dialogului social în domeniul ocupării și formării profesionale;
- Aplicarea strategiilor în domeniul ocupării și formării profesionale;
- Aplicarea măsurilor de protecție socială a persoanelor neîncadrate în muncă.

Pentru realizarea obiectivelor sale, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă are următoarele atribuții principale:

- organizează, prestează și finanțează, în condițiile legii, servicii de formare profesională pentru persoanele neîncadrate în muncă;
- orientează persoanele neîncadrate în muncă și mediază între acestea și angajatorii din țară, în vederea realizării echilibrului dintre cerere și ofertă pe piața internă a forței de muncă.

Ministerele și alte organe de specialitate ale administrației publice centrale, prin strategiile și politicile elaborate în domeniile pe care le coordonează, trebuie să asigure creșterea gradului de ocupare a forței de muncă. În vederea realizării acestor obiective, ministerele și alte organe de specialitate ale administrației publice centrale pot propune în cadrul Comisiei Naționale de Promovare a Ocupării Forței de Muncă strategii, programe și proiecte de acte normative privind ocuparea și formarea profesională a forței de muncă.

În spiritul Deciziei 99/207/CE a fost înființată *Comisia Națională de Promovare a Ocupării Forței de Muncă* care este alcătuită din reprezentanți ai ministerelor, agențiilor și departamentelor din subordinea Guvernului sau autonome, la nivel de secretar de stat, și din președinții organizațiilor sindicale și patronale reprezentative la nivel național. Stabilită de către ministrul muncii, familiei și protecției sociale, comisia are următoarele atribuții principale:

- supunerea către Guvern a strategiilor și politicilor de creștere a nivelului și calității ocupării în corelare cu programele de dezvoltare economică;
- stabilirea direcțiilor dezvoltării resurselor umane la nivel național, în profil de ramură și teritorial;
- asigurarea armonizării programelor de dezvoltare a resurselor umane finanțate din diverse surse.

În subordinea Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale, în cadrul Direcției Programe și Strategii Forța de Muncă funcționează *Observatorul Național al Ocupării și Formării Profesionale a Forței de Muncă*.

Consiliul Economic și Social (CES) este instituție publică de interes național, tripartită, autonomă, constituită în scopul realizării dialogului tripartit la nivel național dintre organizațiile patronale, sindicale și reprezentanți ai societății civile organizate, potrivit art. 83 din Legea nr. 62/2011 a dialogului social. Consiliul Economic și Social este un organism consultativ pentru Parlamentul și Guvernul României.

Consiliul Național Tripartit pentru Dialog Social reprezintă organismul consultativ la nivel național al partenerilor sociali (art.75 din Legea nr. 62/2011 a dialogului social), fiind compus din președinții confederațiilor patronale și sindicale, reprezentanți ai Guvernului, ai Băncii Naționale a României, președintele Consiliului Economic și Social și alți membri conveniți cu partenerii sociali.

Organizațiile sindicale și asociațiile patronale, reprezentative la nivel național, participă în condițiile prevăzute de lege la elaborarea și implementarea programelor și măsurilor privind piața muncii, potrivit art. 103 din Legea 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă. Organizațiile sindicale și asociațiile patronale reprezentative la nivel național vor fi consultate la elaborarea de acte normative care privesc ocuparea forței de muncă.

Organizațiile sindicale, potrivit art. 28 alin. 1 din Legea nr. 62/2011 a dialogului social¹⁷, apără drepturile membrilor lor, ce decurg din legislația muncii, statutele funcționarilor publici, contractele colective de muncă și contractele individuale de muncă, precum și din acordurile privind raporturile de serviciu ale funcționarilor publici, în fața instanțelor judecătorești, organelor de jurisdicție, a altor instituții sau autorități ale statului, prin apărători proprii sau aleși.

Patronatele sunt organizații ale patronilor, care elaborează și implementează politici de ocupare și plasare a forței de muncă, elaborează strategii și politici de dezvoltare economico-socială la nivel sectorial și național în condițiile legii (lit. h)-i) art. 62 al Legii nr. 62/2011 a dialogului social).

Prefecturile și autoritățile administrației publice locale au obligația să monitorizeze evoluțiile de pe piața muncii în plan teritorial, să participe activ la elaborarea și realizarea măsurilor de îmbunătățire a ocupării persoanelor neîncadrate în muncă și să sprijine activitatea agențiilor pentru ocuparea forței de muncă.

În domeniul incluziunii sociale, potrivit noii legi a asistenței sociale, *Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale* stabilește strategia națională și sectorială de dezvoltare în domeniul social, coordonează și monitorizează implementarea acestora, susține financiar și tehnic programele sociale și exercită controlul asupra acordării beneficiilor de asistență socială și serviciilor sociale.

Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale colaborează cu celelalte ministere și organe de specialitate din subordinea Guvernului, cu alte instituții publice și cu organisme de drept privat. Totodată, se consultă cu autoritățile publice centrale și locale care au responsabilități în finanțarea și acordarea serviciilor sociale, precum și cu reprezentanți ai societății civile.

Pentru eficientizarea procesului de elaborare și implementare a politicilor sociale la nivel național, s-a organizat Observatorul Social Național, cu rol de a colecta și analiza datele privind politicile publice în domeniul protecției sociale, ocupării forței de muncă, locuirii, educației, sănătății, informării-comunicării, mobilității, securității, justiției și culturii, de a elabora rapoarte, a formula recomandări și propuneri.

Furnizorii de servicii sociale sunt persoane fizice sau juridice de drept public ori privat. Furnizorii publici sunt autorități ale administrației publice centrale sau locale, unități sanitare, unități de învățământ și alte instituții publice care dezvoltă, la nivel comunitar, servicii sociale integrate.

¹⁷ „Legea nr. 62/2011 a dialogului social”, publicată în *Monitorul Oficial*, nr. 322 din 10 mai 2011.

Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale organizează instituții de specialitate, cu sau fără personalitate juridică, pentru activitatea de stabilire și plată a beneficiilor de asistență socială și pentru activitatea de inspecție.

Autoritățile administrației publice locale înființează, potrivit legii, servicii publice de asistență socială în aparatul de specialitate al consiliului județean/ al primarului. Pe lângă furnizorii publici de servicii sociale, în domeniul asistenței sociale se pot organiza și furnizori privați de servicii sociale, acreditați în condițiile legii.

La nivel local funcționează *comisiile județene de incluziune socială* la nivelul instituției prefectului, cu rol în dezbateră și avizarea strategiilor de dezvoltare a serviciilor sociale pe termen mediu și lung.

Alți factori interesați în promovarea unei politici de ocupare și incluziune socială sunt: mediul de afaceri, angajatorii, organizațiile neguvernamentale, mediul academic, furnizorii de formare profesională continuă, societatea civilă.

Capitolul III - METODOLOGIE

3.1. Etapele procesului de planificare strategică

Procesul de elaborare a planului strategic participativ presupune:

- O etapă de pregătire sau de preplanificare în comunitate;
- Elaborarea planului strategic participativ al comunității;
- Elaborarea metodologiei de monitorizare și evaluare.

În timpul **etapei de pregătire** sau de **preplanificare** au fost efectuate următoarele activități:

- a. Crearea unui **grup de lucru comunitar**, responsabil de participarea activă a membrilor comunității în procesul de planificare, de elaborarea directă a planului strategic și de monitorizarea implementării lui.
- b. **Elaborarea profilului comunității.**
- c. **Analiza factorilor de decizie din comunitate.**
- d. **Identificarea resurselor specifice ale comunității** (pentru ocupare și incluziune socială).

Planul strategic participativ a fost elaborat prin intermediul unei serii de consultări ale grupului de lucru pe politica zonală în domeniul ocupării și incluziunii sociale, compus din reprezentanți desemnați de unitățile administrativ-teritoriale membre ale ZMBM (facilitatori comunitari), după cum urmează:

- a. Diagnoza problemelor;
- b. Prioritizarea problemelor;
- c. Formularea viziunii și a obiectivelor sectoriale zonale;
- d. Corelarea obiectivelor microregionale cu obiectivele de rang superior;
- e. Corelarea obiectivelor microregionale cu obiectivele zonale (1 – 4) și locale;
- f. Integrarea obiectivelor sectoriale (ocupare și incluziune) în obiectivele de dezvoltare metropolitană ale zonei Baia Mare.
- g. Consultarea și asumarea documentului strategic.

Analiza de potențial: analiza principalelor resurse și posibilități existente la nivelul zonei/ localităților membre ale ZMBM de către echipa de implementare a proiectului. Identificarea punctelor tari și a punctelor slabe (problemelor) la nivelul fiecărei localități și consultarea partenerilor locali (grupul de lucru pe politica zonală) privind corectitudinea problemelor identificate și completarea, după caz a altor probleme. Metoda de lucru: colectare date în teren de la primăriile membre ZMBM, consultare membri ai grupului de lucru.

Diagnoza problemelor: identificarea problemelor comune la nivelul ZMBM în baza analizei de potențial și prioritizarea acestora prin consultarea membrilor grupului de lucru pe politica zonală. Metoda de lucru: ateliere ale grupului de lucru pentru elaborarea planului zonal de ocupare, consultare membri ai grupului de lucru.

Arborele problemelor: identificarea problemei centrale, a cauzelor și efectelor. Arborele trebuie să reprezinte cât mai complet cu putință toate relațiile cauză-efect existente în câmpul problemelor, pe baza informațiilor și perspectivelor disponibile. Metoda de lucru: consultarea grupului de lucru pe politica socială.

Arborele obiectivelor: în timp ce analiza problemelor scoate în evidență aspecte negative ale unei situații existente, analiza obiectivelor prezintă aspectele pozitive ale viitoarei situații de dorit. Aceasta implică reformularea problemelor în obiective. Prin urmare, arborele obiectivelor poate fi conceptualizat ca o imagine în oglindă a arborelui problemelor, în care relațiile de tip cauză-efect devin relații de tip mijloc-finalitate. Metoda de lucru: consultarea grupului de lucru pe politica socială. *Corelarea obiectivelor* identificate participativ de către membrii grupului de lucru obiectivele de rang superior și definitivarea obiectivelor politicii zonale de ocupare. Metoda de lucru: focus grup, ateliere ale grupului de lucru pe politica zonală.

Viziunea: definirea unei viziuni unificatoare în mod participativ, de către membrii grupului de lucru pe politica zonală. Consultarea asupra draftului final al documentului.

Finalizarea documentului strategic zonal în domeniul ocupării și incluziunii sociale (strategie sectorială a ZMBM) asumarea sa de către localitățile membre ale ZMBM.

3.2. Abordarea procesului de planificare strategică

Planificarea strategică se va realiza într-o manieră interdisciplinară, îmbinând elemente din domeniul economic, mediu, social, întrucât politica socială produce efecte doar dacă acționează într-un sistem de interdependență cu celelalte politici, precum politicile de ocupare a forței de muncă, politicile fiscale, politicile în domeniul educației și formării profesionale, politici de sănătate, de locuire, ș.a.

Documentul strategic va utiliza o abordare unitară și integrată, la nivelul tuturor unităților administrativ teritoriale componente ale Zonei Metropolitane Baia Mare, stabilind o viziune unitară și prioritățile strategice în privința ocupării forței de muncă și incluziunii sociale și un set de obiective specifice în funcție de tipurile de zone identificate ca având trăsături comune care le particularizează în cadrul microregiunii analizate.

Astfel, cele 15 localități analizate au fost împărțite în 4 zone, pentru o mai bună organizare a datelor:

Zona 1 reprezintă municipiul **Baia Mare** și zona de expansiune din jurul acestuia: localitățile **Recea, Tăuții Măgherauș și Groși;**

Zona 2 reprezintă orașele în restructurare industrială: **Baia Sprie și Cavnic;**

Zona 3 reprezintă centrele agroindustriale: **Șomcuta Mare și Seini;**

Zona 4 reprezintă comunitățile rurale: *Dumbrăvița, Copalnic Manăștur, Săcălășeni, Cicârlău, Mireșu Mare, Valea Chioarului și Satulung.*

Metodele de cercetare utilizate:

- Analiza documentelor: strategiile de dezvoltare durabilă ale celor 15 unități-administrativ teritoriale.
- Ateliere de lucru, pentru consultarea reprezentanților autorităților administrației publice locale din cadrul ZMBM în privința problemelor identificate la nivel local în domeniul ocupării forței de muncă, în stabilirea problemelor prioritare și a obiectivelor care vor fi propuse pentru a îmbunătăți situația existentă.
- Focus grup: organizarea unor discuții într-un grup de persoane cu studii sau experiențe similare în vederea discutării unui subiect specific, ce prezintă interes pentru cercetători, organizațiile de dezvoltare sau comunitate. Temele discuțiilor în focus grupuri depind de obiectivele cercetării și pot fi destul de variate. Astfel, focus grupurile organizate la nivel de comunitate pot discuta probleme ce țin de dezvoltarea locală, pot clarifica problemele prioritare ce necesită soluționare în mod urgent, sau pot întreține o discuție despre modalitățile de îmbunătățire a mediului economic în localitate.

Sursele datelor:

Documentul strategic se va fundamenta pe:

- Reglementările comunitare și ale legislației naționale, documentele de poziție ale României pentru capitolele relevante studiului (legislație, surse electronice);
- Date puse la dispoziție de către primăriile din cele 15 localități membre ale ZMBM;
- Documente de planificare strategică ale celor 15 unități administrativ teritoriale componente ale Zonei Metropolitane Baia Mare;
- Informații provenite de la instituțiile publice din domeniul social, economic, ocupare a forței de muncă;
- Date statistice obținute de la Direcția Județeană de Statistică Maramureș;
- Surse bibliografice;
- Date obținute de la cetățeni.

Capitolul IV - REZULTATE ALE APLICĂRII METODOLOGIEI

4.1. Analiza diagnostic asupra potențialului privind ocuparea forței de muncă în localitățile membre ale Zonei Metropolitane Baia Mare. Potențialul local de ocupare a forței de muncă

Analiza potențialului local de ocupare vizează analiza principalelor resurse și posibilități existente la nivelul zonei/ localităților membre ale Zonei Metropolitane Baia Mare de către echipa de implementare a proiectului. Metoda de lucru a constat în colectarea de date de la primăriile membre ZMBM și consultare a membrilor grupului de lucru.

Pentru studiul potențialului local/ microregional, s-a procedat la identificarea punctelor tari și a punctelor slabe (probleme) la nivelul fiecărei localități și consultarea partenerilor locali (grupul de lucru pe politica zonală) privind corectitudinea problemelor identificate și completarea, după caz a

altor probleme. S-au analizat documentele de planificare strategică ale celor 15 unități administrativ-teritoriale componente ale Zonei Metropolitane Baia Mare. În cadrul acestora s-a acordat o atenție deosebită Fișelor de analiză ale mediului intern, punctele relevante din analizele SWOT fiind S și W, corespunzătoare punctelor Strengths (Puncte Tari) și Weaknesses (Puncte Slabe). Pentru fiecare localitate s-a realizat o fișă a potențialului local de ocupare (*analiza de potențial*), grupate pe cele patru zone identificate și anexate prezentului document (Anexele I-IV).

Pe baza acestor fișe ale localităților, care evidențiază problemele identificate la nivel local, în prima fază s-a realizat o centralizare a problemelor. În a doua etapă s-a realizat o sinteză a problemelor comune (*diagnoza problemelor*) la nivelul Zonei Metropolitane Baia Mare, pe tipuri de resurse, și a fost supusă spre consultare membrilor grupului format din reprezentanții celor 15 unități administrativ-teritoriale în cadrul unui atelier de lucru.

Prioritizarea problemelor comune identificate la nivelul localităților s-a realizat prin realizarea unui exercițiu de planificare împreună cu reprezentanții celor 15 unități administrativ-teritoriale, prin aplicarea a 15 chestionare (Anexa V- model chestionar) membrilor grupului de lucru.

Astfel, în urma aplicării acestor proceduri, au rezultat o serie de concluzii, grupate pe tipuri de resurse ale comunității, după cum urmează:

1. RESURSE UMANE

- **Scăderea populației - raportul de populație activă/ pasivă (spor natural, îmbătrânire, migrație, etc).**
- Gradul de diversificare și calitatea serviciilor pe piața muncii (primare: informare și consiliere, certificare în domenii economice prioritare, etc).
- Utilitatea (servicii furnizate/ nevoi locale) și competitivitatea sistemului educațional (infrastructură, dotare, structura curriculară, accesibilitatea grupurilor sociale defavorizate, etc).
- Grad redus de educație, competitivitate antreprenorială.
- Competitivitatea scăzută a forței de muncă locale (aptitudini personale, competențe profesionale, integrare în echipe).

2. RESURSE SOCIALE

- Capacitate redusă de identificare și aplicare a politicilor și instrumentelor de dezvoltare economică locală, implicit de ocupare a forței de muncă locale.
- Grad redus de asociativitate profesională/ economică sau capacitate organizațională redusă.
- Pierderea tradițiilor locale (schimbarea valorilor muncii – competențe, mobilitate, adaptabilitate, etc).
- Conflicte sociale (șomaj – populație inactivă, excludere socială/ nivel de trai, grupuri sociale asistate pasiv – ajutoare sociale).
- **Perspectivă individualistă pe termen scurt vs abordare de grup, comunitară (civică și profesională) a dezvoltării pieței muncii și economiei locale.**

3. RESURSE FINANCIARE

- Capacitate locală redusă de atragere și administrare resurse externe de finanțare pentru dezvoltare economică și resurse umane.
- Accesibilitatea (individuală și antreprenorială) scăzută a instrumentelor, serviciilor bancare.
- Nivelul bugetelor publice alocate dezvoltării economice și pieței muncii.
- Capacitate de economisire scăzută a potențialilor antreprenori locali pentru crearea capitalului necesar inițierii de mici afaceri.
- Surse de venit reduse – individuale și familiale (grad de ocupare, salarii neatractive, cuantumul ajutoarelor sociale, etc).

4. RESURSE FIZICE

- Capacitate tehnologică scăzută (tehnologii adecvate, transfer tehnologic, modul de exploatare și gradul de prelucrare a resurselor locale).
- Existența (calitatea) serviciilor suport pentru activități economice – capacitate scăzută de înființare și dezvoltare IMM.
- Gradul de acoperire și capacitatea rețelelor de utilități publice (energie electrică - iluminat, gaz, comunicații, transport public).
- **Gradul de acoperire și calitatea infrastructurii de acces (auto, CF, aeriană) - izolare geografică.**
- Zone funcționale cu destinație economică (PUG), amenajate (rețele de utilități publice).

5. RESURSE NATURALE

- Terenuri degradate (riscuri naturale, poluate – brownfield, înțelenite – nelucrate, silvice – exploatare nerațional, etc).
- Resurse naturale neevaluate (cantitativ), necertificate (calitativ).
- **Gradul de acoperire și performanța rețelelor de mediu (sistem de management al apei/ apă – canal; management deșeurii).**
- Surse de poluare (industrială – tehnologii poluante; agricolă / silvică - îngrășăminte, dejecții, defrișari, boli; urbană – deșeurii trafic, încălzire, etc).
- Educație de mediu nesatisfăcătoare (antreprenorială, civică).

Centralizarea rezultatelor exercițiului de prioritizare a relevat următoarele rezultate în ceea ce privește problemele considerate prioritare pe tipuri de resurse:

1. RESURSE FINANCIARE	⇒	Nivelul bugetelor publice alocate dezvoltării economice și pieței muncii.
2. RESURSE UMANE	⇒	Scăderea populației - raportul de populație activă/ pasivă (spor natural, îmbătrânire, migrație, etc).
3. RESURSE SOCIALE	⇒	Perspectivă individualistă pe termen scurt vs abordare de grup, comunitară (civică și profesională) a dezvoltării pieței muncii și economiei locale.
4. RESURSE FIZICE	⇒	Gradul de acoperire și calitatea infrastructurii de acces (auto, CF, aeriană) - izolare geografică.

5. RESURSE NATURALE

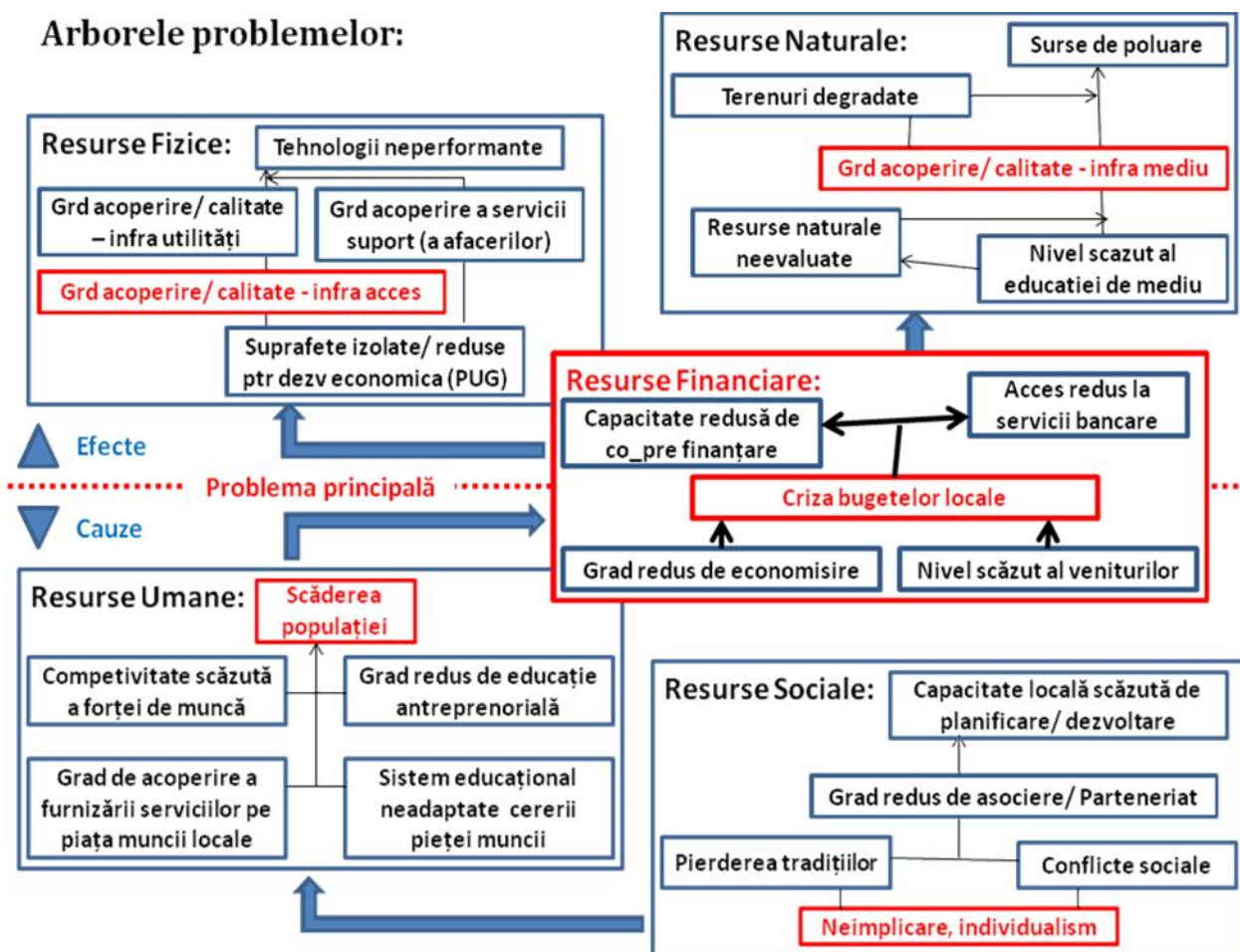
Gradul de acoperire și performanța rețelelor de mediu (sistem de management al apei/ apă – canal; management deșeuri).

4.2. Analiza " Arborele Problemelor" – "Arborele Obiectivelor"

În baza rezultatelor exercițiului de prioritizare (Chestionar – Anexa V), s-a elaborat *Arborele problemelor* (Anexa VI). *Arborele problemelor* vizează identificarea problemei centrale, a cauzelor și efectelor. Arborele trebuie să reprezinte cât mai complet cu putință toate relațiile cauză-efect existente în câmpul problemelor, pe baza informațiilor și perspectivelor disponibile. Metoda de lucru utilizată a constat în consultarea grupului de lucru pe politica zonală:

- Resursa principală a dezvoltării locale este considerată a fi resursa financiară iar în cadrul acestora principal problemă constituie "**Criza bugetelor locale**" cauzată de un nivel scăzut la veniturilor locale și un grad redus de economii ceea ce împiedică angajarea unor investiții dependente de de resursele necesare pentru (co/ pre) finanțarea proiectelor de dezvoltare/ a investițiilor locale
- Analiza cauză - efect a condus la identificarea principalelor **cauze** ale problemei principale:
 - (1) Resursele sociale din cadrul comunității, iar în cadrul acestora: lipsa de cooperare și

Arborele problemelor:

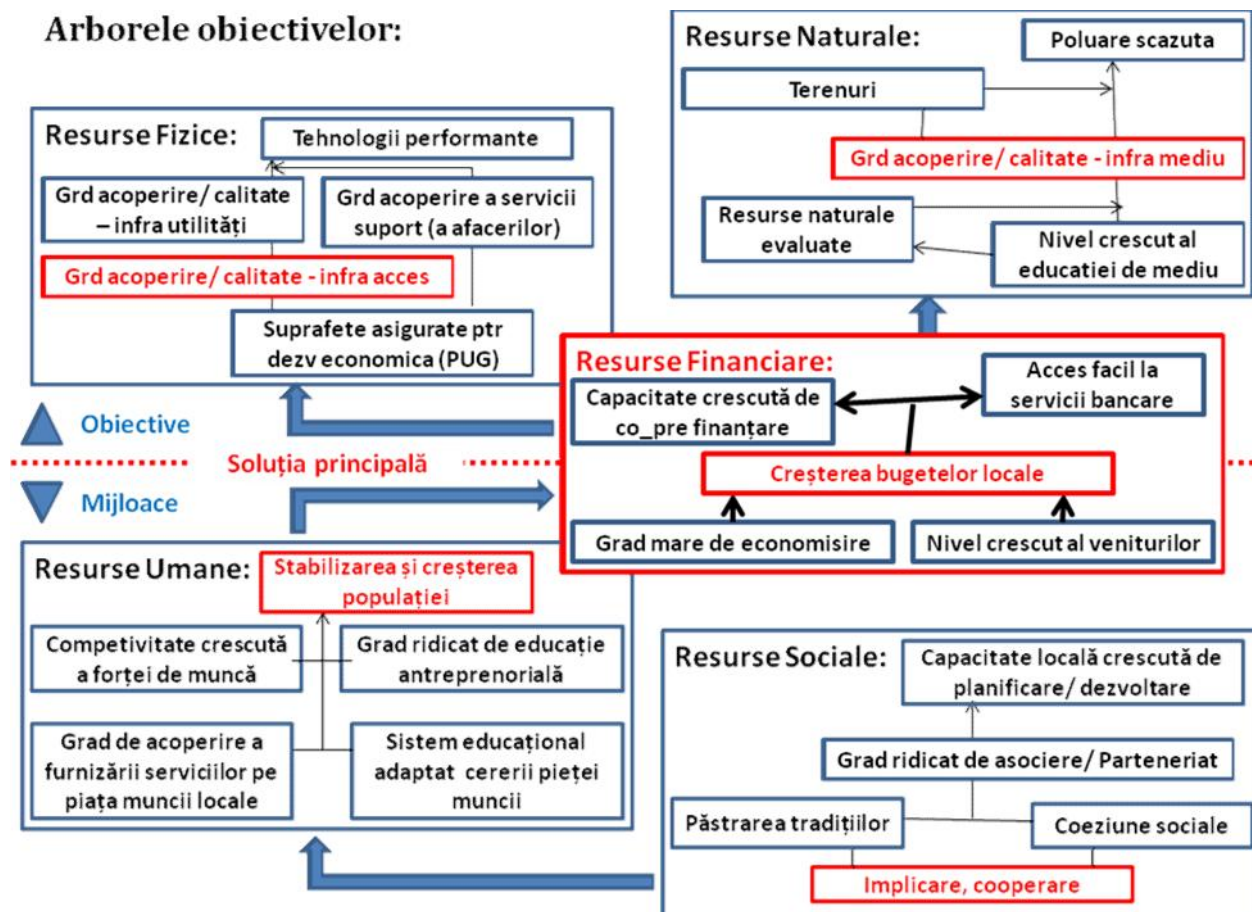

implicare a partenerilor sociali, care conduce la o capacitate locală scăzută de planificare și dezvoltare (majoritatea autorităților locale fiind dependente în procesul dezvoltării de capacități externe de consultanță și management (strategie, programe, proiecte).

- (2) Resursele umane – în cadrul cărora ”scăderea populației” este considerată ca fenomenul cel mai îngrijorător. Forța de muncă activă, este caracterizată de competitivitate profesională redusă și grad scăzut de educație anteprenorială.
- **Efectele** ”crizei resurselor locale” se regăsesc în:
 - (1) Nivelul de dezvoltare a infrastructurii fizice de acces și utilități (ca grad de acoperire a teritoriului administrative și a calității) cu implicații directe asupra atractivității investiționale locale și
 - (2) Capacitatea locală de valorificare durabilă a resurselor naturale și de reducerea impactului asupra mediului a activităților economice și sociale locale.

Concluziile acestei analize conduc la definirea și prioritizarea obiectivelor de dezvoltare locală astfel:

- Înlocuind în ”arborele problemelor”, definirea problemelor cu situația dorită, obținem ”Arborele Obiectivelor”:

Importanța acestui exercițiu este aceea că ”furnizează” o imagine a **mijloacelor** dezvoltării locale (ca și soluții ale ”cauzelor” problemei principale). Soluționarea acestora conduc prin intermediul relației cauze – efecte la atingerea obiectivelor de dezvoltare locală (prezentate ca soluții ale efectelor din analiza problemelor).

Observație fundamentală este că proiectele de dezvoltare a infrastructurii locale (de creștere a calității vieții sau de creștere economică) sunt un efect și nu o cauză a dezvoltării capacității locale prin investiții semnificativ mai mici în dezvoltarea resurselor sociale (informare și transfer de cunoștințe, consultare și participare publică) și a resurselor umane (educație, formare profesională).

Consultarea și asumarea documentului strategic zonal în domeniul ocupării și incluziunii sociale (strategie sectorială a Zonei Metropolitane Baia Mare), s-a realizat prin consultarea asupra documentului și asumarea sa de către autoritățile unităților administrativ-teritoriale membre ale Zonei Metropolitane Baia Mare.

Capitolul V - POLITICA ZONALĂ DE OCUPARE A ZONEI METROPOLITANE BAI A MARE (PENTRU PERIOADA 2014-2020)

În cele ce urmează este prezentată viziunea și obiectivele strategice în domeniul ocupării și incluziunii sociale la nivelul Zonei Metropolitane Baia Mare.

Viziunea reprezintă o imagine asupra modelului dezirabil în viitor, pe termen mediu, în comunitățile membre ale Zonei Metropolitane Baia Mare.

Stabilirea unei viziuni trebuie să țină seama de elementele principale ale analizelor din etapa pregătitoare, pentru a determina prioritățile comunității în ceea ce privește ocuparea forței de muncă și incluziunea socială în funcție de problemele identificate.

Documentul strategic participativ a fost elaborat prin intermediul unei serii de consultări ale grupului de lucru pe politica zonală în domeniul ocupării și incluziunii sociale, compus din reprezentanți desemnați de unitățile administrativ-teritoriale membre ale Zonei Metropolitane Baia Mare (facilitatori comunitari).

Viziunea comună corelează obiectivele de ocupare și incluziune socială identificate ca prioritare de localitățile membre ale Zonei Metropolitane Baia Mare cu prioritățile stabilite la nivel metropolitan, regional, național și european.

5.1. Viziunea de Dezvoltare a Ocupării și Incluziunii Sociale a Zonei Metropolitane Baia Mare

Unitățile administrativ teritoriale membre ale Asociației Sistemului Urban Baia Mare au fondat o structură administrativă publică comună, funcțională, performantă - Zona Metropolitană Baia Mare.

Această structură administrativă modernă, susținută activ, direct de către partenerii publici și privați, locali și externi, membri ai Pactului de Dezvoltare Microregională, a permis concentrarea resurselor comune înspre soluționarea problemelor prioritare identificate, finalizând în perioada 2012 – 2020 etapa de regenerare socio - economică (schimbarea structurală) a microregiunii și asigurarea tuturor condițiilor de dezvoltare durabilă pentru perioada 2020 - 2030.

Studiile de potențial ale resurselor microregionale (naturale, fizice, umane, sociale și financiare) au permis identificarea și promovarea eficientă a avantajelor competitive, investiționale ale domeniilor de specializare economică ale fiecărei zone componente:

Zona 1 – Zona de expansiune economică - și-a definit și asumat rolul de pol de dezvoltare zonală prin crearea și dezvoltarea unei rețele de centre de cercetare – dezvoltare – inovare în domeniile "hard" ale producției industriale de înaltă tehnologie (robotică), "verzi" (bio, eco), ale informației și comunicării dar și în domenii "soft": turism integrat, cultură, sport, sănătate.

Acestea își desfășoară activitatea în parcuri tehnologice și logistice moderne ridicate în fostele zone industriale, reabilitate ecologic.

Unitățile industriale au migrat înspre noile parcuri industriale construite în vecinătatea noii și modernei infrastructuri de transport intermodal (auto, cale ferată, aerian) susținute de o infrastructură de utilități (energie, de mediu, comunicații) adecvate.

Zona 2 – Zona de restructurare economică - a reușit să lase în urmă, trecutul monoindustrial minier, orientând economia locală spre valorificarea durabilă integrată a resurselor naturale (patrimoniu natural montan, silvice și minerale) bazate pe asistența permanentă a unor servicii de sprijin competitive, reușind să atragă investiții în tehnologii moderne, nepoluante, emergente zonei 1 în fostele spații miniere eliberate de sarcini tehnologice și ecologizate.

Zona 3 – Zona centrelor agroindustriale - și-au regenerat capacitățile de procesare a resurselor agricole și silvice proprii și ale zonei limitrofe (zona 4) maximalizând valoarea adăugată a produselor locale prin aplicarea bio – tehnologii și eco-mărci locale. Cooperarea metropolitană a permis și zonei 3 atragerea unor investiții performante, emergente zonei 1.

Zona 4 – Zona comunităților tradiționale rurale – alcătuiesc un mozaic atractiv de exploatații agricole extinse (în care se aplică practici agricole tradiționale, ecologice - principala sursă de valoare adăugată pentru mărci căutate de produse locale), zone silvice regenerare, administrate durabil și mici unități economice cu activități de susținere, conexe, incluzând prelucrarea resurselor naturale (inclusiv prin tehnologii/ meșteșuguri tradiționale).

Turismul integrat este promovat la nivel de microregiune ca direcție economică prioritară, investițiile importante atrase pentru conservarea, amenajarea și promovarea ofertelor turistice (trasee, obiective, servicii) specifice fiecărei zone, valorifică patrimoniul natural, cultural și industrial, dezvoltarea și promovarea mediului de afaceri, evenimentele generate de o comunitate microregională conectată la rețele internaționale de cooperare.

Serviciile de sprijin a afacerilor au un rol important și li se alocă atribuții majore în dezvoltarea economică microregională, în jurul lor creându-se adesea cadrul asociativ, crearea și funcționarea "clusterelor" economice.

Educația (formală, informală și non formală) este unanim considerată cea mai sustenabilă sursă de dezvoltare locală. Investițiile performante în infrastructura educațională, în reformarea profesională a corpului profesional didactic și a trainer-ilor vocaționali, a managementului educațional au contribuit primar la:

- competitivitatea unui mediu antreprenorial responsabil social, prin programele de educație antreprenorială derulate în toate unitățile școlare sau de formare profesională,
- competitivitatea forței de muncă asigurată de corelarea permanentă pe termen scurt, între oferta de locuri de muncă furnizată de mediul de afaceri și reacția rapidă a unei rețele performante de furnizori de servicii pe piața forței de muncă accesibilă din toate localitățile zonei, iar pe termen lung între planurile de dezvoltare locală și planurile educaționale ale instituțiilor de învățământ.
- regenerarea continuă a principiilor tradiționale de împlinire personală prin dobândirea prestigiului profesional și implicare civică.

Vârful piramidei educaționale microregionale este asigurat de un mediu universitar implicat total în fundamentarea și susținerea științifică, partenerială a procesului dezvoltării microregionale.

Vulnerabilitatea grupurilor sociale afectate de schimbările structurale ale zonei, a fost diminuată prin măsuri active de prevenție și servicii sociale specializate adaptate fenomenelor sociale recrudescențe. Acestea sunt furnizate ca modele de bună practică în infrastructura socială modernă a zonei, printr-un corp profesional competitiv și dedicat.

Grupurile de specialiști publici și privați, cooperează interdisciplinar și interinstituțional în procesul dezvoltării durabile microregionale asigurând sinergia abordării sistemice, integrate a planificării teritoriale și sectoriale, creând metodologii și furnizând asistență în aplicarea instrumentelor de dezvoltare inclusiv pentru dezvoltarea unei piețe a muncii competitive, sustenabile.

Administrațiile publice locale și-au internalizat proceduri participative de analiză și decizie publică, asigurând implicarea cetățenilor, a tuturor părților interesate în identificarea și soluționarea problemelor comunităților.

Mai mult de atât, administrațiile publice locale sunt principalii promotori ai dezvoltării relațiilor de cooperare teritoriale și sectoriale regionale, naționale și internaționale facilitând schimburile de experiență, promovarea atractivității investiționale, a mărcilor produselor și serviciilor locale.

5.2. Obiective strategice

Obiectivele strategice ale celor 15 unități administrativ-teritoriale membre ale Zonei Metropolitane Baia Mare asumate de către acestea la momentul asocierii pentru dezvoltarea cooperării zonale în domeniile dezvoltării economice zonale, urbană și rurală, protecției mediului înconjurător, social, ameliorării infrastructurii și a serviciilor oferite cetățenilor sunt, potrivit art. 3 din Actul Constitutiv:

OBIECTIVELE STRATEGICE ZONALE (Zona Metropolitană Baia Mare)

I. Îmbunătățirea calității vieții și înlăturarea disparităților dintre localități

II. Crearea unui pol de concentrare economică și de sprijin în atragerea de investiții și de localizare a întreprinderilor în jurul municipiului Baia Mare, pentru dezvoltarea continuă a unui bazin de locuri de muncă în această zonă și pentru menținerea populației din zonele rurale periurbane prin investiții în obiective economice și în infrastructura locală.

5.3. Domenii prioritare și obiective specifice

Având în vedere aspectele analizate, s-au identificat domeniile prioritare, obiectivele specifice și măsurile privind ocuparea forței de muncă și incluziunea socială la nivel zonal, care au fost corelate ulterior cu obiectivele de rang superior și obiectivele locale ale unităților administrativ-teritoriale membre ale Zonei Metropolitane Baia Mare.

Domeniile prioritare reprezintă axe sectoriale de dezvoltare în domeniul ocupării forței de muncă și incluziunii sociale, ce rezultă în urma etapei de diagnoză a problemelor identificate la nivel zonal.

Obiectivele specifice urmăresc să operaționalizeze țintele stabilite prin intermediul viziunii și obiectivelor strategice. Pentru atingerea acestor ținte au fost identificate o serie de obiectivele specifice, definite SMART, prin metode participative, prin consultarea membrilor grupului de lucru, compus din reprezentanții celor 15 unități administrativ-teritoriale.

Măsurile reprezintă setul de acțiuni care conduc la atingerea obiectivelor specifice și le transformă în concepte măsurabile.

DOMENII PRIORITARE ȘI OBIECTIVE SPECIFICE

Domeniul prioritar 1 - Ocupare a forței de muncă

Obiectiv specific 1: Specializarea și dezvoltarea activităților economice zonale

Suține nevoia de specializare economică locală pe baza avantajelor competitive ale resurselor locale, pătrunderea pe piețe specializate (de nișă).

Obiectiv specific 2: Dezvoltarea și promovarea antreprenoriatului.

Suține creșterea capacității locale de creare de locuri de muncă prin investiții în dezvoltarea spiritului și educației antreprenoriale locale.

Obiectiv specific 3: Creșterea competitivității forței de muncă

Domeniul prioritar 2- Incluziune socială

Obiectiv specific 4: Promovarea incluziunii sociale a grupurilor dezavantajate

Suține o creștere economică incluzivă, asigurând participarea la realizarea beneficiilor economice locale și o distribuție echitabilă a acestora în rândul tuturor categoriilor de populație, cu deosebire pentru incluziunea, responsabilizarea socială a grupurilor defavorizate.

Domeniul prioritar 3- Dezvoltarea structurilor de cooperare sectorială

Obiectiv specific 5: Dezvoltarea parteneriatelor pentru ocupare și incluziune socială

Suține crearea capacității și coeziunii locale – prin implicarea cât mai multor părți interesate (stakeholders) în procesul dezvoltării sociale locale asigurând apariția efectului sinergic și de multiplicarea rezultatelor, ca urmare a definirii unei zone de cooperare (pe baza nevoilor prioritare comune) și concentrare resurselor.

MĂSURI- PROGRAME IDENTIFICATE

Pentru **Obiectiv specific 1. Specializarea și dezvoltarea activităților economice zonale**

Măsurile:

- 1.1. Specializare și promovare locală "SMART".
- 1.2. Dezvoltarea infrastructurii pentru afaceri.

Pentru **Obiectiv specific 2. Dezvoltarea și promovarea antreprenoriatului**

Măsuri:

- 2.1. Dezvoltare antreprenorială.
- 2.2. Managementul resurselor umane în afaceri.
- 2.3. Responsabilitate socială corporativă.

Pentru **Obiectiv specific 3. Creșterea competitivității forței de muncă**

Măsuri:

- 3.1. Armonizarea sistemului educațional cu obiectivele de ocupare și incluziune socială (termen lung).
- 3.2. Dezvoltarea serviciilor integrate și adaptate local pe piața forței de muncă (termen scurt).
- 3.3. O nouă atitudine față de muncă (servicii primare - marketing social).

Pentru **Obiectiv specific 4. Promovarea incluziunii sociale a grupurilor dezavantajate**

Măsuri:

- 4.1. Servicii sociale complementare suport pe piața muncii pentru grupurile vulnerabile:
 - Infrastructura socială – rețeaua metropolitană de centre sociale multifuncționale (centre comunitare),
 - Servicii sociale integrate adaptate specificului social local (grupuri sociale defavorizate majoritare).

Pentru **Obiectiv specific 5. Dezvoltarea parteneriatelor pentru ocupare și incluziune socială**

Măsuri:

- 5.1. Cooperare interinstituțională (public - public - privat - privat) = rețele "smart"/ clustere.
- 5.2. Abordarea ocupării și a incluziunii sociale din perspectiva "triunghiului cunoștințelor": autorități – universități & centre de cercetare - mediul de afaceri.
- 5.3. Construcția și dezvoltarea Pactului social zonal.

5.3. Corelarea Politicii Sectoriale cu Strategia de dezvoltare a Zonei Metropolitane Baia Mare

5.3.1. Activități orientative corelate cu obiectivele și măsurile Politicii Zonale de Ocupare a Forței de Muncă și Incluziune Socială pe zonele de dezvoltare identificate

Axe de dezvoltare sectoriale	Obiective specifice (Politici)	Măsuri (Instrumente)	Acțiuni indicative/ corelate cu programele Strategiei SUBM (2010)			
			Zona 1	Zona 2	Zona 3	Zona 4
I. Ocuparea forței de muncă	1. Specializarea și dezvoltarea activitatilor economice zonale	a. Specializare și promovare locala "SMART"	Evaluarea integrată (cantitativ și calitativ) a potențialului real al resurselor locale pentru creerea de locuri de muncă: <ul style="list-style-type: none"> - <i>Naturale: sol – subsol, apă, aer - patrimoniu natural,</i> - <i>Fizice: terenuri, clădiri, căi de acces, utilități – zone PUG de dezvoltare investițională ,</i> - <i>Umane:infrastructura, accesibilitatea la acestea și indicatorii de i performanță ale sistemelor de educație, formare profesională și de sănătate;</i> - <i>Sociale: patrimonial cultural material și imaterial, valorile și tradiții, atitudini, relațiile sociale comunitare, procese decizionale locale, parteneri sociali,</i> - <i>Financiare:alocări bugetare, facilități fiscale acordate pentru dezvoltarea pieței muncii/ cofinanțarea proiectelor proprii, parteneriale de dezvoltare a pieței muncii .</i> - Identificarea avantajelor competitive locale și dezvoltarea unei strategii de promovare a acestora (marketing local), - Crearea unor structuri public (– private) de implementare a strategiei de marketing local cu responsabilități concrete: <ul style="list-style-type: none"> - <i>Organizațional: organizarea de departamente publice în cadrul primăriilor cu responsabilități clare, parteneriate – acorduri de cooperare public – private, asociere în vederea promovării comune, etc,</i> - <i>Metodologic: elaborarea și aplicarea unor planuri anuale de acțiuni concrete: cosntrucții/ update-are site-uri, evenimente de promovare locală, etc.</i> - <i>Financiar: alocarea – atragerea de resurse financiare pentru aplicarea planului de acțiuni.</i> 			
		b. Dezvoltarea unui mediu	i. Dezvoltarea infrastructurii pentru	- Asigurarea zonelor cu funcții de dezvoltare economică în Planurile de Urbanism Locale (PUG/ PUZ), - Stabilirea profilului economic al zonelor investiționale (Regulament de		+ - Inițierea proiectelor de îmbunătățiri

	de afaceri competitive	susținerea dezvoltării afacerilor	<p>Urbanism), corelat cu avantajele competitive ale zonei,</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elaborarea proiectelor de infrastructură locală în zona de dezvoltare economică (acces, utilități adecvate profilului economic al zonei). <p>Trecerea de la investiții în creșterea calității vieții la proiecte de dezvoltare economică.</p>	<p>funciare corelate cu studiul de potențial al resurselor naturale (suprafețe, calitatea solurilor) și resursele fizice (accesibilitatea zonei, utilități – apă, colectare reciclare, valorificare deșeurilor naturale);</p>
		ii. Furnizarea de servicii suport pentru afaceri	<ul style="list-style-type: none"> - Înființarea serviciilor proprii, colaborarea/ asocierea în vederea furnizării directe, proactive a serviciilor de informare, consiliere, consultanță în domeniul afacerilor pe baza principiului proximității (cât mai aproape de potențialii beneficiari); - Modernizarea metodelor de furnizare a serviciilor suport: a instrumentele de furnizare a serviciilor (on line) în paralel cu creșterea capacității beneficiarilor de accesare a acestor servicii (campanii de conștientizare și instruire pentru accesarea informației). 	<p>+</p> <ul style="list-style-type: none"> - Susținerea dezvoltării serviciilor cadastral – funciare, pentru facilitarea transferurilor imobiliare (vânzări – cumpărări de terenuri agricole – silvice);
2. Creșterea competitivității profesionale a mediului de afaceri	a. Dezvoltare antreprenorială	<ul style="list-style-type: none"> - Inițierea predării disciplinei educație antreprenorială în sistemele educaționale locale (începând cu școala generală), - Asigurarea funcției de formare vocațională în domeniul antreprenoriatului pentru centrele locale de furnizare a serviciilor suport pentru afaceri. 		
	b. Managementul resurselor umane în afaceri	<p>Inițierea planificării dezvoltării resurselor umane în companii și instituții publice (investiții în dezvoltarea compartimentelor de resurse umane și dezvoltare organizațională):</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Elaborarea planurilor de dezvoltare instituțională și structurile de personal (inclusiv alocarea de resurse pentru dezvoltare),</i> - <i>Elaborarea profilelor posturilor (critice) și a procedurilor de recrutare,</i> - <i>Evaluarea nevoilor de instruire a personalului propriu în domeniile prioritare ale dezvoltării locale și inițierea programelor de instruire, formare profesională (formașă – certificată, informală – internă, necertificată) pe baza priorităților de dezvoltare predefinite.</i> - <i>Dezvoltarea infrastructurii de furnizare de servicii (consultanță) în domeniul resurselor umane.</i> 		

	<p>c. Responsabilitate sociala corporativă</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Promovarea (campanii de conștientizare, informare) a responsabilității sociale în cadrul mediului de afaceri local, susținerea și facilitarea acțiunilor filantropice și a voluntariatului în cadrul acestuia (inclusiv prin facilități fiscale), - Implicarea mediului de afaceri în procesul dezvoltării locale (inclusiv în domeniile social și mediu), - Abordarea companiilor, firmelor locale ca cetățeni corporatiști – promovarea civismului corporatist, - Dezvoltarea unei "mărci" sociale a produselor locale (produs care susține/ este susținut de comunitatea locală). - Etc.
<p>3. Armonizarea/ dezvoltarea serviciilor specifice ptr creșterea competitivitatii pietei zonale a fortei de munca</p>	<p>a. Armonizarea sistemului educational cu obiectivele de ocupare si incluziune sociala (termen lung)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Adaptarea curriculumelor școlare (cel puțin la nivelul materiilor opționale) la domeniile prioritare de dezvoltare locală, - Investiții în infrastructura educațională orientate înspre transferul de aptitudini profesionale și atitudini necesare creșterii competitivității profesionale a tinerilor (infrastructura IT, noi metode de predare, laboratoare – ateliere – zone de practică școlare), etc. - Investiții în adaptarea și creșterea competențelor corpului didactic în utilizarea noilor tehnologii și metode de predare, - Implicarea unităților școlare în planificarea și implementarea dezvoltării resurselor umane la nivel local, - Dezvoltarea activităților de orientare în carieră a elevilor pe baza evaluării lor psiho – socio – profesionale.
	<p>b. Dezvoltarea serviciilor integrate si adaptate local pe piata fortei de munca (termen scurt)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Adaptarea profilelor liceelor pentru a susține specializarea economică locală și rolul de pol de dezvoltare microregională (UTP) a localităților urbane. - Dezvoltarea învățământului tehnic postliceal, pentru acoperirea nisei de specialist cu studii tehnice la nivel operational: maistrii, tehnicieni specialiști, conducători formații de lucru. - Efectuarea periodic a analizelor pieței muncii locale (crearea unui sistem de monitorizare și evaluare) ca indicator de creștere a atractivității investiționale locale, - Inițierea furnizării la nivel local, prin departamentele sociale ale autorităților locale a serviciilor pe piața muncii: informare și consiliere, medierea relației angajat - angajat, organizarea de evenimente pe piața muncii. - Susținerea dezvoltării furnizorilor privați de servicii pe piața muncii - Dezvoltarea centrelor locale de formare profesională prin implicarea unitatilor școlare (infrastructura și cadre didactice) și a mediului de afaceri.
	<p>c. O noua atitudine fata de</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Promovarea creșterii rolului educației non – formale în comunitate, școală, grup social sau

		munca (servicii sociale primare - marketing social)	<p>familie,</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organizarea de campanii de promovare, conștientizare a atitudinii favorabile performanței profesionale, a statutului civic al angajatului în comunitate, - Campanii de educație atitudinală a tinerei generații față de valorile muncii, - Promovarea unui calendar al evenimentelor locale dedicate activităților economice locale, a valorilor locale bazate pe muncă.
II. Incluziune Socială	1. Creșterea accesului grupurilor defavorizate¹⁸ la resursele/ serviciile comunității zonale pentru creșterea capacității individuale/ familiale de ieșire din situațiile de risc social.	a. Economie sociala	<ul style="list-style-type: none"> - Susținerea formelor de asociativitate a membrilor grupurilor sociale defavorizate, - Dezvoltarea resurselor umane în domeniul înființării și managementul economiei sociale, - Inființarea de întreprinderi sociale, comunitare în domeniile economice prioritare (de specializare economică locală), - Dezvoltarea serviciilor de asistență și consiliere în demararea de activități economice individuale sau familiale ale membrilor grupurilor sociale defavorizate, - Integrarea beneficiarilor de asistență socială și/ sau de servicii pe piața muncii în cadrul economiei sociale locale
		b. Servicii sociale complementare suport pe piața muncii pentru grupurile vulnerabile	<ul style="list-style-type: none"> - Crearea unui sistem local de monitorizare și evaluare a stării sociale pentru dimensionarea nevoilor sociale locale (infrastructura, servicii), planificarea intervențiilor sociale necesare în cadrul comunității și atragerea de resurse, - Proiectarea la scară metropolitană a rețelei de infrastructură socială (centre sociale multifuncționale care pot să deservească mai multe comunități sau întreaga zonă într-un domeniu specializat), - Diversificarea și dezvoltarea de servicii sociale integrate adaptate specificului grupurilor defavorizate identificate ca majoritare (servicii specializate) și a populației în ansamblul ei (servicii primare de informare și consiliere socială).
III. Dezvoltarea structurilor de cooperare sectorială	1. Dezvoltarea instituțională, integrată, participativă a procesului de ocupare și incluziune	a. Cooperare interinstituțională (public - public - privat - privat) = rețele "SMART"/ clustere (în special a "triunghiului cunoștințelor": autorități - universități & centre de	<ul style="list-style-type: none"> - Dezvoltarea rețelelor de cooperare în domeniile de specializare economică identificate care să acopere serviciile necesare producătorilor locali: <ul style="list-style-type: none"> - informare, consiliere, educație profesională și antreprenorială, - asistență în managementul tehnic și financiar al companiei - servicii specializate: cercetare – dezvoltare produse/linii tehnologice, marketing, branding. - promovarea mediului investițional și a produselor locale (marketing local). - Planificarea dezvoltării economice și sociale locale (programe și proiecte)

¹⁸ a) someri și persoane inactive; b) tineri, femei, vârstnici; c) alte persoane în situații de risc social (cu nevoi speciale).

sociala	cercetare - mediul de afaceri)	
<p>1. Dezvoltarea instituțională, integrată, participativă a procesului de ocupare și incluziune socială</p>	<p>b. Pactul social zonal – procese participative de dezvoltare a pieței muncii</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Formalizarea Pactului Social Zonal – definire forma de organizare, structura organizatorică, resurse pentru funcționare, dobândire personalitate juridică sau încadrare în structurile de dezvoltare zonale. - Dezvoltarea unui Plan de acțiune care să conțină: <ul style="list-style-type: none"> - pachet de servicii furnizate membrilor săi (valorificarea oportunității de administrare a Platformei IT a proiectului, etc) - acțiuni de promovare a priorităților socio – economice zonale la nivel superior în cadrul procesului național de planificare pentru perioada 2014 – 2020, - Elaborarea unui portofoliu de proiecte prioritare pe baza identificării nevoilor comune ale membrilor săi, - Constituirea echipelor partenoriale de proiect și elaborarea acestora, etc. - Reconsiderarea ”diasporei” zonale ca unul dintre cei mai importanți parteneri sociali și elaborarea și aplicarea unui plan zonal de reactivare și implicare a ”diasporei” în susținerea proiectelor și planurilor de dezvoltare zonale.
	<p>c. Cooperare teritorială (administrativă) și în rețele (inter)naționale (sectoriale)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Dezvoltarea cadrului de cooperare administrativă interzonală – între UAT –urile membre ale ZMBM, pentru dezvoltarea proiectelor comune pentru perioada de planificare 2014 – 2020, - Dezvoltarea participării ZMBM în structuri de reprezentare (ex. Consiliul Regional) sau rețele de cooperare administrative la nivel național (ex. Asociația Municipiilor/ Orașelor/ Comunelor din România) și internaționale pentru promovarea zonei și a priorităților lor de dezvoltare, - Susținerea participării specialiștilor din zonă la rețele de cooperare profesionale și promovarea liderilor zonali în structuri de conducere ale acestor forme asociative, - Elaborarea și organizarea de evenimente pentru promovarea zonei, lobby și advocacy la nivele de decizie superioare pentru promovarea priorităților de dezvoltare zonale, atragerea de resurse financiare pentru materializarea proiectelor de dezvoltare zonale prioritare.

5.3.2. Integrarea Politicii Zonale de Ocupare a Forței de Muncă și Incluziune Socială în Strategia de Dezvoltare Zona Metropolitană Baia Mare (2010 – 2020)

Politica zonală de ocupare și incluziune socială – Proiect POSDRU			Strategia de Dezvoltare Zona Metropolitană Baia Mare (2010 – 2020)			
Axe sectoriale	Obiective specifice	Măsurile	Program	Politica	Obiectiv sectorial	Obiectiv Strategic
I. Ocuparea forței de muncă	1. Specializarea și dezvoltarea activităților economice zonale	a. Specializare și promovare locală "SMART"	1.2-1: Modernizarea accesului partenerilor ZMBM prin internet la informații/date necesare dezvoltării și controlului dezvoltării	1.2: Dezvoltarea infrastructurii de acces la informații în sistem electronic	1. Îmbunătățirea accesibilității și mobilității în interiorul ZMBM prin dezvoltarea și reabilitarea infrastructurii de transport și comunicații naționale și județe	A.Dezvoltarea durabilă a teritoriului prin îmbunătățirea infrastructurii fizice și a relațiilor funcționale, sociale și economice, dintre zonele urbane și rurale din Zona Metropolitană Baia Mare.
		b. Dezvoltarea unui mediu de afaceri competitiv	i. Dezvoltarea infrastructurii pentru susținerea dezvoltării afacerilor	1.1-1: Reabilitarea / modernizarea rețelei de drumuri locale inclusiv pasaje și poduri necesare asigurării legăturilor de transport a ZMBM către județele învecinate 2.1-1: Reabilitarea și completarea infrastructurii edilitare a ZMBM 2.4-1: Reabilitarea și modernizarea domeniului public 7.1-1: Construirea/modernizarea/extinderea de clădiri,	1.1: Creșterea accesibilității și mobilității transportului de persoane și mărfuri în condiții de siguranță 2.1: Înlăturarea disparităților teritoriale generate de nivelul diferentiat de echiparea edilitară 2.4: Creșterea atractivității și funcționalității spațiilor aflate în domeniul public al municipiilor/orașelor/comunelor din cadrul ZMBM	1. Îmbunătățirea accesibilității și mobilității în interiorul ZMBM prin dezvoltarea și reabilitarea infrastructurii de transport și comunicații naționale și județe 2. Creșterea calității locuirii în ZMBM prin îmbunătățirea aprovizionării și gestionării apei potabile și uzate, și îmbunătățirea (...) 7. Dezvoltarea infrastructurii economice, cu prioritate a tehnologiilor nepoluante, prin investiții productive ce contribuie la

				inclusiv extinderea utilităților de bază necesare dezvoltării economice	7.1: Consolidarea și diversificarea structurii economice locale	crearea și păstrarea locurilor de muncă durabile.	
I. Ocuparea forței de muncă	1. Specializarea și dezvoltarea activităților economice zonale	b. Dezvoltarea unui mediu de afaceri competitiv	ii. Furnizarea de servicii suport pentru afaceri	9.1-1: Formare profesională în domenii privind planificarea investițiilor de capital	9.1: Dezvoltarea resurselor umane în domeniul managementului proiectelor propuse spre finanțare	9: Creșterea capacității operaționale a administrației publice locale în procesul de realizare și de implementare a proiectelor de dezvoltare.	D. Dezvoltarea durabilă a comunităților locale și a formelor de management la nivelul Asociației ZMBM
	2. Creșterea competitivității profesionale a mediului de afaceri	a. Dezvoltare antreprenorială		7.1-2: Dezvoltarea sistemului de producție prin micro-întreprinderi și IMM-uri	7.1: Consolidarea și diversificarea structurii economice locale	7. Dezvoltarea infrastructurii economice, cu prioritate a tehnologiilor nepoluante, prin investiții productive ce contribuie la crearea și păstrarea locurilor de muncă durabile.	C. Susținerea dezvoltării economice durabile integrate la nivelul ZMBM și a ocupării forței de muncă
		b. Managementul resurselor umane în afaceri		9.1-1: Formare profesională în domenii privind planificarea investițiilor de capital	9.1: Dezvoltarea resurselor umane în domeniul managementului proiectelor propuse spre finanțare	9: Creșterea capacității operaționale a administrației publice locale în procesul de realizare și de implementare a proiectelor de dezvoltare.	D. Dezvoltarea durabilă a comunităților locale și a formelor de management la nivelul Asociației ZMBM
		c. Responsabilitate socială corporativă					
3. Armonizarea/ dezvoltarea serviciilor specifice pentru	a. Armonizarea sistemului educacional cu obiectivele de ocupare și incluziune socială (termen lung)		8.2-1: Dezvoltarea capacității de cercetare și dezvoltare tehnologică	8.2: Sprijinirea cercetării în scopul valorificării resurselor universitare în atingerea dezvoltării economiei locale	8. Consolidarea și diversificarea capacității de cercetare și dezvoltare tehnologică, prin creșterea cooperării dintre sectorul academic și agenții	C. Susținerea dezvoltării economice durabile integrate la nivelul ZMBM și a ocupării forței de muncă	

	creșterea competitivității pieței zonale a forței de muncă	b. Dezvoltarea serviciilor integrate și adaptate local pe piața forței de muncă (termen scurt)	7.1-3: Încurajarea activităților turistice în comune	7.1: Consolidarea și diversificarea structurii economice locale	7. Dezvoltarea infrastructurii economice, cu prioritate a tehnologiilor nepoluante, prin investiții productive ce contribuie la crearea și păstrarea locurilor de muncă durabile.	C. Susținerea dezvoltării economice durabile integrate la nivelul ZMBM și a ocupării forței de muncă
			c. O nouă atitudine față de muncă (servicii sociale primare - marketing social)	8.1-1: Creșterea și diversificarea ofertei în servicii de orientare și consiliere profesională		
II. Incluziune Socială	1. Creșterea accesului grupurilor defavorizate ¹⁹ la resursele/serviciile comunității zonale pentru creșterea capacității individuale/familiale de ieșire din situațiile de risc social.	a. Economie socială	8.3-1: Dezvoltarea parteneriatelor și încurajarea inițiativelor pentru partenerii sociali și societatea civilă	8.3: Dezvoltarea economiei sociale	8 Consolidarea și diversificarea capacității de cercetare și dezvoltare tehnologică, prin creșterea cooperării dintre sectorul academic și agenții economici.	C. Susținerea dezvoltării economice durabile integrate la nivelul ZMBM și a ocupării forței de muncă
		b. Servicii sociale complementare suport pe piața muncii pentru grupurile vulnerabile	8.1-1: Creșterea și diversificarea ofertei în servicii de orientare și consiliere profesională	8.1: Facilitarea integrării în piața de muncă în sprijinul creșterii economice a ZMBM		
III. Dezvoltarea	1. Dezvoltarea instituțională,	a. Cooperare interinstituțională (public -	8.2-1: Dezvoltarea capacității de	8.2: Sprijinirea cercetării în scopul valorificării	8 Consolidarea și diversificarea capacității	C. Susținerea dezvoltării economice durabile

¹⁹ a) șomeri și persoane inactive; b) tineri, femei, vârstnici; c) alte persoane în situații de risc social (cu nevoi speciale).

structurilor de cooperare sectorială	integrată, participativă a procesului de ocupare și incluziune socială	public - privat - privat) = rețele "SMART"/ clustere (în special a "triunghiului cunoștințelor": autorități – universități & centre de cercetare - mediul de afaceri)	cercetare și dezvoltare tehnologică 9.2-1: Realizarea sistemului de indicatori de performanță pentru servicii publice	resurselor universitare în atingerea dezvoltării economiei locale 9.2: Introducerea unui sistem de calitate în furnizarea serviciilor publice	de cercetare și dezvoltare tehnologică, prin creșterea cooperării dintre sectorul academic și agenții economici. 9: Creșterea capacității operaționale a administrației publice locale în procesul de realizare și de implementare a proiectelor de dezvoltare.	integrate la nivelul ZMBM și a ocupării forței de muncă D: Dezvoltarea durabilă a comunităților locale și a formelor de management la nivelul Asociației ZMBM
III. Dezvoltarea structurilor de cooperare sectorială	1. Dezvoltarea instituțională, integrată, participativă a procesului de ocupare și incluziune socială	b. Pactul social zonal – procese participative de dezvoltare a pieței muncii	10.2-1: Atragerea de surse financiare pentru Asociația ZMBM prin oferirea de servicii asistență autorităților publice locale sau sectorului privat	10.2: Creșterea capacității de finanțare a Asociației ZMBM	10. Consolidarea capacității de management cu accent pe atragerea de noi parteneri și resurse financiare necesare ZMBM	D: Dezvoltarea durabilă a comunităților locale și a formelor de management la nivelul Asociației ZMBM
		c. Cooperare teritorială (administrativă) și în rețele (inter)naționale (sectoriale)	10.1-1: Consolidarea participării active a ZMBM în sisteme asociative naționale și europene	10.1: Consolidarea apartenenței ZMBM în sisteme asociative naționale și europene	10. Consolidarea capacității de management cu accent pe atragerea de noi parteneri și resurse financiare necesare ZMBM	D: Dezvoltarea durabilă a comunităților locale și a formelor de management la nivelul Asociației ZMBM

5.3.3. Corelarea obiectivelor Politicii Zonale de Ocupare a Forței de Muncă și Incluziune Socială cu specializare economică UTP – ADR NV / PDR NV: 2007 – 2013)

Domenii prioritare:		I. Ocupare		II. Incluziune Sociala	III. Institutional
Obiective specifice	Diversificarea și dezvoltarea activităților economice zonale	Dezvoltarea și promovarea antreprenoriatului	Creșterea competitivității forței de muncă	Grupuri țintă: a) someri și persoane inactive; b) tineri, femei, varstnici; c) alte persoane în situații de risc social (cu nevoi speciale).	Parteneriate pentru ocupare și incluziune socială
Măsuri	<p>Specializare și promovare locală "smart"</p> <p>Dezvoltarea infrastructurii pentru afaceri</p> <p>Locații, spații și facilități pentru afaceri</p> <p>Servicii suport pentru afaceri</p>	<p>Dezvoltare antreprenorială</p> <p>Managementul resurselor umane în afaceri</p> <p>Responsabilitate socială corporativă</p> <p>Armonizarea sistemului educațional cu obiectivele de ocupare și incluziune socială (termen lung)</p> <p>Dezvoltarea serviciilor integrate și adaptate local pe piața forței de muncă (termen scurt)</p> <p>O nouă atitudine față de muncă (servicii primare - marketing social)</p>	<p>Servicii sociale complementare suport pe piața muncii pentru grupurile vulnerabile</p> <p>Cooperare interinstituțională (public - public - privat - privat) = rețele "smart" / clustere</p> <p>Abordarea "triunghiului cunoștințelor": autorități - universități și centre de cercetare - mediul de afaceri</p> <p>Pactul social zonal - politici locale/ zonale de ocupare</p>		

Municipiu și zona de expansiune economică urbană:

Baia Mare	Cercetare Dezvoltare Inovare Administrație și servicii publice: sănătate, educație (inclusiv universitară)
Tăuții Măgherauș	Industria înalt prelucrătoare (noi tehnologii) Servicii business Comerț (relații comerciale regionale – internaționale) Turism (mixt: tranzit, cultural, istoric – etnografic, mineralogic – minier)
Orașe cu economie restructurată	
Baia Sprie	Turism (mixt)
Cavnic	IMM - activități industriale, prelucrare produse locale, bunuri de larg consum
Orașe agroindustriale	
Seini	Industria prelucrătoare produse naturale: agricole, silvice, minerale
Șomcuta Mare	IMM - Servicii agro_business și de mediu (consultanță, marketing, branding, vânzări – depozite), Comerț produse naturale Turism (cultural – istoric, etnografic, tranzit)
Comune – comunități rurale tradiționale	
Cicârlău	
Copalnic	
Mănăștur	
Dumbrăvița	Agricultură – exploatare agricole, ferme zootehnice;
Groși	Silvicultură – administrare dezvoltare și exploatare fonduri silvice,
Mireșu Mare	IMM/ Asociații – exploatare și prelucrare resurse naturale: agro – zootehnice (centre de colectare, depozitare,
Recea	prelucrare), silvice, minerale
Satulung	Turism (agro, rural, etnografic),
Săcălășeni	
Valea Chioarului	

5.4. Aranjamente instituționale pentru implementarea politicii - Pactul Social Zonal

Pactul social zonal pentru ocuparea forței de muncă și incluziune socială în cadrul “Zonei Metropolitane Baia Mare” (abreviat PS_ZMBM) a fost inițiat de către echipa proiectului “**Rețeaua de măsuri active de ocupare în 15 unități administrativ-teritoriale din Regiunea Nord-Vest**”, ID: **POSDRU/104/5.1/G/79044**. Scopul inițial al PS_ZMBM îl reprezintă implicarea solidară a actorilor sociali zonali pentru dezvoltarea socială a zonei, în mod specific a ocupării forței de muncă și a incluziunii sociale zonale.

Pactul Social Zonal reprezintă declarația comună a părților semnate, actori relevanți la nivel zonal, privind asumarea aplicării principiilor, definirea și atingerea obiectivelor cooperării în domeniul dezvoltării sociale zonale, cu accent pe domeniile specifice ale ocupării forței de muncă și a incluziunii sociale.

În componența PS_ZMBM pot intra structuri reprezentative pentru domeniul de activitate: publice (administrative și sectoriale) și private (organizații ale societății civile și ale mediului de afaceri) care au, responsabilități legale, scopuri și obiective statutare, în domeniul dezvoltării sociale. Din punct de vedere organizațional PS_ZMBM este o rețea de cooperare a părților semnate.

În vederea atingerii scopului, membrii pactului social zonal își propun:

- (1) Platforma IT – proiectarea, construcția și dezvoltarea rețelei IT de comunicare sectorială zonală.
- (2) Sistemul de Monitorizare și Evaluare Socială zonală - realizarea, dezvoltarea și administrarea bazei de date sectoriale.
- (3) Politica specifică zonală, încadrată în politicile sectoriale și administrative de rang superior.
- (4) Documentele de planificare specifică zonală, elaborate și aplicate participativ:
 - a. Strategia zonală de ocupare a forței de muncă și incluziune socială;
 - b. Planul de acțiuni zonal de ocupare a forței de muncă și incluziune socială.
- (5) Priorități specifice zonale promovate la nivel superior: sectorial și administrativ.
- (6) Resurse atrase și administrate partenerial, concentrate spre soluționarea problemelor prioritare specifice zonale.
- (7) Capacitate specifică zonală – creșterea capacității organizaționale a structurilor reprezentative a grupurilor țintă și cele instituționale/ organizaționale ale membrilor și parteneriatelor PS_ZMBM.

5.5. Rețeaua de specialiști locali pentru implementarea Politicii Zonale de Ocupare și Incluziune Socială

5.5.1. Rețeaua Zonală a Facilitatorilor Locali

Facilitatorii locali au fost formați în cadrul unui proiect anterior, implementat în perioada 16 iunie 2010 – 15 iunie 2011, proiectul TRANS_URBAN - Actualizarea strategiei Sistemului Urban Baia Mare prin integrarea strategiilor de dezvoltare locală a localităților componente.

Obiective specifice ale acestui proiect au fost:

- Întărirea capacității administrative a Administrațiilor Beneficiare;
- Consolidarea profilului Zonei Metropolitane Baia Mare - caz de bună practică în administrarea teritorială;
- Dezvoltarea unui număr de proiecte intercomunitare relevante față de prioritățile stabilite.

Proiectul a vizat un număr de 15 unități administrative, ca beneficiare ale rezultatelor proiectului, respectiv un municipiu, cinci orașe și nouă comune, reprezentând peste 200.000 de cetățeni. Grupul țintă al proiectului, în același timp beneficiari direcți ai programelor de dezvoltare a resurselor umane din cadrul proiectului, a fost format din 20 de persoane din cadrul administrațiilor publice componente.

Principalele activități ale proiectului au constat în: organizarea și susținerea cursurilor de specialitate în domeniile: planificare strategică și elaborarea și implementarea politicilor publice; actualizarea Strategiei ZMBM; actualizarea Web site-ului de prezentare al Asociației; realizarea unor schimburi de experiență privind procesul de planificare strategică și de implementare a politicilor publice.

Ca principale rezultate putem menționa capacitatea de planificare strategică îmbunătățită la nivelul grupului țintă, datorită celor 2 cursuri de instruire urmate în cadrul proiectului de facilitator dezvoltare comunitară și expert accesare fonduri structurale și de coeziune europene.

Cursurile de facilitator dezvoltare comunitară, urmate de către persoanele din cadrul administrațiilor publice locale au avut drept obiective: să exploreze concepte, tipologii metode și proceduri folosite în împuternicirea comunității; să prezinte cadrul legislativ și suportul instituțional în România în ceea ce privește participarea membrilor comunității în acte decizionale; să prezinte principiile de bază în planificarea și implementarea unui proces participativ cu număr mare de membri; să identifice nevoile, să elaboreze viziuni, să prioritizeze nevoile; să prezinte cazuri/ abilități de facilitare concrete folosite în România în proiecte de dezvoltare comunitară – avantaje și dezavantaje; să atragă atenția asupra posibilelor bariere și să exploreze modalități de creștere a implicării unor grupuri de obicei marginalizate, și altele.

5.5.2. Rețeaua Zonală a Experților Sociali Locali

Pentru derularea activităților de furnizare a serviciilor de ocupare la nivel local, în cadrul proiectului “**Rețea de măsuri active de ocupare în 15 unități administrativ teritoriale din regiunea Nord-Vest**” ID: POSDRU/104/5.1/G/79044, au fost recrutați 16 experți locali pe termen lung, pe baza unei proceduri prin care au fost implicate direct autoritățile locale din cele 15 unități teritoriale administrative din zona de implementare a proiectului. Pachetul de documente pentru recrutarea experților locali a conținut: anunțul de recrutare, profilul expertului local, un tip standard de recomandare pe care o solicităm din partea partenerilor sociali locali, cu scopul asumării publice a (i) susținerii activității expertului pe termen lung propus, în cadrul proiectului precum și a (ii) asigurării sustenabilității proiectului.

Conform acestei proceduri de recrutare, partenerii sociali locali au recomandat persoane locale cu un rol și/sau experiență în domeniul furnizării serviciilor sociale în comunitate.

Cei 16 experți locali furnizează servicii în cele 15 unități teritoriale administrative din zona proiectului (2 în Municipiul Baia Mare).

Pentru derularea activităților de furnizare a serviciilor de ocupare pe perioada de raportare au fost întreprinse următoarele acțiuni:

- Instruirea experților locali cu privire la:
 - Poziția și rolul lor în cadrul proiectului, prin prezentarea proiectului și a fișei postului expertului local (atribuții), indicatorii de monitorizare și evaluare individuali ai fiecărui expert local,

- Procedurile de furnizare a serviciilor de ocupare, clarificări ale aspectelor procedurale (instrumente, mod de utilizare, raportare – arhivare).
- Procedurile interne de comunicare, raportare, monitorizare și evaluare.
- Inițierea furnizării serviciilor de ocupare pe piața muncii locale de către experții locali:
 - Identificarea pe teren și în bazele de date ale autorității locale a potențialilor beneficiari ai serviciilor furnizate și elaborarea bazei de date a proiectului,
 - Contactarea potențialilor beneficiari ai proiectului, programarea și furnizarea serviciilor de ocupare la domiciliul acestuia sau la punctul de lucru al experților locali (în general, în spațiile departamentelor sociale ale autorității locale).

5.6. Instrumente de implementare a Politicii Zonale de Ocupare și Incluziune Socială - Platforma zonală IT de cooperare în domeniul furnizării măsurilor active de ocupare

Conceptul platformei IT²⁰, acela de centru de resurse pe piața muncii zonale, a cărui domeniu în spațiul virtual va fi "@mmactiv.net" are la bază soluționarea nevoilor de:

1. cooperare inter și intrasectorială între principalele părți implicate în dezvoltarea pieței muncii zonale, și
2. corelarea dezvoltării resurselor umane zonale cu dezvoltarea economică locală pe baza valorificării superioare, durabile a resurselor locale.

Astfel platforma va asigura a) furnizarea de informații despre și b) canale de comunicare directe între:

- I. Administrațiile publice locale – care vor furniza informații despre:
 - resursele locale existente – fișa de potențial (naturale – inclusiv terenuri cu funcții economice; fizice – infrastructură și capacități economice; umane – infrastructura și accesul la educație inclusiv cea profesională, sănătate; sociale – structuri publice și civice de facilitare a accesului pe piața muncii și financiare – inclusiv facilități fiscale),
 - starea socială locală – potențialul și structura forței de muncă, statistica beneficiarilor de asistență socială (venitul minim garantat) și serviciile specifice furnizate,
- II. Beneficiarii proiectului (potențialii angajați – oferta forței de muncă) – care vor furniza informații despre:
 - Abilități personale,
 - Situație socială, familială,
 - Competențe profesionale (certificate și necertificate) – nevoi de instruire,
- III. Operatori economici locali (potențiali angajatori – oferta locurilor de muncă):
 - Date de înființare ale firmei (inclusiv localizare sediu, puncte de lucru),
 - Domeniul de activitate,
 - Locuri de muncă vacante (profilul postului, profilul angajatului, tipul contractului de muncă, condiții de angajare, etc)
 - Cerințele specifice ale angajatorului pentru forța de muncă angajată
- IV. Furnizori publici și privați de servicii pe piața muncii (oferta de servicii pe piața muncii):
 - Oferta de servicii furnizate și condițiile de furnizare,
 - Agenda evenimentelor de pe piața muncii zonale,
 - Proiecte proprii în derulare.

- V. Pe lângă aceste informații, platforma este un instrument de cercetare și de marketing:

²⁰ www.mmactiv.net

- a) al proiectului, furnizând informații despre proiect și rezultatele acestuia (evenimente, proceduri elaborate, rezultate obținute),
- b) al pieței muncii zonale, având capacitatea de a genera rapoarte pe baza sistemului de indicatori de monitorizare și evaluare selectați periodic de către administratorul rețelei, sau la cerere de către organisme de cercetare specializate indiferent de intervalul de timp analizat.

Funcțional, platforma a fost proiectată și ca un instrument educațional profesional, permițând accesul facil, direct în rețea a oricărui dintre tipurile I – IV de părți interesate, permițând interogarea și filtrarea bazelor de date ale rețelei în funcție de informațiile dorite.

Pe platformă este postat și un manual de operare, într-un limbaj accesibil grupului țintă. Mai mult decât atât, includerea unui procent de ore alocate dezvoltării abilităților de utilizare online a platformei IT va fi o solicitare expresă a caietului de sarcini aferent procedurii de achiziție a serviciilor de formare profesională a proiectului.

Capitolul VI - INDICATORI DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE

Pentru monitorizarea și evaluarea politicii zonale în domeniul ocupării forței de muncă și incluziunii sociale se vor urmări o serie de indicatori, grupați pe principalele domenii prioritare identificate și pe obiective specifice, corelați cu indicatorii monitorizați la nivelul Regiunii Nord-Vest, după cum urmează:

Domeniul prioritar 1 - Ocupare a forței de muncă

Obiectiv specific 1: Diversificarea și dezvoltarea activităților economice zonale

Indicatori	Surse date
Număr de analize și prognoze privind specificul pieței muncii locale realizate, privind potențialul local și avantajele zonale care pot fi valorificate;	-studii și rapoarte de evaluare/ analiză a potențialului local și a avantajelor competitive pentru crearea de locuri de muncă; -strategii de marketing local și structuri create pentru implementarea acestora; -rapoarte de monitorizare și evaluare a proiectelor finanțate prin FSE; -baza de date ale camerei de comerț și structurilor de sprijin a IMM-urilor; - date/ rapoarte ale autorităților publice locale/ județene; -date provenite din partea mediului de afaceri.
Număr campanii de promovare a avantajelor competitive locale	
Număr de structuri de cooperare create pentru promovarea potențialului local, în vederea creării de locuri de muncă.	
Specializare locală „smart”	
Număr de proiecte de dezvoltare a infrastructurii locale de afaceri implementate	
Număr de spații create pentru dezvoltarea de afaceri: incubatoare de afaceri, parcuri industriale	
Număr de servicii suport pentru afaceri create și furnizate	

Obiectiv specific 2: Dezvoltarea și promovarea antreprenoriatului

Indicatori	Surse date
Număr de cursuri inițiate în domeniul educației antreprenoriale	-baza de date inspectorat școlar județean; -date furnizori acreditați de formare profesională, respectiv vocațională, publici și privați; -date comisii de acreditare a programelor de pregătire profesională; -baza de date/ rapoarte ale agenției județene de ocupare a forței de muncă; -date furnizori servicii de integrare pe piața muncii (informare, consiliere, orientare profesională) acreditați, publici și privați; -rapoarte de monitorizare și evaluare a proiectelor finanțate prin FSE.
Număr de cursuri de educație antreprenorială inițială furnizate	
Număr de persoane care au participat la cursuri de perfecționare/ specializare în educație antreprenorială	
Număr de programe de formare vocațională și de formare profesională a adulților dezvoltate, respectiv acreditate	
Număr de cursuri de pregătire vocațională sau profesională a adulților furnizate	
Număr de specialiști în educația adulților instruiți	
Număr de persoane informate/ consiliate în vederea inițierii unei afaceri	
Număr de programe suport pentru sprijinirea antreprenoriatului: informare, consiliere în vederea inițierii unei afaceri, consultanță privind accesarea fondurilor europene.	
Număr de inițiative cu caracter social implementate de către agenți economici, în cadrul firmei sau în comunitate	-date agenți economici.

Obiectiv specific 3: Creșterea competitivității forței de muncă

Indicatori	Surse date
Număr de studii, analize, rapoarte și strategii privind corelarea ofertei educaționale cu piața muncii realizate	- ANOFM; - Institute de cercetare - Instituții de învățământ - Centre de formare profesională
Număr de analize interinstituționale și interdisciplinare realizate în cooperare: centre de cercetare, mediu de afaceri, autorități publice privind tendințele/ prognozele pe piața muncii și corelarea ofertei educaționale	-date furnizori acreditați de formare profesională, respectiv vocațională, publici și privați; -date comisii de acreditare a programelor de pregătire profesională; -baza de date/ rapoarte ale agenției județene de ocupare a forței de muncă;
Număr de servicii specifice pentru creșterea competitivității pieței forței de muncă (integrate, adaptate local, marketing social) dezvoltate	-date furnizori servicii de integrare pe piața muncii (informare, consiliere, orientare profesională) acreditați, publici și privați; -rapoarte de monitorizare și evaluare a proiectelor finanțate prin FSE.
Număr de persoane care au beneficiat de servicii de informare, consiliere și orientare privind cariera	-date instituții de învățământ; -date furnizori servicii de integrare pe piața muncii (informare, consiliere, orientare profesională) acreditați, publici și privați; -rapoarte de monitorizare și evaluare a proiectelor finanțate prin FSE.
Număr de persoane asistate în tranziția de la școală la viața activă	-ANOFM -Centrul de Dezvoltare a Întreprinderilor Mici și Mijlocii
Număr de persoane instruite/ consiliate în vederea inițierii unei afaceri, în mediul rural și urban	-rapoarte de monitorizare și evaluare a proiectelor finanțate prin FSE. -date furnizori servicii de integrare pe piața muncii (informare, consiliere, orientare profesională) acreditați, publici și privați;
Număr de persoane care au participat la programe de instruire în vederea îmbunătățirii competențelor	-date furnizori acreditați de formare profesională, respectiv vocațională, publici și privați; - instituții de învățământ.
Număr de angajați care participă la programe de formare profesională continuă	-date agenți economici - incubatoare de afaceri -camere de comerț
Număr de persoane sprijinite pentru integrarea pe piața forței de muncă: femei, tineri, vârstnici	-ANOFM -instituții sau organizații publice sau private de asistență socială -rapoarte de monitorizare și evaluare a proiectelor finanțate prin FSE.

Domeniul prioritar 2- Incluziune socială

Obiectiv specific 4: Promovarea incluziunii sociale a grupurilor dezavantajate

Indicatori	Surse date
Numărul de structuri ale economiei sociale înființate	-Registrul Asociațiilor și Fundațiilor -rapoarte de monitorizare și evaluare a proiectelor finanțate prin FSE -federații ale ONG-urilor
Număr de servicii sociale complementare suport pe piața muncii pentru grupurile vulnerabile acreditate	-AJOFM - Comisia de acreditare a furnizorilor de servicii de

și furnizate beneficiarilor (șomeri și persoane inactice; tineri, femei, vârstnici; persoane în situații de risc social, respectiv cu nevoi speciale)	informare, consiliere și orientare profesională -furnizori de servicii sociale publici sau privați, acreditați în condițiile legii.
Număr de persoane aparținând grupurilor vulnerabile care au beneficiat de servicii suport pentru integrarea pe piața muncii: consiliere și informare profesională, orientare profesională, medierea muncii, formare profesională	-date ale furnizorilor de servicii de integrare pe piața muncii (informare, consiliere, orientare profesională) acreditați, publici și privați; -rapoarte de monitorizare și evaluare ale furnizorilor de servicii sociale publici sau privați
Număr de persoane asistate social, beneficiari ai serviciilor sociale: de facilitare a accesului la resursele și serviciile comunității; de creștere a capacității individuale/ familiale de ieșire din situațiile de risc social	- AJO FM - rapoarte ale instituțiilor publice deconcentrate care au atribuții în domeniul incluziunii sociale
Număr de persoane aparținând grupurilor vulnerabile care au absolvit cursuri de calificare/ recalificare	-date furnizori acreditați de formare profesională, respectiv vocațională, publici și privați.
Numărul de persoane aparținând grupurilor vulnerabile, total și pe categorii șomeri și persoane inactice; tineri, femei, vârstnici; persoane în situații de risc social, respectiv cu nevoi speciale	-baze de date și rapoarte de monitorizare și evaluare ale furnizorilor de servicii sociale publici sau privați - AJO FM - rapoarte ale instituțiilor publice deconcentrate care au atribuții în domeniul incluziunii sociale
Rata de ocupare a persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile menționate	AJO FM

Domeniul prioritar 3- Dezvoltarea structurilor de cooperare sectorială

Obiectiv specific 5: Dezvoltarea parteneriatelor pentru ocupare și incluziune socială

Indicatori	Surse date
Numărul parteneriatelor de cooperare interinstituțională (public-public, public-privat) și a rețelelor de cooperare create în vederea adaptării ofertei educaționale la specificul și tendințele pieței muncii;	-rapoarte ale serviciilor publice și private de ocupare și incluziune socială; - rapoarte privind modelele de bune practici; - studii ale centrelor de cercetare; - parteneri sociali.
Număr de procese participative de dezvoltare a pieței muncii;	-instituții publice – autorități sectoriale în domeniile ocupării forței de muncă și incluziunii sociale; -furnizori publici și privați ai serviciilor de integrare pe piața muncii.
Număr de parteneriate de cooperare teritorială și sectorială dezvoltate în vederea transferului de informații și cunoștințe.	-date ale organizațiilor zonale de cooperare teritorială; -rapoarte de monitorizare și evaluare, dar și de promovare a exemplurilor de bune practici ale autorităților care gestionează programe de finanțare destinate cooperării teritoriale și sectoriale.

Capitolul VIII - ANEXE

ANEXA I - Analiza de Potențial - Zona 1 (Baia Mare, Recea, Tăuții Măgherauș și Groși)

Fișe de analiză a potențialului local de ocupare

Localitatea: Municipiul Baia Mare

Document de referință: "Strategia de Dezvoltare Durabilă a municipiului Baia Mare, orizont 2020" (Grup Lattanzio)

Tip resursă	(+) Avantaje competitive	(-) Dezavantaje (Probleme)
Naturale	<ul style="list-style-type: none"> ' Cadru natural favorabil – platoul Igni - Gutâi care bordează limita nordică a orașului, protejând depresiunea în care este amplasat municipiul, ' Zona "verde" din nordul municipiului – zona Firiza – Blidari – Valea Neagră , ' Clima temperată ' Teren extravilan extins (cca 20.000 ha – în special domeniul silvic) – al II-lea oraș pol de dezvoltare ca extindere a suprafeței extravilane. ' Tradiția urbană a grădinilor, ' Albia râului Săsar – liant spațial la nivel urban, ' 6 monumente ale naturii, 1 rezervație naturală (periurbană), 1 rezervație tiințifică , ' Reducerea poluării industriale prin restructurarea sectorială , ' Sisteme de monitorizare a stării de mediu. 	<ul style="list-style-type: none"> ' Intravilan supradimensionat, ' Starea răului Săsar și neamenajarea malurilor, ' Suprafața insuficientă a spațiilor verzi în intravilanul localității, suprafețele neamenajate, ' Surse de poluare industrială răsărită (aer, apă, sol) - poluarea istorică, remanentă (minerit, metalurgie) – imaginea de oraș poluat, ' Creșterea poluării din surse urbane (transport auto, sisteme de încălzire individuale). ' Depozite de deșeurile neconforme.
Fizice	<p><u>Acces:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ' Nod rutier între granițele de NV și NE - nivel ridicat de modernizare a coridoarelor rutiere de acces în localitate: DE 58, ' Zonă de convergență a transportului public local – intravilan și interurban, asigurat de o societate specializată (Urbis SA), ' Bună acoperire a teritoriului intravilan cu străzi, ' Număr relativ redus de mașini/ 1000 de locuitori (respectiv accidente auto/ 1000 de loc), ' Aeroport Tăuții Măgherauș (10 km față de centrul orașului) – creșterea fluxului de călători; ' Acces CF – gara Baia Mare – legături cu vestul țării (zona de granițe) – Satu Mare și cu sud – Dej (linia 400); <p><u>Utilități:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ' Rețele de utilități publice extinse și (în curs de) modernizate – apă potabilă, canalizare (program de investiții), energie electrică, salubritate – management deșeurilor, de comunicații și transfer de date (rețeaua internet acoperă tot teritoriul municipiului), ' Reducerea consumului de resurse (apă, gaz) 	<p><u>Acces:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ' Poziție laterală față de coridoarele PanEuropene (352 km – Timișoara, 492 km – Vaslui), care limitează accesul auto și feroviar față de UE – accesibilitate auto scăzută față de teritoriul național (2,5 h – Cluj, 10 h – București), ' Legături importante întrerupte, număr redus de rute ocolitoare, de traversări ale râului Săsar și ale CF la ieșirea – intrarea în localitate, ' Înviechirea parcului auto pentru transportul în comun și scăderea numărului de curse anuale, ' Cartiere izolate cu accesibilitate auto redusă , ' Grad de modernizare a rețelei stradale sub media națională , ' Trafic greu în zone locuite, ' Rețeaua de cale ferată nemodernizată , ' Suspendarea curselor internaționale aeriene, întâzieri în modernizarea infrastructurii aeriene, ' Reducerea traficului aerian de mărfați. <p><u>Utilități:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ' Disparități de echipare tehnică – edilitate la nivelul teritoriului administrativ (cartiere periferice nedotate), ' Rata scăzută de acoperire a rețelei de canalizare (76,6%/ 2008), ' Deversare ape meteorice/ uzate direct în râul Săsar, ' Sistem de management integrat al deșeurilor

<p>ca urmare a modernizării rețelei de distribuție și a investițiilor în sisteme de distribuție individuale de încălzire,</p> <ul style="list-style-type: none"> ’ Potențial geotermic și hidroelectric. <p><u>Economice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ Restructurarea industrială a condus la creșterea nr. sectorului de servicii (71,92%) și construcții (13%) din total întreprinderi. ’ Creșterea ponderii industriei prelucrătoare: metalurgie, mobilier și alte activități industriale, alimentară și textile, din totalul cifrei de afaceri a întreprinderilor locale. ’ 5 centre de cercetare în domenii tehnice, ’ 2 incubatoare de afaceri, ’ Servicii și asistență tehnică de consultanță în domeniul afacerilor, ’ Investiții publice în infrastructura primară și investiții străine importante. ’ Patrimoniul natural, cultural și industrial pentru dezvoltarea turismului, ’ Sector de “menajerie” a locurilor de muncă – metalurgia, ’ Sectoare de “susținere” a locurilor de muncă, cu avantaje competitive la nivel județean – ITC, R&D (învățământ superior), construcții, turism, industria alimentară și a bunurilor de consum (mobilă, confecții), mașini și echipamente. 	<p>neperformant.</p> <ul style="list-style-type: none"> ’ Neutilizarea surselor alternative de energie, ’ Aplicarea redusă a măsurilor de eficiență energetică, ’ Mediu urban în degradare și dezvoltare urbană necontrolată. <p><u>Economice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ Diversificare redusă a economiei locale, ’ Densitate relativ redusă a întreprinderilor/ 1000 de locuitori (59,83 unități) față de alți poli de dezvoltare urbană, ’ Infrastructura de dezvoltare a afacerilor (parcuri logistice, industriale, tehnologice) slab dezvoltată, ’ Importanță redusă a R&D în cadrul întreprinderilor locale, ’ Turism slab dezvoltat – nevalorificarea resurselor naturale și culturale. ’ Ponderea investițiilor străine (4,25%) sub media regională (5,53%).
<p>Umane</p> <p><u>Demografice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ Pol de dezvoltare urbană (58% din populația urbană a județului, 28% din populația totală), ’ Densitate scăzută a populației (599 pers/km²) – potențial de dezvoltare urbană – standard ridicat de viață a populației. ’ Scăderea populației relative (-0,98%) sub media poliilor de dezvoltare urbană (-1,40%)/ 2005 – 2007. ’ Rata natalității (9,96 nașteri vii/ 1000 loc) peste media națională (8). <p><u>Educație:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ¼ Infrastructura educațională locală: <ul style="list-style-type: none"> o Centru universitar de importanță județeană și regională (creșterea cu 16% a nr de studenți), o Centru județean pentru învățământul liceal (46,8% din populația colară din licee), o Rețea de învățământ extins (precolară, colară, licee, universități) o Centre de educație moderne, TIC, o Rețea de interesanță și management de proiecte educaționale. <p><u>Ocuparea forței de muncă:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ¼ Creșterea nivelului de ocupare în domeniul serviciilor, ¼ Pol de dezvoltare socio-economică (peste 62% din nr. mediu de salariați din județ - numai 25% din nr de omeri înregistrați), 	<p><u>Demografice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ Îmbătrânirea populației: <ul style="list-style-type: none"> – spor populației peste media națională, – scăderea ratei natalității locale, – sold al stabilirii/ plecării cu reședință printre cele mai scăzute dintre poliile de dezvoltare urbană, – scăderea % populației tinere din total populație. <p><u>Educație</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ scăderea nr de elevi din învățământul profesional și tehnic, ’ nevoia de formare managerială neacoperită – competitivitate managerială scăzută, <p><u>Ocuparea forței de muncă:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ¼ Disponibilități masive din sectoarele industriale restructurate (până în 2007), ¼ Incidență ridicată a bolilor profesionale, ¼ Grad limitat de înregistrare a omajului la AJOFM – influențând rata de omaj real.

Sociale	<ul style="list-style-type: none"> - Sistem performant de asistență socială – servicii de asistență socială active, publice și private. - Creșterea numărului structurilor culturale, - Creșterea nivelului de activitate civică în domeniul social - cultural, - Sprijin public acordat sectorului guvernamental. 	<ul style="list-style-type: none"> ' Probleme sociale concentrate în cartiere marginale – "pungi de sărăcie", ' Trecerea de la probleme sociale de sărăcie la probleme psiho – socio – medicale (violență domestică, consum de droguri, infecții HIV, etc) ' Complexitatea problematicei comunităților române, ' Scăderea numărului de copii care frecventează structurile culturale (în special bibliotecile), ' Scăderea consumatorilor de produse, servicii culturale, ' Patrimoniul cultural neutilizat.
----------------	--	--

Localitatea: **Comuna Recea**

Document de referință: **"Strategia de Dezvoltare Durabilă a comunei Recea, 2009-2019"**

Tip resursă	(+) Avantaje competitive	(-) Dezavantaje (Probleme)
Naturale	<ul style="list-style-type: none"> ' clima și condițiile geografice locale, favorabile agriculturii – forme variate de relief (câmpie, deal); ' potențial agricol – fertilitate ridicată a solului; ' rețea hidrografică bogată, ' Atractivitate imobiliară pentru populația din municipiul Baia Mare și pentru dezvoltarea de investiții. 	<ul style="list-style-type: none"> ' calitatea solurilor, apelor și aerului afectate de iazurile de decantare a sterilului minier, activități industriale ale municipiului Baia Mare, ' albușii de râuri colmatate, ' depozite necontrolate, ' litigii intercomunitare asupra delimitării limitelor administrative.
Fizice	<p><u>Acces:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ' vecinătatea municipiului Baia Mare (3 km) – cale ferată, aeroport în vecinătate (Tulcea - 5 km); ' DN 17 care străbate comuna (starea bună a infrastructurii principale de transport); ' transport interurban de persoane (Urbis). <p><u>Utilități:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ' rețele de utilități publice modernizate, de nivel urban (apă, gaz, energie electrică, comunicații) <p><u>Economice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ' resurse naturale și culturale pentru susținerea unor activități economice: <ul style="list-style-type: none"> - producție (exploatarea agricolă – ferme mixte, exploatarea și prelucrarea lemnului), - comerț (rețeaua de magazine locale). 	<p><u>Acces:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ' volumul mare de trafic de mărfuri și persoane, traficul greu care tranzitează comuna, <p><u>Utilități:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ' inexistența rețelei de canalizare. <p><u>Economice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ' lipsa locurilor de muncă la nivel local, ' agricultură subdezvoltată, de subsistență, extensivă, pe loturi familiale, livezi degradate;
Umane	<p><u>Demografice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - creșterea populației prin imigrarea populației urbane din vecinătate, <p><u>Educație:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ¼ infrastructura educațională locală (colii în toate localitățile aparținătoare); 	<p><u>Demografice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - migrația sezonieră a forței de muncă – rata ridicată a navetismului zilnic. <p><u>Educație:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ' dotări și echipare insuficientă a instituțiilor de învățământ locale.
Sociale	<ul style="list-style-type: none"> ' via comunitară activ susținută de corpul profesional al administrației locale și de către structurile societății civile; 	<ul style="list-style-type: none"> ' dotări precare ale administrației publice locale.

Localitatea: **Orașului Tăuții Măgherauș**

Document de referință: **”Strategia de Dezvoltare Socio - Economică a Orașului Tăuții Măgherauș, pe perioada 2007 - 2013”** (CDSE Tăuții Măgherauși cu asistență ANDZM)

Tip resursă	(+) Avantaje competitive	(-) Dezavantaje (Probleme)
Naturale	<ul style="list-style-type: none"> ’ Cadru natural variat (luncă, deal, podiș, văi intracolinare, platoul montan Oaș - Gutii), ’ Resurse naturale importante: suprafețe agricole, silvice, minerale: minereuri neferoase, roci ornamentale și pentru construcții (sedimentare, vulcanice), ’ Rețeaua hidrografică bogată, ’ Aree naturale protejate, zone de agrement 	<ul style="list-style-type: none"> ’ Existența a surselor istorice de poluare: lucrări miniere de suprafață (halde, iazuri) și subterane (galerii, scufundări, ape acide de mină), ’ Surse de poluare urbană datorită traficului rutier și aerian, extinderii și diversificării activităților economice (industriale) în zonă, ’ Existența a zonelor de risc (inundabile, erodate, cu scufundări, alunecări de teren), ’ Management integrat local al deșeurilor inefficient, lipsit de suportul activ al unei comunități conștiente privind ecologic.
	<p><u>Acces:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ Poziționarea centrului UAT pe traseul DE 58 – DN 1C, ’ Cale ferată (linia 400 Baia Mare - Satu Mare), ’ Aeroport, ’ Vecinătatea municipiului Baia Mare, ’ Căi de acces modernizate între centru și localități aparținătoare, ’ Rețeaua de drumuri publice uniform distribuită, 	<p><u>Acces:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ Traficul intens și (greu) care străbate centrul UAT, ’ Starea drumurilor intraurbane (rețeaua stradală) în toate localitățile componente, ’ Accesul la transportul CF – Gara fiind în Baia Mare,
Fizice	<p><u>Utilități:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ Infrastructura de comunicații (IT, telefonie fixă și mobilă), ’ Rețeaua de alimentare cu apă potabilă existentă, ’ Sistem local de canalizare și epurare a apelor uzate, ’ Rețeaua de furnizare a energiei electrice – surse de putere pentru dezvoltarea economică locală, ’ Rețeaua de furnizare a gazelor naturale cu posibilitatea de branșare pentru noi consumatori, ’ Dotări tehnice – edilitate care acoperă toate localitățile componente, ’ Transportul public inter-urban, 	<p><u>Utilități:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ Rețelele de alimentare cu apă – canalizare nu acoperă toate localitățile componente (stația de epurare necesită reabilitare), ’ Starea infrastructurii edilitare (învechită), ’ Transportul public de persoane nu asigură două localități componente, ’ Starea locuirii grupurilor defavorizate din localitățile aparținătoare,
	<p><u>Economice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ Un mare potențial de dezvoltare economică datorită facilităților create de capacitatea infrastructurii extinse de acces și utilități, ’ Zone delimitate și promovate pentru dezvoltare economică locală, ’ Investiții importante atrase în zonă, ’ Existența serviciilor locale și învecinate (Baia Mare) de susținere a mediului de afaceri, ’ Tradiții și capacități de prelucrare a resurselor locale sau din vecinătate. 	<p><u>Economice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ Concentrarea investițiilor înspre centrul UAT poate crea dezechilibre în dezvoltarea urbană ulterioară a localităților, ’ Zone de dezvoltare economică afectate de depozite de deșeurii miniere (aeroport – Bozânta Mare), ’ Infrastructura locală suport pentru dezvoltarea afacerilor insuficient dezvoltată ’ Nivel redus de dezvoltare a IMM-urilor locale,
Umane	<p><u>Demografice:</u></p>	<p><u>Demografice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ Tendința de stabilire de reședință a persoanelor din municipiul Baia Mare în UAT, care duce la schimbări de structură socială a comunității, posibile conflicte culturale, ’ Îmbătrânirea populației autohtone – migrarea

	<p>forței de muncă active tinere în străinătate,</p> <p><u>Educație:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Rețea de învățământ extins și modernizat, Înființarea / funcționarea unui liceu, Capacitate de management de proiecte educaționale, <p><u>Ocuparea forței de muncă:</u></p> <p>¼ Numărul locurilor de muncă din localitate (880),</p>	<p><u>Educație</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Dotarea și echiparea unităților școlare, Lipsa furnizorilor de servicii pe piața forței de muncă, Nivel necompetitiv de educație a majorității populației Capacitate/educație managerială locală redusă – lipsa furnizorilor de instruire/acceptanță scăzută a antreprenorilor locali – interes scăzut în dezvoltarea resursei umane, <p><u>Ocuparea forței de muncă:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Accesibilitatea scăzută a localnicilor la locurile de muncă create – competitivitate scăzută a forței de muncă locale. Lipsa furnizorilor locali de servicii pe piața forței de muncă,
Sociale	<ul style="list-style-type: none"> Capacitate civică importantă, Relație dezvoltată APL – ONG, deschidere și experiență în dezvoltarea parteneriatelor de dezvoltare locale și externe, Servicii sociale diversificate în toate localitățile UAT Implicare socială a comunității 	<ul style="list-style-type: none"> Nivel redus al spiritului antreprenorial local, Grup important defavorizat social (comunități rome) din localitățile aparținătoare, Impacturi sociale (schimbări structurale, valori, abilități sociale) asociate închiderii minelor din UAT

Localitatea: **Comuna Groși**

Document de referință: **”Strategia de Dezvoltare Economico-Socială a comunei Dumbrăvița pentru perioada 2009-2013”**

Tip resursă	(+) Avantaje competitive	(-) Dezavantaje (Probleme)
Naturale	<ul style="list-style-type: none"> Potențial agricol: pomicol și zootehnic; Atractivitate imobiliară – spațiu intravilan și condiții de mediu favorabile. 	<ul style="list-style-type: none"> Zone cu terenuri degradate (alunecări de teren, zone inundabile)
Fizice	<p><u>Acces:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> vecinătatea municipiului Baia Mare (cale ferată, aeroport – Tâmbăleș); DN 18 B, DJ 182 B (starea bună a infrastructurii principale de transport); Transport interurban de persoane (Urbis). <p><u>Utilități:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Rețea de apă potabilă Groși, apă potabilă și canalizare Ocnița; Rețea comunală de alimentare cu gaze naturale; Rețele electrice de înaltă și joasă tensiune; Rețelele de comunicații Serviciul local de salubritate. <p><u>Economice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Suprafețe importante cu culturi pomicole; rețea de distribuție (magazine) a produselor alimentare; firme de construcții, depozit de materiale de construcții; târg auto, servicii auto; unități de prelucrare a lemnului; 	<p><u>Acces:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Starea căilor de acces inter/intraurban; <p><u>Utilități:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Alimentare cu apă potabilă – canalizare epurare în celelalte localități aparținătoare. <p><u>Economice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Absența capacităților de prelucrare a produselor agricole locale; Desfacere și valorificare redusă a produselor agricole locale (lipsa unui târg de animale); Lipsa infrastructurii și facilităților pentru producție (parc industrial); Venituri scăzute din activități economice (publice și

	<ul style="list-style-type: none"> unități de prestări servicii în agricultură. 	individuale/ familiale).
Umane	<ul style="list-style-type: none"> ¼ infrastructura educațională locală (colii în toate localitățile apar în toată, dotarea și echiparea colilor); Antreprenori locali (perspective de dezvoltare ale mediului de afaceri local) 	<p><u>Demografice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ¼ îmbatrânirea populației: <ul style="list-style-type: none"> – spor natural negativ, – migrația tinerilor. <p><u>Educație</u></p> <ul style="list-style-type: none"> forță de muncă insuficientă și necorespunzător calificată. pierderea metecugurilor tradiționale.
Sociale	<ul style="list-style-type: none"> cămine culturale în toate localitățile; comunicare bună a autorităților cu cetățenii (transparență decizională); spații publice de informare, suficiente (site local, infochioscuri); spirit antreprenorial local dezvoltat 	<ul style="list-style-type: none"> dotările pentru informare a instituțiilor publice (inclusiv cămine culturale).

ANEXA II - Analiza de Potențial - Zona 2 (Baia Sprie și Cavnic)

Fișe de analiză a potențialului local de ocupare

Localitatea: Orașul Baia Sprie

Document de referință: "Strategia de Dezvoltare Durabilă a Orașului Baia Sprie, 2007 - 2013"

(Asociația Profesională GeoMMed, Baia Mare)

Tip resursă	(+) Avantaje competitive	(-) Dezavantaje (Probleme)
Naturale	<ul style="list-style-type: none"> ' Cădru natural favorabil – zona montană Igriș - Gutâi, ' Resurse minerale: zăcăminte de minereuri complexe, roci vulcanice – andezit, ' Terenuri agricole (peste 30% din suprafața orașului), ' Potențial silvic (peste 50% din suprafața orașului), ' Patrimoniul natural – zona turistică montană și 3 arii naturale protejate, ' Poluare scăzută a zonei montane. 	<ul style="list-style-type: none"> ' Poluare industrială istorică + impactul de mediu al închiderii minelor (ape acide de mină, iazuri halde de sterilizare minieră), ' Suprafețe mici ale ariilor naturale protejate și a spațiilor verzi intravilane, ' Fertilitate scăzută a terenurilor agricole, ' Zone degradate (inundabile, erodate, alunecări de teren). ' Implicare civică scăzută în soluționarea problemelor de mediu.
Fizice	<p><u>Acces:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ' Accesibilitate bună înspre/dinspre oraș/localități aparținătoare (DN 18 – principala arteră rutieră a județului Maramureș), ' Transport public intravilan periurban (Urbis SA), ' Apropierea de municipiul Baia Mare (nod feroviar – 10 km și aeroport – 15 km), ' Rețeaua de drumuri forestiere. <p><u>Utilități:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ' Rețele de utilități publice extinse și (în curs de) modernizate – apă potabilă, canalizare (program de investiții), energie electrică, salubritate – management deeură, de comunicații, ' Potențial geotermic. <p><u>Economice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ' Mediu de afaceri existent (peste 650 de întreprinderi): <ul style="list-style-type: none"> – potențial al industriilor turism, agroalimentar, IT, prelucrarea lemnului și mobilă, textilă, etc. ' Interes investițional în proiecte rezidențiale, ' Tradiții antreprenoriale, meșteuguri. ' Potențial turistic ridicat (diversitatea posibilităților de dezvoltare). 	<p><u>Acces:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ' Starea infrastructurii de acces intravilane și către localitățile învecinate, <p><u>Utilități:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ' Sistem neperformant de management integrat al mediului (apă – canal, deeură), ' Starea locuințelor din centrul urban (Microraion Vest), <p><u>Economice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ' Ramuri economice în declin, restructurate sau subdezvoltate, ' Lipsa infrastructurii și a serviciilor de sprijin pentru afaceri, ' Agricultură ineficientă și necompetitivă, ' Atractivitate investițională scăzută.
Umane	<p><u>Demografice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ' Creșterea demografică a populației, <p><u>Educație:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ' Sisteme sociale funcționale: infrastructură și servicii (sănătate, educație, asistență socială) care acoperă toate localitățile aparținătoare. ' Învățământ (post) liceal tehnic. <p><u>Ocuparea forței de muncă:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ' ¼ Nivel scăzut al omajului (pe baza exportului forței de muncă locale – Baia Mare, străinătate), 	<p><u>Demografice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ' Pătrunderea orașului de către populația tânără, <p><u>Educație:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ' Accesul local la nivelul de educație universitară (post liceal) și la serviciile de asistență, formare profesională, ' Pierderea elevilor în favoarea municipiului învecinat, ' Rata populației cu studii superioare sub media județeană. <p><u>Ocuparea forței de muncă:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ' ¼ Disponibilități masive din sectoarele industriale restructurate (până în 2007),

	<ul style="list-style-type: none"> ¼ Lipsa locurilor de muncă , ¼ Incidența ridicată a bolilor profesionale.
Sociale	<ul style="list-style-type: none"> ’ Structuri publice și civice active, ’ Experiență și capacitate administrativă în construcția și managementul structurilor parteneriale public - private de dezvoltare, ’ Important patrimoniul cultural și industrial
	<ul style="list-style-type: none"> ’ Conflicte între modelele de dezvoltare agreate de părțile comunității (urban – rural, centrul nou – centrul vechi al orașului) transpuse în dialogul public, ’ Solidaritate civică redusă în susținerea procesului de dezvoltare locală , ’ Starea patrimoniului cultural local material.

Localitatea: **Orașul Cavnic**

Document de referință: **”Strategia de Dezvoltare Socio – Economică a Orașului Cavnic, pe perioada 2007 - 2013”** (SC Etolia SRL, Baia Mare)

Tip resursă	(+) Avantaje competitive	(-) Dezavantaje (Probleme)
Naturale	<ul style="list-style-type: none"> ’ Capitalul și mediul natural (zona montană) – peisaj, păduri conifere și foioase, pășuni alpine, rețea hidrografică bogată , ’ Climă temperată cu ierni lungi (6 luni/ an), ’ 2 rezervații naturale, specii protejate – cuprindere în planuri, programe de mediu de rang superior, ’ Măsurile aplicate de management al mediului la nivelul APL – serviciu de salubritate, proiecte de reabilitare a infrastructurii de mediu, proiecte de protecție a mediului - conștientizare a populației, ’ Tendință de reducere a poluării 	<ul style="list-style-type: none"> ’ Poluare industrială istorică + impactul de mediu al închiderii minelor (ape acide de mină , iazuri halde de steril minier), ’ Absența unui sistem local integrat de management de mediu (deșeurile – depozite, mijloace de transport neconforme, grad de educație ecologică , valorificarea resurselor naturale, etc), ’ Lipsa spațiilor verzi intravilane, ’ Zone degradate (inundabile, erodate, alunecări de teren).
	<p><u>Acces:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ Accesibilitate bună înspre/ dinspre oraș prin DJ 184, ’ Infrastructura edilitară intraurbană existentă . <p><u>Utilități:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ Rețele de utilități publice extinse – apă potabilă (aducțiune, tratare, pompare și distribuție), canalizare (stație de epurare), gaze naturale, energie electrică , salubritate – management deșeurilor, de telecomunicații, ’ Potențial geotermic. 	<p><u>Acces:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ DJ 184 – sigura cale de acces, <p><u>Utilități:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ Infrastructura strădală nemodernizată cu excepția centrului urban, ’ Starea infrastructurii edilitare (care solicită reabilitări și lucrări de izolare termică) afectând atractivitatea imobiliară a orașului, ’ Conectivitatea la transportul CF și aerian (30 km – Baia Mare), ’ Starea infrastructurii de apă – canal care solicită reabilitări și extinderi,
Fizice	<p><u>Economice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ Mediul de afaceri existent (peste 40 de întreprinderi); ’ Potențialul resurselor naturale: silvice (lemn, fructe de pădure, ciuperci, etc) cinegetice, minerale – zăcăminte de minereuri complexe, roci vulcanice. ’ Potențial turistic montan ridicat (proiecte de dezvoltare) – zonă turistică definită , marcă promovată . ’ Tradiții antreprenoriale, meșteșuguri, prelucrare industrială . ’ Suprafețe mari de pășuni alpine 	<p><u>Economice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ Ramuri economice în declin, restructurate - minieră, ’ Absența unor tradiții (spirit, educație) antreprenoriale, ’ Lipsa infrastructurii și a serviciilor de sprijin pentru afaceri, ’ Competitivitate tehnologică și managerială scăzută , ’ Accesibilitate scăzută a terenurilor agricole, silvice, ’ Creșterea gradului de erodare a terenurilor agricole, silvice, ’ Lipsa tradițiilor agricole a comunității mono – industriale.

<p>Umane</p>	<p><u>Demografice:</u> -</p> <p><u>Educație:</u> <ul style="list-style-type: none"> ' Sistem performant educațional: <ul style="list-style-type: none"> o Rețea de învățământ extins (preșcolar – liceal) o Dotarea infrastructurii educaționale, o Adaptarea pregătirii profesionale la planurile de dezvoltare locală, o Managementul proiectelor educaționale, o Parteneriate educaționale promovate la nivel local, ' Învățământ (post) liceal tehnic. <p><u>Ocuparea forței de muncă:</u> <ul style="list-style-type: none"> ¼ Locuri de muncă create în turism și mici afaceri ¼ Depășirea etapei de atenuare a impactului social al închiderii minei - inițierea etapei de regenerare socio – economică locală. </p> </p>	<p><u>Demografice:</u> <ul style="list-style-type: none"> ' Scăderea lentă a numărului populației locale, ' Migrație temporară a tinerilor în străinătate, masiv, <p><u>Educație</u> <ul style="list-style-type: none"> ' Nivel de educație scăzut al populației, ' Capacitate de management instituțional educațional redus – competitivitate educațională scăzută, ' Lipsa serviciilor de (in)formare profesională, <p><u>Ocuparea forței de muncă:</u> <ul style="list-style-type: none"> ' Lipsa de interes a agenților economici pentru formarea profesională a angajaților - Nivel redus de educație antreprenorială ' Lipsa locurilor de muncă, </p> </p></p>
<p>Sociale</p>	<ul style="list-style-type: none"> ' Servicii publice furnizate cetățenilor, ' Prezența ONG active în domeniul dezvoltării socio – culturale, ' Implicare comunitară și capacitate administrativă de absorbție a fondurilor externe a APL, ' Relații APL – ONG și facilitare comunitară 	<ul style="list-style-type: none"> ' Capacitate administrativă scăzută în implicarea comunității în procesul dezvoltării locale, ' Implicare civică locală redusă.

ANEXA III - Analiza de Potențial - Zona 3 (Șomcuta Mare și Seini)

Fișe de analiză a potențialului local de ocupare

Localitatea: **Orașul Șomcuta Mare**

Document de referință: **"Strategia de Dezvoltare Socio - Economică a Orașului Șomcuta Mare, pe perioada 2007 - 2013"** (SC Etolia SRL, Baia Mare)

Tip resursă	(+) Avantaje competitive	(-) Dezavantaje (Probleme)
Naturale	<ul style="list-style-type: none"> ’ importante suprafețe agricole (7.949 ha), condiții naturale pentru dezvoltarea agriculturii (Lunca Bârsului): pomiculturii, zootehniei (56% pânze); ’ potențial silvic: suprafețe (3.177 ha), specii (stejar pedunculat), ’ climat favorabil culturilor agricole (precipitații), ’ resurse minerale: materiale de construcții (calcare); ’ rețeaua hidrografică importantă, ’ diversitate de relief (dealuri, poduri, depresiuni intracolinare) – cadru natural pitoresc; ’ obiective naturale: arie protejată – Defileul Lupului; ’ absența activităților industriale poluatoare, ’ apropierea de municipiul Baia Mare (25 km) și a zonelor de investiții identificate prin PUG reactualizat. 	<ul style="list-style-type: none"> ’ Izolarea unor sate față de centrul de comună / față de oraș învecinate, ’ Existența zonelor de risc (inundabile, erodate, cu alunecări de teren),
Fizice	<p><u>Acces:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ Poziționarea centrului UAT pe traseul DE 58 – DN 1C, ’ Infrastructura existentă între centrul UAT și localitățile componente, ’ Capacitatea de tranzit a traficului de marfuri și persoane <p><u>Utilități:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ Rețele existente de distribuție a apei în centrul UAT și de distribuție a gazelor naturale, ’ Rețeaua de telecomunicații, ’ Dotări tehnice – edilitate specific centrului socio-economic istoric al Râii Chioarului, <p><u>Economice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ Existența a 2 asociații agricole și a întreprinderilor private în domeniul agricol (13), nr unităților din industria alimentară (11) și prestări servicii (17), 	<p><u>Acces:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ Traficul intens și (greu) care străbate centrul UAT, ’ Starea drumurilor intraurbane și dintre centru și localitățile aparținătoare izolate, <p><u>Utilități:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ Intregul sistem local de management integrat al deșeurilor, ’ Existența surselor de poluare din agricultură (deșeurii animale, pesticide), ’ Poluarea aerului, vibrații și zgomot create de traficul intens/greu, <p><u>Economice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ Sectoarele economice secundare și terțiare (nr de unități, capacitate și competitivitate scăzută față de potențialul local), ’ Absența serviciilor suport pentru dezvoltarea și valorificarea produselor agricole, silvice locale,
Umane	<p><u>Demografice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ Grad ridicat de sântate a populației, <p><u>Educație:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ Infrastructura educațională locală primară și gimnazială, ’ Existența/funcționarea unui liceu, <p><u>Ocuparea forței de muncă:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ¼ Numărul locurilor de muncă din localitate (880), 	<p><u>Demografice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ Tendința de depopulare a localității/îmbătrânirea populației/scăderea natalității, <p><u>Educație:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ Dotarea și echiparea unităților colare, ’ Lipsa furnizorilor de servicii pe piața forței de muncă, <p><u>Ocuparea forței de muncă:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ migrația populației active tinere.
Sociale	<ul style="list-style-type: none"> ’ Un important patrimoniu cultural material (monumente și situri arheologice) și imaterial (zona etnografică a Râii Chioarului), ’ Infrastructura existentă și tradițiile culturale locale, 	<ul style="list-style-type: none"> ’ Lipsa de implicare civică, a structurilor civice (ONG) active, ’ Aplicarea redusă a instrumentelor de informare, consultare, participare publică.

Localitatea: **Orașul Seini**

Document de referință: **"Strategia de Dezvoltare Durabilă a Orașului Cavnic, orizont + 10"** (SC Business Consult SRL, Cluj Napoca)

Tip resursă	(+) Avantaje competitive	(-) Dezavantaje (Probleme)
Naturale	<ul style="list-style-type: none"> Localizare geografică – punct de legătură între județele Maramureș, Satu Mare/ apropierea de municipiile reședințe de județe (Baia Mare – 26 km, Satu Mare – 41 km), zona etnografică a Țării Oașului (Negrești Oaș – 24 km), Diversitatea formelor de relief: luncă, câmpie, dealuri, extremitatea vestică a platoului montan Oaș – Gutâi. Rețea hidrografică bogată (de suprafață și subterană), Regim termic moderat, Potențial de surse energetice regenerabile: solar, eolian, geotermic, biomasă, Resurse minerale: roci vulcanice – andezit, roci sedimentare în albia Someșului, Resurse și tradiții agricole: pomicultură, viticultură, creșterea animalelor. 	<ul style="list-style-type: none"> Diferențe mari de precipitații sezoniere, Poluarea apelor de suprafață – poluare domestică și agro-zootehnică (lipsa capacității de epurare), Tehnologii poluante în principalele activități economice ale orașului: producție drojdie, oțet, ferme de porci, cariera de andezit, etc), Strat freatic poluat, Absența depozitelor/ depozitării conforme a deeurilor populației – management integrat al deeurilor. Existența zonelor de risc (inundații, eroziuni – alunecări),
Fizice	<p><u>Acces:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> DE 58 care traversează UAT, Gar – Linie cale ferată 400 (Baia Mare – Satu Mare), Infrastructura edilitară intraurbană existentă. <p><u>Utilități:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Rețele de utilități publice extinse – apă potabilă (aducțiune, tratare, pompare și distribuție), canalizare (stații de epurare), gaze naturale, energie electrică, salubritate, telecomunicații, <p><u>Economice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Mediul de afaceri existent (peste 40 de întreprinderi) – susținerea mediului de afaceri local public și privat (Topul firmelor Seinene), Potențialul resurselor naturale: agricole (suprafețe amenajate și exploatate intensiv, cele mai fertile soluri agricole din județ, producții importante, culturi rare/ inedite), silvice, minerale – material de construcții, roci ornamentale Capacități și tradiții în prelucrarea produselor agricole, sive, minerale, Sector terțiar bine dezvoltat, rețele de desfacere a produselor locale/ externe către populație, Existența unor agro - produse (mărci) locale, 	<p><u>Acces:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Amplasarea localității într-o regiune cu rețea de drumuri publice slab dezvoltată, Starea și densitatea relativ redusă a drumurilor intra-urbane (rețeaua stradală), <p><u>Utilități:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Insuficiența sistemului de aprovizionare cu apă potabilă (surse, rețea de alimentare, epurare), Sistem impropriu, incomplet de canalizare, <p><u>Economice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Potențial local restrâns (la resursele naturale), Număr mare de întreprinderi individuale și/ sau familiale (PFA, AF), Rată mare a omajului
Umane	<p><u>Demografice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Creșterea populației, <p><u>Educație:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Infrastructura locală existentă, Liceul cu profil agro – industrial, <p><u>Ocuparea forței de muncă:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> 1/4 Număr mare de șomeri, 	<p><u>Demografice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Rezidenșcă zută în mediul rural, Diferențe notabile între populația feminină (+) și cea masculină (-), <p><u>Educație:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Dotare și echiparea instituțiilor colare, Calificare școlară a forței de muncă locale. <p><u>Ocuparea forței de muncă:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Număr mare de emigranți în căutarea unui loc

		de muncă ,
Sociale	<ul style="list-style-type: none"> ' Omogenitate socială , ' Spirit civic și valori sociale, ' Putere/ identitate urbană față de localitățile învecinate. ' Infrastructura socio – culturală / numărul mare de obiective de patrimoniu/ viaa activă socio – culturală , ' Structuri active de asistență și protecție socială . 	<ul style="list-style-type: none"> ' Grad ridicat de dependență socială publică a populației/ ajutoare, servicii sociale (limită și rîndie, familii monoparentale – complementare), ' Grad mare de fragmentare etnică , ' Gradul de integrare socio – economică a comunității române, ' Standard de locuire scăzut (grad ridicat de degradare a locuințelor, echipare tehnico – sanitară nesatisfăcătoare)

ANEXA IV - Analiza de Potențial - Zona 4 (Dumbrăvița, Copalnic Mănăștur, Săcălășeni, Cicârlău, Mireșu Mare, Valea Chioarului și Satulung)

Fișe de analiză a potențialului local de ocupare

Localitatea: **Comuna Dumbrăvița**

Document de referință: **”Strategia de Dezvoltare Economico-Socială a comunei Dumbrăvița pentru perioada 2009-2013”**

Tip resursă	(+) Avantaje competitive	(-) Dezavantaje (Probleme)
Naturale	<ul style="list-style-type: none"> ’ Potențial agricol: pomicol și zootehnic; ’ Resurse minerale: ape sulfuroase (Cărbunari); ’ Atractivitate imobiliară – spațiu intravilan și condiții de mediu favorabile. <p><u>Acces:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ vecinătatea municipiului Baia Mare (cale ferată, aeroport – Tâmbulșani); ’ DN 18 B, DJ 184 A (starea bună a infrastructurii principale de transport); ’ Transport interurban de persoane (Urbis). <p><u>Utilități:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ Rețeaua comună de apă potabilă și alimentare cu gaze naturale; ’ Canalizare, stație de epurare (Dumbrăvița, Chechi). 	<ul style="list-style-type: none"> ’ Zone cu terenuri degradate (alunecări de teren, zone inundabile) <p><u>Acces:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ Starea câștigurilor de acces inter/intraurban; <p><u>Utilități:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ Alimentare cu apă potabilă – canalizare epurare în celelalte localități aparținătoare.
Fizice	<ul style="list-style-type: none"> ’ Rețele electrice de înaltă și joasă tensiune; ’ Rețelele de comunicații <p><u>Economice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ firme/ferme de creștere intensivă a animalelor (porci, găini); ’ distilerie – producție alcool; ’ rețeaua de distribuție (magazine) a produselor alimentare; ’ firme de construcții, depozit de materiale de construcții; ’ prelucrare roci ornamentale (marmură); ’ industrie aeronautică – profile extrudate din aluminiu. 	<p><u>Economice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ Absența capacităților de prelucrare a produselor agricole locale; ’ Desfacere și valorificare redusă a produselor agricole locale (lipsa unui târg de animale); ’ Lipsa infrastructurii și facilităților pentru producție (parc industrial); ’ Venituri scăzute din activități economice (publice și individuale/familiale).
Umane	<ul style="list-style-type: none"> ’ infrastructura educațională locală (colii în toate localitățile aparținătoare); ’ mediu de afaceri local (perspective de dezvoltare) 	<p><u>Demografice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ ¼ îmbătrânirea populației - migrația tinerilor. <p><u>Educație</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ dotările și echiparea colilor locale; ’ forță de muncă insuficientă și necorespunzător calificată. ’ pierderea metodelor tradiționale.
Sociale	<ul style="list-style-type: none"> ’ cmine culturale în toate localitățile; ’ comunicare bună a autorităților cu cetățenii; ’ spații publice de informare, suficiente; ’ spirit antreprenorial local dezvoltat 	<ul style="list-style-type: none"> ’ dotările și funcțiile cminelor culturale. ’ grad scăzut de informare a populației.

Localitatea: **Comuna Copalnic Mănăstur**

Document de referință: **Strategia de Dezvoltare Economico-Socială a comunei Copalnic Mănăstur pentru perioada 2008-2013**

Tip resursă	(+) Avantaje competitive	(-) Dezavantaje (Probleme)
Naturale	<ul style="list-style-type: none"> ' Important suprafață agricolă (8595 ha), din care pârâni (3754 ha) și fânețe (2370 ha) – potențial zootehnic; ' Potențial silvic - lemn; ' Cadru natural valoros; ' Resurse minerale: roci sedimentare, vulcanice, piatră de construcții granit, calcedonie, calcar, ape minerale. 	<ul style="list-style-type: none"> ' gradul scăzut de fertilitate a terenurilor agricole, ' condiții climatice defavorabile (iarnă aspră și lungă).
	<p><u>Acces:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ' accesibilitatea unor localități la drumurile județene (DJ 109 F și DJ 182 C) <p><u>Utilități:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ' în curs – introducerea parțială: gaz, apă potabilă, canalizare. ' telefonie digitală 	<p><u>Acces & Utilități:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ' starea generală a infrastructurii de acces și utilități (drumuri, gaz, alimentare cu apă, canalizare, telefonie).
Fizice	<p><u>Economice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ' structuri economice preponderente – PF, AF; ' domenii preponderente: comerț, prestări servicii, transport; ' târguri funcționale – valorificarea produselor locale; ' turism - obiective istorice și arhitecturale tradiționale 	<p><u>Economice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ' lipsa capitalului local, ' număr redus de întreprinderi / inițiative antreprenoriale ' atractivitate (interes) investițional scăzut a zonei ' lipsa promovării turismului;
Umane	<ul style="list-style-type: none"> ' ¼ infrastructura educațională existentă (11 coli) 	<ul style="list-style-type: none"> ' populație îmbătrânită (spor natural negativ); ' migrarea forței de muncă calificate; ' cunoștințe/educație precară antreprenorială.
Sociale	-	<ul style="list-style-type: none"> ' structura administrativă nefuncțională: reședința de comună – (numeroase) localități aparținătoare, ' capacitate scăzută de planificare a dezvoltării; ' absența spiritului antreprenorial; ' absența inițiativelor/implicării cetățenilor.

Localitatea: **Comuna Săcălășeni**

Document de referință: **"Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Săcălășeni pentru perioada 2007-2013"** (PDE – Strategii și Investiții Externe)

Tip resursă	(+) Avantaje competitive	(-) Dezavantaje (Probleme)
Naturale	<ul style="list-style-type: none"> ' importante suprafețe agricole (1166 ha), condiții naturale pentru dezvoltarea agriculturii, zootehniei; ' atractivitate imobiliară – dată de poziționarea comunei în zona periurbană a municipiului Baia Mare (11 km), ' absența activităților industriale poluatoare, ' fond silvic, ' cadrul natural rural. 	<ul style="list-style-type: none"> ' Văi colmatate, râuri neregularizate în intravilan, ' Zone cu riscuri naturale (inundabile, alunecări de teren), ' Utilizarea redusă a pesticidelor și îngrășimintelor sintetice, ' Lipsa responsabilității de mediu a agenților economici locali și a cetățenilor.
Fizice	<p><u>Acces:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ' Infrastructura rutieră care străbate comuna, DJ 182B, DJ 184A (starea bună a infrastructurii principale de transport); ' Vecinătatea municipiului Baia Mare (cale ferată, aeroport). <p><u>Utilități:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ' rețele de utilități publice modernizate (90% apă – 30% canalizare, gaz, 100% energie electrică, 100% comunicații). <p><u>Economice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ' comunitate locală de afaceri dezvoltată (44 agenți economici): comerț alimentar public, prelucrarea lemnului și a produselor agricole, servicii, construcții, ' servicii locale suport pentru dezvoltare economică (Centru de Consultanță), ' Potențial pentru produse bio/eco. ' Tradiții populare și monumente istorice – obiective turistice. 	<p><u>Acces:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ' Infrastructura de transport (mărfuri și persoane) slab dezvoltată. <p><u>Utilități:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ' Gradul de neacoperire a rețelei de canalizare (70%), absența stației de epurare, ' inexistența rețelei de alimentare cu gaze naturale. <p><u>Economice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ' diversificare scăzută a agenților economici, ' atractivitate investițională scăzută – absența unui program de promovare investițională locală. ' valorificare limitată a potențialului turistic (2 pensiuni).
Umane	<p><u>Educație:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ¼ forță de muncă locală (1391 de persoane – 60% din populație), ¼ infrastructura educațională locală (3 coli). 	<p><u>Demografice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ' îmbătrânirea populației: <ul style="list-style-type: none"> – pensionari, 23% din populație – spor natural negativ, – migrarea generației tinere. <p><u>Educație:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ' accesibilitate redusă a tinerilor localnici la învățământul liceal și post liceal, ' nivel general scăzut de educație și calificare profesională a forței de muncă locale. ' lipsa tradiției educaționale, a pregătirii profesionale a adulților.
Sociale	<ul style="list-style-type: none"> – tradiții locale sociale (ospitalitate), economice (agricole – zootehnice), – infrastructura socio-culturală locală – rata infracționalității extrem de redusă. 	<ul style="list-style-type: none"> ' starea dăririlor, dotare și echiparea centrelor socio-culturale, ' inerție / rezistență socială la schimbare a generației adulte și vârstnice, ' Implicare civică redusă.

Localitatea: **Comuna Cicârlău**

Document de referință: **Plan Strategic de Dezvoltare Socio – Economică (2009 – 2013)**

Tip resursă	(+) Avantaje competitive	(-) Dezavantaje (Probleme)
Naturale	<ul style="list-style-type: none"> ’ potențial natural favorabil dezvoltării turistice; ’ potențial agricol, pomicol, zootehnic și viticol; ’ existența culturilor intensive de viță de vie hibridă; ’ resurse minerale: balast sedimentar din albia râurilor, andezit; ’ potențial silvic: exploatarea forestieră și de prelucrare a lemnului; 	<ul style="list-style-type: none"> ’ zone cu terenuri degradate ’ gradul mare de parcelare al suprafețelor agricole.
Fizice	<p><u>Acces:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ¼ drumul național DN 1C (E 58), ¼ drumuri comunale DC 101 și DC 102; ¼ calea ferată Baia Mare – Satu Mare; ¼ aeroport în localitatea învecinată (Tulcea / 10 km); ¼ apropierea de Municipiul Baia Mare (20 km). <p><u>Utilități:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ existența rețelei de distribuție a energiei electrice; ’ existența rețelei de alimentare cu apă potabilă în o parte din localitățile Cicârlău și Ilba; ’ existența rețelei de alimentare cu gaze naturale în majoritatea localităților; ’ rețeaua de iluminat public; ’ existența rețelei de comunicații de voce și date, fixe și mobile, în toate localitățile comunei; <p><u>Economie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ agricultură : <ul style="list-style-type: none"> - ferme familiale (păsări, porci); - culturi intensive de viță de vie hibridă; - punct de colectare a ciuperților ¼ industrie extractivă și prelucrătoare: <ul style="list-style-type: none"> - 3 cariere de piatră (andezit); - 2 balastiere; ’ firme de prelucrare a pietrei, lemnului; ’ comerț - magazine de desfacere a produselor alimentare și nealimentare; ¼ construcții - firme de construcții, depozite de materiale de construcții; ¼ turism – 3 pensiuni / Ilba și Cicârlău; ’ transport intern și internațional – firme active. 	<p><u>Acces:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ starea drumurilor interlocale care facilitează legătura între localitatea Cicârlău și celelalte localități ale comunei; ’ starea accesului intravilan (străzile și ulițele satelor componente). <p><u>Utilități:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ lipsa rețelei publice de alimentare cu apă în toate satele comunei; ’ sistemul de alimentare cu apă potabilă învechit și degradat; ’ gradul de extindere și starea de degradare a rețelei de canalizare; ’ sistemul de colectare a deșeurilor menajere nu acoperă suprafața întregii comune; ’ lipsa sistemului de colectare selectivă a deșeurilor; ’ sistem de transport în comun a persoanelor prin operatori privați - inexistent; <p><u>Economie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ agricultură : <ul style="list-style-type: none"> - lipsa unităților de procesare a produselor agricole și pomicole, animaliere (moară, unități de procesare a laptelui și a cămii); - creșterea suprafeței de teren necultivat; - scăderea efectivului de animale; - lipsa de inițiativă a populației pentru formarea de microferme; - lipsa posibilităților de colectare, desfacere și valorificare a produselor agricole, pomicole și viticole din producția locală; ’ lipsa investitorilor; ’ lipsa infrastructurii de producție; ’ lipsa infrastructurii adecvate de transport și a infrastructurii tehnico-edilitare;
Umane	<ul style="list-style-type: none"> ¼ infrastructura educațională locală (grădinițe și coli); ¼ forță de muncă calificată ¼ cmine culturale (potențialele centre comunitare). 	<p><u>Demografice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ îmbătrânirea populației; ’ rata scăzută a natalității în comună; ’ migrația populației tinere în străinătate sau în orașele mai mari; <p><u>Economie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ gradul de calificare redus al populației; ’ locuri de muncă insuficiente, slab remunerate și fără perspective de dezvoltare profesională; ’ numărul mare de disponibilizări din ultimii 2 ani;

	<ul style="list-style-type: none"> spirit antreprenorial slab dezvoltat în rândul populației;
Sociale	<ul style="list-style-type: none"> conținut cultural în fiecare localitate implicare scăzută a populației în activități publice (lipsa inițiativelor cetățenești)

Localitatea: **Comuna Mireșu Mare**

Document de referință: **”Strategia de Dezvoltare Durabilă a comunei Mireșu Mare, 2009-2013”**

Tip resursă	(+) Avantaje competitive	(-) Dezavantaje (Probleme)
Naturale	<ul style="list-style-type: none"> clima și condițiile geografice locale, favorabile agriculturii și legumiculturii – forme variate de relief (luncă, câmpie, deal); 	<ul style="list-style-type: none"> zona silvică ”decimată”, afectată de modul de exploatare nesustenabil, albișii de pământuri colmatate, poluare cu deșeurile domestice – rampe de deșeurile neconforme, ilegale.
	<p><u>Acces:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> apropierea municipiului Baia Mare (20 km); DJ 182 B (starea bună a infrastructurii principale de transport); calea ferată Dej – Baia Mare tranzitează comuna; transport interurban de persoane (Urban). <p><u>Utilități:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> racordarea comunei la sistemul național de furnizare a gazelor naturale; aducțiuni de apă potabilă (transport gravitațional); rețelele de comunicații; sistem local de colectare și transport a deșeurilor, acces la rețele de informare mass media <p><u>Economice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> resurse naturale și culturale pentru susținerea unor activități economice: <ul style="list-style-type: none"> producție (exploatarea agricolă, exploatarea și prelucrarea lemnului, rocilor sedimentare – balastiere), servicii (lucrări agricole), comerț (rețeaua de magazine locale). ferme de creștere intensivă a animalelor (porci – Lucăcești), tradiție locală legumicolă (sere), prezervarea unor elemente tradiționale de agricultură ecologică, unități de prelucrare a produselor agricole (moară – Mireșu), existența unor deprinderi meșteugărești, artizanale (împletituri din nuiele, tâmplărie, broderie), obiective eco-turistice (zone pitorești, o arie protejată, un wet land – lunca inundabilă a Someșului) 	<p><u>Acces:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> poziționare laterală față de căile de transport importante ale zonei, starea căilor de acces inter/intraurban – afectate de transportul greu din balastiere; transportul peste râul Someș (lipsa unui pod), lipsa unei rute ocolitoare pentru traficul greu care tranzitează comuna, transformarea grădini locale în haltă, transport local de persoane, subdezvoltat. <p><u>Utilități:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> inexistența rețelelor de utilități publice: apă – canalizare, gaz, salubritate – management integrat a deșeurilor. <p><u>Economice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> lipsa locurilor de muncă, puține inițiative private; agricultură de subsistență, extensivă, pe loturi familiale, livezi degradate; lipsa capitalului local pentru inițierea de afaceri, dezvoltarea de investiții, cofinanțarea unor proiecte; lipsa pieței și a serviciilor de desfacere a produselor agricole locale, economia silvică nu susține durabil dezvoltarea locală; absența inițiativelor turistice.
Umane	<ul style="list-style-type: none"> infrastructura educațională locală (colii în toate localitățile aparținătoare, dotarea și echiparea colilor); 	<p><u>Demografice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> emigrația tinerilor – rată ridicată a navetismului. <p><u>Educație</u></p> <ul style="list-style-type: none"> forță de muncă insuficientă și necorespunzător calificată. pierderea meșteugurilor tradiționale.
Sociale	<ul style="list-style-type: none"> conținut cultural reabilitat (Mireșu), conținut cultural în celelalte localități; 	<ul style="list-style-type: none"> spirit antreprenorial scăzut, comunități de romi (Remeșu) - tensiuni

- ’ comunicare bună a autorităților cu cetățenii.
- ’ interetnice,
- ’ lipsa solidarității și implicării cetățenilor, a existenței și funcționării structurilor civice locale,
- ’ lipsa serviciilor socio – culturale pentru grupuri defavorizate (copii și tineri), de informare publică.

Localitatea: **Comuna Valea Chioarului**

Document de referință: **”Strategia de Dezvoltare a comunei Valea Chioarului, 2008-2013”** (SC Consultus SRL)

Tip resursă	(+) Avantaje competitive	(-) Dezavantaje (Probleme)
Naturale	<ul style="list-style-type: none"> ’ importante suprafețe agricole (4716 ha – 60% din teritoriul comunei), condiții naturale pentru dezvoltarea agriculturii, zootehniei (pășuni și fânețe – oca 80% din terenul arabil) și pomiculturii; ’ fond silvic important (2762 ha - 35% din teritoriul comunei, în special foioase) aflat în proprietate privată, exploatat în regim silvic, ’ cadrul natural pitoresc, diversitatea formelor de relief. ’ rețea hidrografică complexă, ’ Lipsa surselor majore de poluare. 	<ul style="list-style-type: none"> ’ fragmentarea și dispersia proprietăților agricole, ’ fertilitate mijlocie a terenului arabil, ’ zone cu riscuri naturale (inundații, eroziuni, alunecări de teren), ’ izolare geografică (distanță relativ mare de centrul urban Baia Mare) ’ lipsa unui sistem local sustenabil de management a deșeurilor.
Fizice	<p><u>Acces:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ Infrastructura rutieră care străbate comuna, DN 1C / DE 58 (starea bună a infrastructurii principale de transport); <p><u>Utilități:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ Rețeaua de comunicații și de furnizare a energiei electrice; <p><u>Economice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ Investiții ale capitalului localnicilor emigrați în tehnologii agricole, ’ Activități economice agricole, silvice, comerț, turism de tranzit. 	<p><u>Acces:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ Infrastructura de transport intra și între localitățile aparținătoare (mărfuri și persoane) slab dezvoltată. <p><u>Utilități:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ Infrastructura de bază precară (lipsa rețelei de alimentare cu gaze naturale, de alimentare cu apă – canalizare). <p><u>Economice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ diversificarea scăzută a activităților economice locale, ’ practicarea agriculturii de subsistență, tradițională, neperformantă tehnic, biologic și din punct de vedere al resurselor umane calificate. ’ Capital local privat scăzut, ’ Investiții externe, practic inexistente.
Umane	<p><u>Educație:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ¼ Infrastructura educațională locală (5 coli) 	<p><u>Demografice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ îmbătrânirea populației: <ul style="list-style-type: none"> – spor natural negativ (sub 8%, populația cu vârsta sub 14 ani, rată mică a căsătoriilor) – tendință de depopulare a comunei. <p><u>Educație</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ’ accesibilitate redusă a tinerilor localnici la învățământul liceal și post liceal, ’ nivel general scăzut de educație și calificare profesională a forței de muncă locale. ’ lipsa tradiției pregătirii profesionale a adulților, inadaptare pe piața a forței de muncă.
Sociale	<ul style="list-style-type: none"> – tradiții locale sociale (ospitalitate), economice (agricole – zootehnice), ’ patrimoniu etnografic material și imaterial bogat – bază a unei vieți culturale locale active, 	<ul style="list-style-type: none"> ’ starea clădirilor, dotare și echiparea centrelor socio – culturale, ’ inerție / rezistență socială la schimbare a generației adulte și vârstnice,

- monumente istorice (5),
 - infrastructura socio – culturală locală .
 - rata infracționalității extrem de redusă .
- Implicare civică redusă .

Localitatea: **Comuna Satulung**

Document de referință: **”Strategia de Dezvoltare a comunei Satulung, 2008-2013”** (UrbaNET)

Tip resursă	(+) Avantaje competitive	(-) Dezavantaje (Probleme)
Naturale	<ul style="list-style-type: none"> • importante suprafețe agricole (2760 ha), condiții naturale pentru dezvoltarea agriculturii, zootehniei; • rețeaua hidrografică importantă , • diversitate de relief (câmpie, deal) – cadru natural pitoresc; • obiective naturale: rezervații, parc dendrologic; • absența activităților industriale poluatoare, • atractivitate imobiliară – zona periurbană a municipiului Baia Mare (17 km) și a zonelor de investiții identificate prin PUG reactualizat. <p><u>Acces:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Poziționare pe artera principală de transport auto a județului Maramureș (nord – sud): DJ 58 – (starea bună a infrastructurii principale de transport: DJ 108E, DJ 184A); • Calea ferată (Dej – Baia Mare) - legătura județului Maramureș cu restul țării - tranzitează comuna. <p><u>Utilități:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • rețele de utilități publice modernizate în localitățile riverane căilor de transport auto principale (alimentare cu apă, gaze naturale, energie electrică). • rețeaua de comunicații: fixe, mobile, internet. <p><u>Economice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • comunitate locală de afaceri dezvoltată (82 agenți economici): care asigură 2300 de locuri de muncă , • domenii prioritare: prelucrarea produselor agricole (15), complexe de creșterea animalelor (2), prelucrarea lemnului (5), comerț (16) și alimentație publică , transport marfuri și persoane, servicii, construcții, • clădiri monumente istorice reabilitate – obiective turistice. 	<ul style="list-style-type: none"> • văi colmatate, râuri neregularizate în intravilan, • zone cu riscuri naturale (inundabile, alunecări de teren), • izolare geografică față de principalele artere de circulație la nivel regional și național. <p><u>Acces:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • absența unor legături auto cu unele dintre satele componente ale comunei (Fersig) sau cu comune învecinate (Mireu Mare), • ponderea scăzută a rețelei stradale modernizate . <p><u>Utilități:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • rețelele de utilități nu acoperă toate satele comunei (apă potabilă , gaze naturale), • absența rețelei de canalizare. <p><u>Economice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ponderea mare a agriculturii neperformante, de subsistență pe parcele fragmentate, dispersate – absența asociativității agricole, • Starea căilor de acces la obiectivele turistice naturale sau de patrimoniu, • Atractivitate investițională scăzută datorită nivelului scăzut de acoperire a teritoriului comunei cu utilități .
Umane	<p><u>Demografice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Locurile de muncă create la nivel local care poate asigura stabilitatea populației active, <p><u>Educație:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ¼ infrastructura educațională locală (7 coli). ¼ forță de muncă calificată în diverse meserii. 	<p><u>Demografice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • migrarea forței de muncă cu calificare superioară în afara localității <p><u>Educație</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • nivel de pregătire și calificare relativ scăzut, • ponderea mare a populației active ocupată în agricultură , necalificate profesional.
Sociale	<ul style="list-style-type: none"> – infrastructura socio – culturală locală (6 câmpii culturale, 2 biblioteci) – absența conflictelor sociale în comunitate, – interes al reprezentanților administrației publice în identificarea și soluționarea problemelor de dezvoltare locală , – conectarea primăriei la rețele de comunicare și cooperare online. 	<ul style="list-style-type: none"> • starea clădirilor, dotare și echiparea centrelor socio – culturale, • instrumente publice limitate de informare și consultare publică > participare, implicare publică redusă , • lipsa unui serviciu funciar, • lipsa unor spații adecvate activităților administrative publice.

ANEXA V - Model Chestionar Prioritizare Probleme

Exercițiul de prioritizare a resurselor/ problemelor locale

Instrucțiuni de aplicare a exercițiului:

¹ Notați cu numere de la 1 la 5 (în coloana 1), gradul de prioritate care trebuie acordată resurselor locale^{coloana 2} pentru dezvoltarea pieței muncii zonale (1 – reprezentând cea mai mare prioritate/ 5 – cea mai mică).

² Vă rugăm să aplicați același exercițiu de notare (de la 1 la 5, în coloana 4) pentru problemele identificate^{coloana 3} în documentele de planificare locală (Strategii locale de dezvoltare), dar pentru fiecare tip de resursă în parte.

Prioritate ¹	Tip Resurse	Probleme Identificate (Puncte Slabe)	Prioritate ²
1	2	3	4

	RESURSE NATURALE	1. Resurse naturale neevaluate (cantitativ), necertificate (calitativ),	
		2. Terenuri degradate (riscuri naturale, poluate – brownfield, înțelenite – nelucrate, silvice – exploatare nerațională, etc)	
		3. Surse de poluare (industrială – tehnologii poluante; agricolă / silvică - îngrășăminte, dejecții, defrișari, boli; urbană – deșeuri trafic, încălzire, etc).	
		4. Gradul de acoperire și performanța rețelelor de mediu (sistem de management al apei/ apă – canal; management deșeuri).	
		5. Educație de mediu nesatisfăcătoare (antreprenorială, civică)	

	RESURSE FIZICE	1. Gradul de acoperire și calitatea infrastructurii de acces (auto, CF, aeriană) - izolare geografică.	
		2. Gradul de acoperire și capacitatea rețelelor de utilități publice (energie electrică - iluminat, gaz, comunicații, transport public).	
		3. Zone funcționale cu destinație economică (PUG), amenajate (rețele de utilități publice).	
		4. Capacitate tehnologică scăzută (tehnologii adecvate, transfer tehnologic, modul de exploatare și gradul de prelucrare a resurselor locale)	
		5. Existența (calitatea) serviciilor suport pentru activități economice – capacitate scăzută de înființare și dezvoltare IMM.	

	RESURSE UMANE	1. Scăderea populației - raportul de populație activă/pasivă (spor natural, îmbătrânire, migrație, etc),	
		2. Utilitatea (servicii furnizate / nevoi locale) și competitivitatea sistemului educațional (infrastructură, dotare, structura curriculară, accesibilitatea grupurilor sociale defavorizate, etc),	
		3. Gradul de diversificare și calitatea serviciilor pe piața muncii (primare: informare și consiliere, certificare în domeniile economice prioritare, etc),	
		4. Grad redus de educație, competitivitate antreprenorială.	
		5. Competitivitatea scăzută a forței de muncă locale (aptitudini personale, competențe profesionale, integrare în echipe)	

	RESURSE SOCIALE	1. Perspectivă individualistă pe termen scurt vs abordare de grup, comunitară (civică și profesională) a dezvoltării pieței muncii și economiei locale,	
		2. Pierderea tradițiilor locale (schimbarea valorilor muncii – competențe, mobilitate, adaptabilitate, etc);	
		3. Grad redus de asociativitate profesională/economică sau capacitate organizațională redusă	
		4. Capacitate redusă de identificare și aplicare a politicilor și instrumentelor de dezvoltare economică locală, implicit de ocupare a forței de muncă locale,	
		5. Conflicte sociale (șomaj – populație inactivă, excludere socială/ nivel de trai, grupuri sociale asistate pasiv – ajutoare sociale).	

	RESURSE FINANCIARE	1. Surse de venit reduse – individuale și familiale (grad de ocupare, salarii neattractive, cuantumul ajutoarelor sociale, etc).	
		2. Capacitate de economisire scăzută a potențialilor antreprenori locali pentru crearea capitalului necesar inițierii de mici afaceri	
		3. Accesibilitatea (individuală și antreprenorială) scăzută a instrumentelor, serviciilor bancare ,	
		4. Nivelul bugetelor publice alocate dezvoltării economice și pieței muncii,	
		5. Capacitate locală redusă de atragere și administrare resurse externe de finanțare pentru dezvoltare economică și resurse umane.	

Reprezentant/ Facilitator comunitar – Primăria

Nume

Semnătura

BIBLIOGRAFIE

VOLUME

Alina Bădulescu, Ocuparea și șomajul: între abordări teoretice și realități contemporane, Oradea, Editura Universității Oradea, 2006.

Costache, S.; V.R., Vilău, Șomajul: de la pasivitate spre activitate. Ghid practic pentru accesarea măsurilor active de ocupare a forței de muncă, Poliești, Editura Premier, 2005.

Ghimpu, S.; A., Țiclea; C., Tufan, Dreptul securității sociale, București, Editura All Beck, 1998.

Keynes, J.M., The Economic Consequences of the Peace, London, MacMillan, 1919.

Molnar, M.; M., Poenaru, Protecția socială în România. Repere europene, București, Editura BREN, 2008.

Pavelescu, F., Utilizarea forței de muncă din perspectiva dezvoltării regionale, Oeconomica, nr. 3-4, București, Editura IRLI, 1998.

Popescu, C.R., Disparități regionale în dezvoltarea economico-socială a României, București, Editura Meteor Press, 2007.

SURSE ELECTRONICE

Comisia Europeană, Directoratul pentru Ocupare, Afaceri Sociale și Egalitate de Șanse, *The Social Situation in the European Union*, Luxemburg, 2010:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=501&langId=en>.

Comisia Europeană, *Raportul Comun privind protecția socială și incluziunea socială 2009*:

ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=3754&langId=ro.

Consiliul European, *Concluziile Consiliului European* din 28-29 octombrie 2010, Bruxelles, 30.11.2010, EUCO 25/1/10:

http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ec/117496.pdf.

Documentul sectorial regional de programare "Dezvoltarea resurselor umane în Regiunea Nord-Vest, 2007-2013" : <http://www.nord-vest.ro/genpage.aspx?pc=DPRS.aspx>.

European Council (10 and 11 December 2009)- *Draft conclusions*, Brussels, 4 December 2009:

http://www.euractiv.com/31/images/DraftsummitconclusionsDec09_tcm31-188211.doc.

Planul Regional de Acțiune pentru Ocuparea Forței de Muncă și Incluziune Socială (PRAO-NV 2009-2013): <http://www.stp-nv.ro/desprenoi.php> .

Planul de Dezvoltare Regională Nord-Vest 2007-2013:

<http://www.nord-vest.ro/genpage.aspx?pc=prezentarepdr.aspx>.

Programul Operațional Sectorial „Dezvoltarea Resurselor Umane”:

<http://posdru.edu.ro/index.php/articles/c762/>.

Programul Operațional Regional 2007-2013:

<http://www.nord-vest.ro/genpage.aspx?pc=prezentareporpos.aspx>.

Strategia Europeană de Ocupare a Forței de Muncă:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=101&langId=ro>.

Strategia Regională de Dezvoltare a Invățământului Profesional și Tehnic (PRAI) 2009-2013

<http://www.nord-vest.ro/genpage.aspx?pc=DPRS.aspx>.

LEGISLAȚIE

HG nr. 1115/2004 privind elaborarea în parteneriat a Planului Național de Dezvoltare, în Monitorul Oficial, nr. 694, 2 august 2004.

H.G. nr. 1826/2005 pentru aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare a serviciilor sociale, în Monitorul Oficial, nr. 14, 16 ianuarie 2005.

Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale, republicată în 2007, în Monitorul Oficial, nr. 123, 20 februarie 2007.

Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare, în Monitorul Oficial, nr. 103, 6 februarie 2002.

Legea nr. 315/2004 privind dezvoltarea regională în România, în Monitorul Oficial, nr. 577, 29 iunie 2004.

Legea nr. 62/2011 a dialogului social, publicată în Monitorul Oficial, nr. 322 din 10 mai 2011.